

MAZOWSZE NA ROWERY

ATLAS ROWEROWY

MAZOWSZE.
since 1918.

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Tekst

Michał Bury, Magdalena Budkiewicz-SucHECKA, Dominika BoróWKA

Konsultacja merytoryczna, koncepcja wybranych tras

Michał Bury – propagator sportu, organizator rajdów rowerowych,
popularyzator aktywnej turystyki na Mazowszu Zachodnim

Zdjęcia

archiwum Euro Pilot Sp. z o.o., archiwum MROT,
Mazowiecki Oddział PTTK, Michał Bury, Paweł Fabijański, Paula Spólna

Korekta redakcyjna

Jolanta Sieradzka-Kasprzak

Okładka

Ewa Natkaniec

Skład i opracowanie

Euro Pilot Sp. z o.o.
01-355 Warszawa, ul. Konarskiego 3
tel. +48 22 664 50 91
www.europilot.com.pl
Ewa Chmielewska (skład)
Ewa Czajkowska (mapy)

Wydawca

Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna (MROT)
ul. Nowy Świat 27/2
00-029 Warszawa

egzemplarz bezpłatny

ISBN: 978-83-8218-087-9

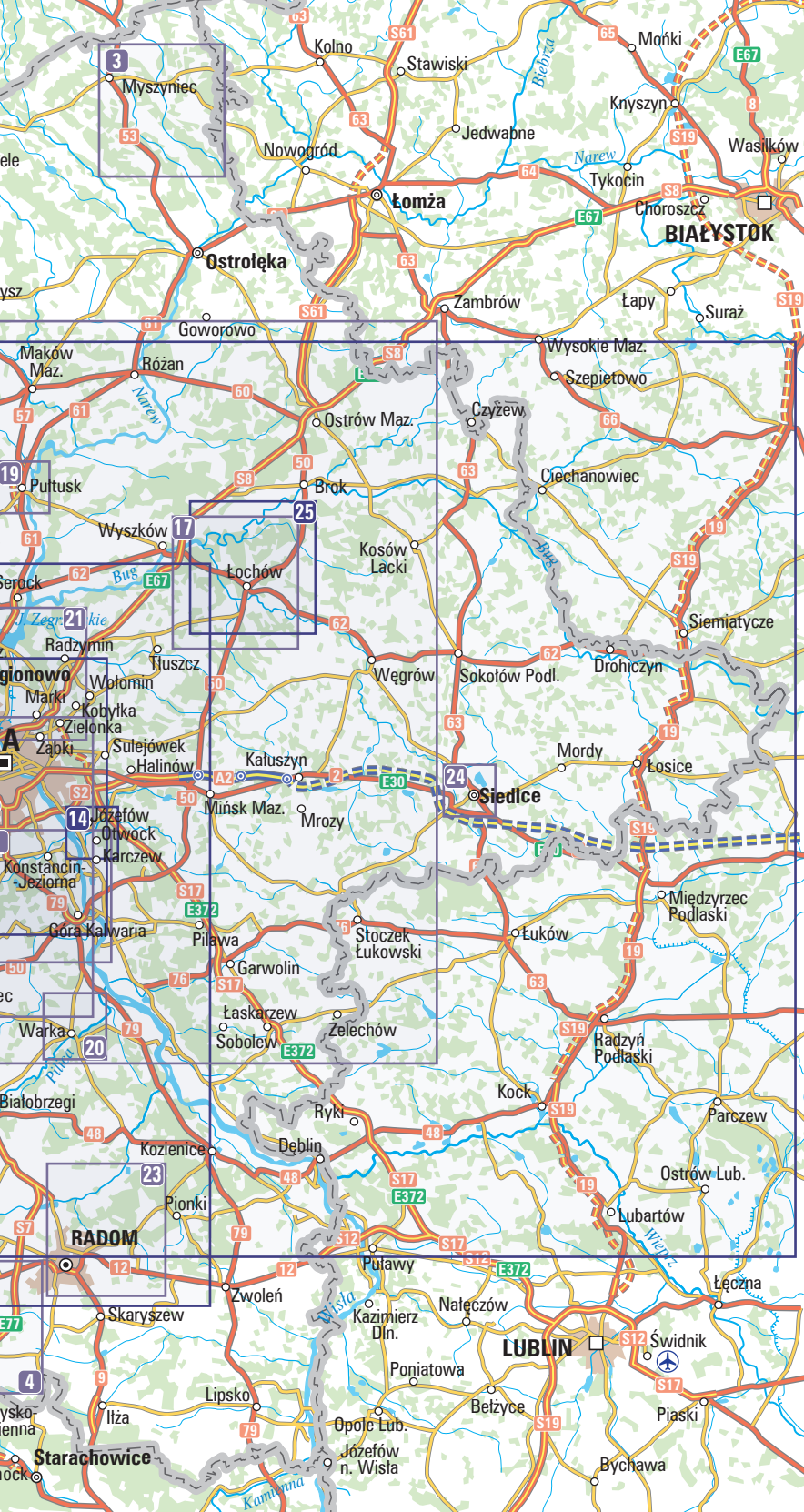
MAZOWSZE NA ROWERY

ATLAS ROWEROWY

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Drodzy Czytelnicy,

Wybór wycieczek rowerowych zebranych w atlasie nie jest w żadnej mierze przypadkowy. Znalazły się tu wycieczki dłuższe i krótsze, ambitne – dla wytrwałych i doświadczonych, oraz lekkie – rekreacyjne i dające nie więcej niż czystą przyjemność. Wybraliśmy prawdziwe szlakiery rowerowego Mazowsza, ale zadaliśmy sobie także trud odkrycia, bądź przypomnienia ścieżek, o których mogliście nie wiedzieć. Dość powiedzieć, że spośród 25 wypraw przez Mazowsze powinna się znaleźć wycieczka na każdy nastrój i potrzebę, oraz na możliwości każdego z Was.

Prawdą jest, że 25 wycieczek rowerowych to zaledwie wierzchołek góry lodowej, jaką są szlaki rowerowe województwa mazowieckiego. Tych przybywa co roku, podobnie jak znakomicie przygotowanych ścieżek, które wyprowadzają nas z miast na zielone błonia. Prowadzą przez zapierające dech w piersiach parki krajobrazowe, nieopodal perełek mazowieckich zabytków i przez miejsca dla naszej historii po prostu ważne. Jesteśmy pewni, że wielu z Was, będzie zaskoczonych tym, jak blisko znajdują się miejsca zupełnie wyjątkowe – zwyczajnie, „na dystans rowerem”.

Bawcie się, inspirujcie i twórzcie własne warianty kolejnych wycieczek. Pomogą Wam w tym niniejszy atlas, wspaniała i praktyczny portal PTTK „Szlaki turystyczne Mazowsza” (mazowsze.szlaki.pttk.pl) czy strona ze świetnymi wyzwaniem, które opracowuje zespół Mazowiecki Gravel (mazowiecki-gravel.pl). Ponadto pamiętajcie, aby „jeździć z głową”. Nawet na leśnych duktach, bądź drogach o małym natężeniu ruchu pozostaniecie rozsądni, nie twórzcie sytuacji niebezpiecznych i dbajcie o towarzyszy podróży, szczególnie jeśli są to dzieci pod Waszą opieką.

Dobrej drogi!

Trasy

01 Chojnowski Szlak Rowerowy (30 km).....	8
02 Kampinoski Szlak Rowerowy (134 km)	12
03 Kurpiowskie szlaki (9 km; 15 km).....	16
04 Okolice Orońska (34 km).....	20
05 Pętla dookoła Warszawy (529 km).....	24
06 Pętla północ – południe (Radom – Płock) (543 km)	28
07 Pętla wschód (Warszawa – Siedlce – Góra Kalwaria) (509 km; 255 km).....	32
08 Przez Pojezierze Gostynińskie (67,3 km).....	36
09 Puszcza Mariańska – Nadleśnictwo Mszczonów (18 km)	40
10 Szlak 100-lecia Bitwy Warszawskiej 1920 roku (45,8 km).....	44
11 Szlak Główny Krainy Jeziorki (80 km)	48
12 Szlak Skrwy (94 km).....	52
13 Szlak Środkowej Wisły (97 km).....	56
14 Szlak Velo Otwock „Kolejowy” (17 km)	60
15 Trasa do Żelazowej Woli (26 km).....	64
16 Trasa przez Ciechanów (82 km).....	68
17 Trasa wzdłuż Liwca i Bugu (77 km).....	72
18 Trasa zabytków Płocka (11,5 km).....	76
19 Trasa Zabytków Pułtuska (31 km).....	80
20 Warka – Warka (14,2 km).....	84
21 Warszawa, ul. Marywilska – Nieporęt (16 km).....	88
22 Warszawska Obwodnica Turystyczna (Krwawa Pętla) (250 km)	92
23 Z Radomia do Kozińskiego Parku Krajobrazowego (32 km; 12,6 km).....	96
24 Zielone Siedlce (13 km)	100
25 Zielony Szlak Łochowski (57 km).....	104

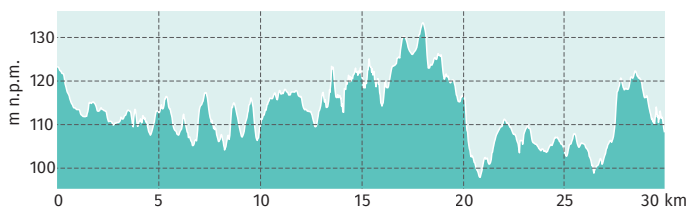

01

Chojnowski Szlak Rowerowy

Trasa 30 km

Park Kultury w Powsinie – Józefostaw – Piaseczno – Chojnowski Park Krajobrazowy – Dobiesz – Góra Kalwaria

Technika jazdy:

Łatwa trasa rowerowa. Dostosowana do każdego poziomu sprawności. Przeważnie utwardzona nawierzchnia. Nie wymaga specjalnych umiejętności. Odpowiednia na wycieczkę z dziećmi. Urozmaicona krajobrazowo. Szlak znakowany na zielono.

GPX
PTTK

Praktyczne:

- Początek trasy niedaleko przystanku Powsin – Park Kultury 01, przy ul. Opieńki.
- Przy ul. Opieńki w Powsinie duży parking ze stacją naprawy rowerów.
- Połączenie Kolejami Mazowieckimi: Dworzec PKP Góra Kalwaria – Warszawa.
- Miejsce na wypoczynek: łąeczki nad stawem przy ul. Rybackiej w Piasecznie.
- Obok szlaku w Lasach Chojnowskich malownicza „Leśna Ścieżka Przejście Brzegiem Rzeki Zielonej”.
- W Górze Kalwarii, na trasie przejazdu, nowoczesny pumtrack.

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 5 km
- zbity żwir: 5 km
- asfalt: 20 km

Trasa:

Wycieczkę rozpoczynamy w podwarszawskim Powsinie. Punkt startowy znajdziemy po przejechaniu niedługiego leśnego odcinka od drewnianej bramy przy skrzyżowaniu ulic Rydzowej i Opieńki. Rozpoczynamy na rozwidleniu dróg w lesie, w miejscu, w którym Nadwiślański Szlak Rowerowy (niebieski) odbija w lewo. My kierujemy się na wprost, szerokim ubitym traktem przez las. Zostawiamy za sobą tereny rekreacyjne i dużą polanę ogniskową. Leśne krajobrazy będą nam towarzyszyć przez większą część trasy, czasem ustępując zabudowaniom mijanych miejscowości lub łąkom. Na pierwszym dużym rozwidleniu odbijamy w lewo i dalej jedziemy prosto, docierając do początkowych zabudowań wsi Kierszek. Kierując się cały czas prosto na południe, jedziemy przez Józefostaw i Julianów aż do Piaseczna. Mijamy największe atrakcje miasta – Park Księżąt Mazowieckich z wielką siłownią i placem zabaw oraz zabytkowy rynek z ratuszem i niezwykłą rzeźbą Józefa Wilkonja. Stacja Piaseczyńsko-Grójeckiej Kolei Wąskotorowej jest nieco oddalona od szlaku, niemniej warto zjechać. Za Piasecznem zabudowa ponownie staje się rzadka, towarzyszą nam łąki, mijamy Żabieniec i znowu wjeżdżamy w las. Jesteśmy już na terenie Chojnowskiego Parku Krajobrazowego, a wokół znajduje się cała masa przyrodniczych niespodzianek. Odpocząć można np. na polanie rekreacyjnej Zimne Doły, z ławeczkami i mapą ścieżki dydaktycznej, wiodącej z polany przez tereny rezerwatu Uroczysko Stephana. Stąd rusza

LASY CHOJNOWSKIE

Leśna Ścieżka Przejście Brzegiem Rzeczki Zielonej

Góra Kalwaria

Miasteczko przyciąga turystów przede wszystkim skupionymi wokół rynku zabytkowymi świątyniami, a także rozproszonymi po mieście śladami kultury żydowskiej (pięknie odrestaurowane dawne „jatkki”, kirkut). Nie każdy wie, że założona w 1670 roku. Nowa Jerozolima była niegdyś jednym z najważniejszych ośrodków pielgrzymkowych w kraju, zaś od 1859 r. Góra Kalwaria, w języku jidysz Ger, uchodziła za jeden z głównych ośrodków religii i kultury żydowskiej w Królestwie Polskim. Wtedy bowiem osiedlił się tu słynny cadyk Icchak Meir Rothenberg, pochowany na tutajszym kirkucie.

Piaseczyńsko-Grójecka Kolej Wąskotorowa

To gratka nie tylko dla miłośników kolei. Sięgająca swoją historią końca XIX wieku wąskotorówka to dziś duża atrakcja turystyczna. Zwiedzanie stacji Piaseczno Miasto z przewodnikiem, modelarnia z kolejową makietą, a przede wszystkim przejazd kolejką na trasie Piaseczno – Tarczyn – Piaseczno, trwa około godziny i obfituje w piękne widoki. Atrakcją jest przystanek w siedlisku turystycznym Runów. Tu na leśnej polanie znajdują się wiaty ze stołami i ławami oraz miejsce na ognisko.

POWSIN

Park Kultury

także quest Skarby Zimnych Dołów (więcej informacji na stronie Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych). Po powrocie na szlak, kontynuujemy jazdę przez las, zaś droga na wysokości Chojnowa i Nowinek jest już wygodna i asfaltowa. Dalej mijamy Wojciechowice i Dobiesz. Przed samym wjazdem do Góry Kalwarii czeka nas ostatni kilkukilometrowy odcinek leśny. Do miasta wjeżdżamy od zachodu, mijając po drodze stację kolejową, centrum miasta i rynek ze staromiejską zabudową, za którym osiągamy nasz cel – Skwer Józefa Piłsudskiego.

Ogród Botaniczny PAN

Do słynnych atrakcji Powsina należy Ogród Botaniczny Polskiej Akademii Nauk. Duża jego część (około 30 ha) udostępniona jest odwiedzającym. Magiczne wrażenie sprawiają przede wszystkim szklarnie z tropikalnymi okazami, w tym kolekcja roślin cytrusowych i zjawiskowo kwitnące kamelie japońskie w wielu odmianach. Duże wrażenie sprawiają także kaktusy w rozmaitych kształtach i rozmiarach, a także arboretum z kolekcją rzadkich roślin drzewiastych.

Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Powsinie

Centrum prowadzi rozmaite zajęcia i warsztaty na temat ekosystemu leśnego, jego mieszkańców czy pór roku. W otoczeniu nowoczesnego budynku przygotowano edukacyjne tablice i interaktywne, drewniane zabawki. Wspaniałą niespodzianką dla najmłodszych stanowi „naturalny” plac zabaw z miejscami do wspinaczki, zjeżdżalnicami i wieloma innymi atrakcjami.

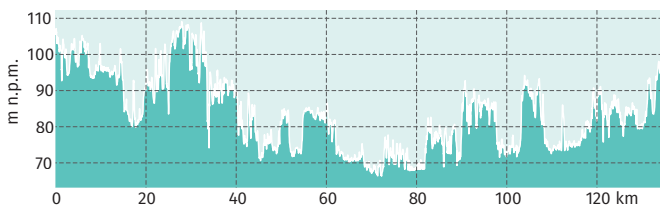

02

Kampinoski Szlak Rowerowy

➔ Trasa 134 km

Wólka Węglowa – Izabelin – Lipków – Zaborów – Leszno – Granica – Grabnik – Żelazowa Wola – Brochów – Tułowice – Kromnów – Nowiny – Piaski Królewskie – Nowy Wilków – Leoncin – Cybulice Duże – Czeczotki – Małocice – Kaliszki – Palmiry – Sadowa – Dziekanów Leśny – Dąbrowa Zachodnia – Dąbrowa Leśna – Wólka Węglowa

Technika jazdy:

To piękna, przyrodnicza trasa, która oplata pętlą Kampinoski Park Narodowy, biegnąc często po jego granicy. Na całodzienniej trasie mija się wiele zabytków, miejsc pamięci oraz atrakcji, co sprawia, że warto rozważyć rozbić wycieczki na dwa dni. Szlak znakowany jest na zielono, jednak kilka szlaków łącznikowych (kolor żółty) daje wygodną możliwość dotarcia do punktu startowego (lub skrócenia trasy).

GPX
PTTK

Praktyczne:

- Możliwość wypożyczenia rowerów w wielu punktach obok szlaku (Julinek Park, Leszno, Palmiry).
- Początek trasy obok kilku przystanków komunikacji miejskiej (przystanki przy ul. Estrady).
- Największe polany wypoczynkowe w okolicy szlaku: Granica, Jakubów, Lipków, Opaleń, Rozтока, Pocięcha.

Nawierzchnia (około):

- zbity żwir: 53 km
- asfalt: 80 km

Trasa:

Wycieczka rozpoczyna się w pobliżu Wólki Węglowej w miejscu, w którym ul. Rękopis wchodzi łąkiem w głąb puszczy. Na wysokości niedużego, oznakowanego parkingu pozostawiamy za sobą szlak czerwony i wjeżdżamy na właściwy zielony, odtąd kierujemy się na zachód. Mijamy niebawem tablicę upamiętniającą poległych żołnierzy, a dalej na wysokości Laskowej Góry widzimy figurkę Maryi. Gdy ścieżka osiąga Laski, wjeżdżamy w ul. Partyzantów i kontynuujemy trasę na południe ul. Dolina Józafata, obok cmentarza wojennego, a potem wąską ścieżką wjeżdżamy do Izabelina. Po kolejnym odcinku leśnym mijamy świetnie urządzonej polanę rekreacyjną i osiągamy Lipków. Dalsza droga przebiega ulicami łączącymi kameralne miejscowości – Koczarki Stare, Wojcieszyn i Zalesie. Z Traktu Królewskiego skręcamy w ul. Spacerową i dojeżdżamy do Stanisławowa. Ponownie kierując się na zachód na naszej drodze znajdują się Zaborów i, po odcinku leśnym, Leszno. Dalsza trasa prowadzi obok Julinek Park przez charakterystyczne, zwarte kompleksy leśne. Na tym odcinku znajduje się m.in. OOS „Zamczysko” z imponującą drewnianą platformą widokową oraz Granica ze słynnym Skansenem Budownictwa Puszczańskiego. Na wysokości Komorowa rozpoczynamy dłuższy etap na zachód, a w Budkach Żelazowskich odbijamy na południe, aby dotrzeć do Żelazowej Woli. Wizyta w Domu Urodzenia Fryderyka Chopina oraz otaczającym parku, to plan na

Na szlaku
Puszcza Kampinowska

Cmentarz i Muzeum w Palmirach

Palmiry i bliska okolica to tereny silnie związane z martyrologią narodu polskiego. Palmirska Polana Śmierci to miejsce hitlerowskich egzekucji dokonanych na obywatelach polskich. Nieopodal cmentarza – mauzoleum mieści się gmach Muzeum – Miejsce Pamięci Palmiry, które przybliży rozmiar zbrodni, porównywanej często do mordu polskich elit wojskowych i inteligencji w Katyniu. W muzeum o modernistycznej bryle i surowym, zimnym wnętrzu, mieści się stała ekspozycja poświęcona nazistowskim zbrodniom w Palmirach i na terenie Puszczy Kampinowskiej.

Kościół w Brochowie

Kościół świętego Rocha i świętego Jana Chrzyciela to wspaniała gotycko-renesansowa świątynia, której masywne, czerwone mury wyróżniają się w otaczającym krajobrazie. Trójnawowa bazylika powstała jako efekt przebudowy pierwotnego gotyckiego kościoła. Uwagę zwracają trzy duże, cylindryczne wieże – dwie przy odzwicach zachodnich, jedna nad apsydą prezbiterialną. Nie ma wątpliwości, że kościół posiada charakter obronny. Od strony Bzury zachowały się nawet pozostałości fosy. W 1806 w tym kościele zawarli związek małżeński rodzice Fryderyka Chopina, tu też odbył się chrzest przyszłego kompozytora.

Obszar Ochrony Ścisłej „Zamczysko”
Puszcza Kampinowska

kilka godzin, więc jeśli nie zarezerwowaliśmy 2 dni na wycieczkę, to po krótkim postoju wracamy na drogę wojewódzką i jedziemy na północ. Droga do Brochowa prowadzi asfaltem i szutrówkami. Krajobrazy miejscami cudownie urozmaicają zakola Bzury. Tak dojeżdżamy do wsi Tułowice. Stąd rozpoczynamy dłuższy (16 km) łuk na północny wschód do Nowin. Kolejny spory odcinek do Leoncina pokonujemy wśród lasów, mokradeł i torfowisk. Ostatni fragment dużego łuku na wschód i południe, przez Cybulice Duże, Małocice, Kaliszki i Dziekanów Leśny, mija również Palmiry – ważne miejsce pamięci.

Zabytkowe obiekty hydrotechniczne w KPN

Budowa geologiczna, utwory pokrywające teren Kampinoskiego Parku Narodowego, sieć hydrologiczna oraz charakter poszczególnych zbiorowisk roślinnych, w tym bagiennych, sprawiają, że chroniony obszar wymaga pomocy człowieka w prawidłowej retencji i gospodarce wodnej. Warto zwrócić uwagę na obiekty hydrotechniczne znajdujące się na całym terenie Parku. Są to m.in. śluzy, jazy, mosty, kanały i progi. Większość z nich powstała w latach powojennych. Obecnie realizowanych jest wiele nowych projektów hydrotechnicznych.

Kampinoski Park Narodowy

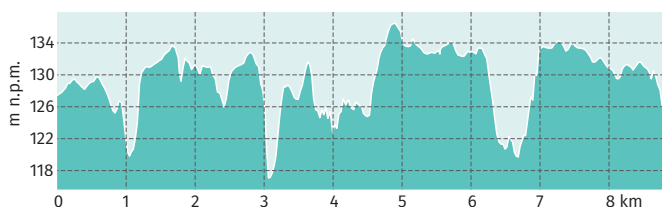
Ponad 38 tys. hektarów najcenniejszej przyrody – terenów Puszczy Kampinoskiej, wydm pradoliny Wisły oraz obszarów bagiennych. To prawdziwy raj dla miłośników dzikiej przyrody i wypoczynku na łonie natury. Park jest najlepszym domem dla wielu gatunków zwierząt, w tym łosi, bobrów i rysi, a także rzadkich i chronionych ptaków. Na specjalnie przygotowanych szlakach można aktywnie wypocząć uprawiając jazdę konną, trekking, a zimą porą narciarstwo biegowe. Tereny KPN są wspaniale udostępnione, m.in. dzięki profesjonalnym polanom wypoczynkowym, wiatom i miejscom rekreacji.

03 Kurpiowskie szlaki

Trasa 9 km/15 km

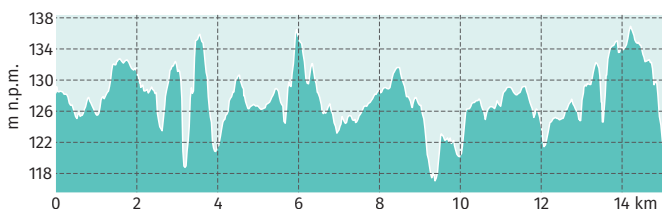
pętla: Trasa Mazurska – okolice Rezerwatu Podgórze – Trasa Mazurska

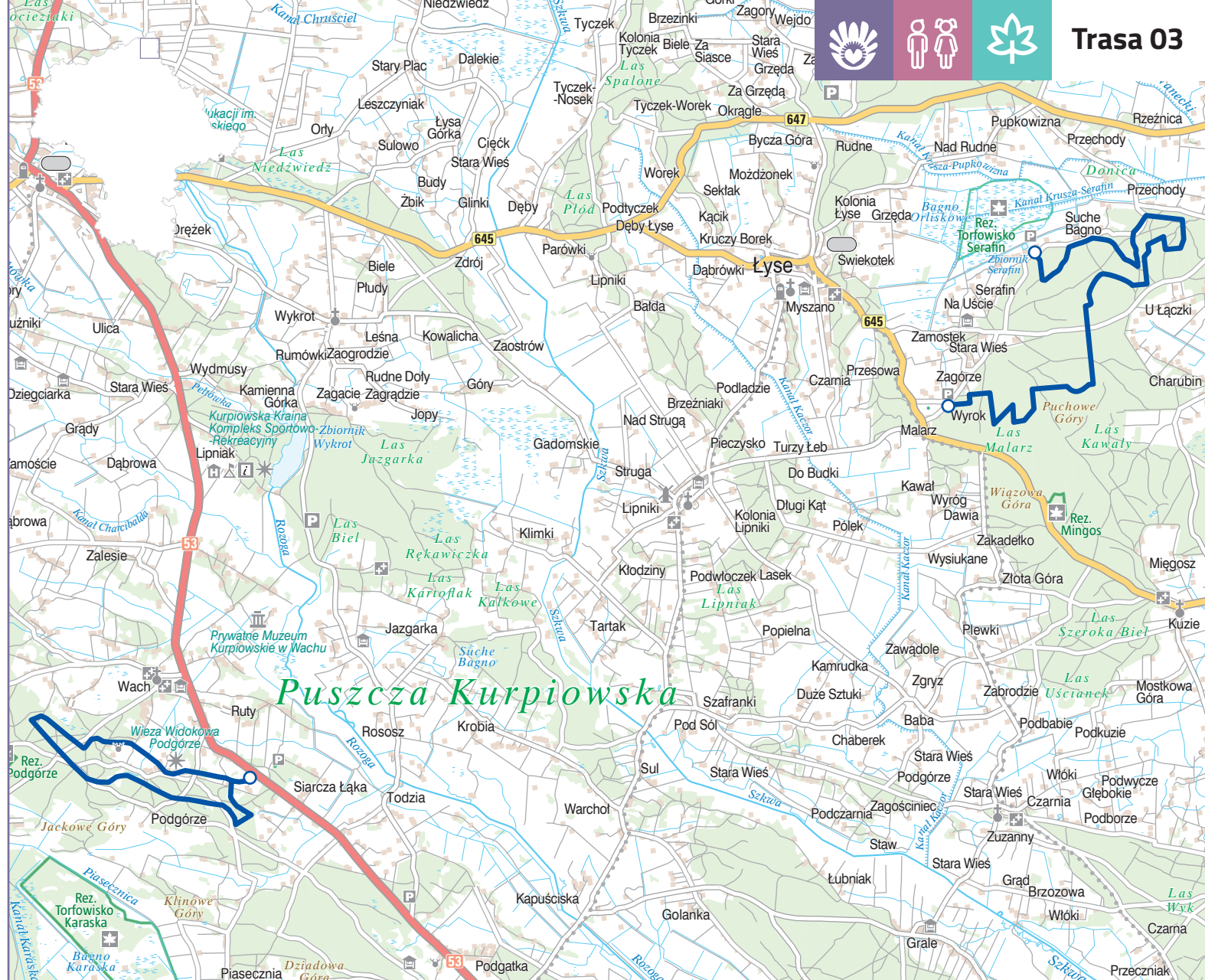
W Wachu

Brama w Nadleśnictwie Myszyńiec: Leśna ścieżka rowerowa Jezioro Krusko – Rezerwat Torfowisko Serafin.

Leśna ścieżka rowerowa Jezioro Krusko

Praktyczne:

- Na trasie Leśnej ścieżki rowerowej „Jezioro Krusko” liczne wiaty odpoczynkowe i wieża widokowa.
- Ostrołęka, Myszyniec, Wach, Wykrot – dobre bazy wypadowe dla rowerowych wycieczek po Kurpiowszczyźnie.
- Najbliższa stacja kolei: PKP Ostrołęka.

Nawierzchnia (około):

- w Wachu
 - nieutwardzona: 4 km
 - ścieżka: 3 km
 - asfalt: 2 km

Leśna ścieżka rowerowa Jezioro Krusko

- nieutwardzona: 15 km

Technika jazdy:

Obie trasy łatwe, nie wymagają specjalnych umiejętności. Prowadzą dobrze ubitymi drogami gruntowymi. Należy zachować szczególną ostrożność pokonując drogami asfaltowymi odcinek pomiędzy jedną a drugą trasą.

Trasa:

Kurpiowszczyzna to jeden z najbardziej charakterystycznych regionów Mazowsza. Obok barwnego folkloru, ludowych tradycji i kulturowanej do dziś obrzędowości, słynie również z dziedzictwa szlacheckiego (południowa część powiatu ostrołęckiego). Lokalne bogactwo przyrody współtworzą rozległe kompleksy borów sosnowych, dające schronienie ptactwu podmokłe łąki oraz pola, porozcinane wstęgami meandrujących rzek i mniejszych cieków. Popularną bazą wypadową dla aktywnych jest Kurpiowska Kraina nad zalewem Wykrot, oraz wiele malowniczych gospodarstw agroturystycznych. Wypoczynek w rejonie Puszczy Białej i Puszczy Zielonej warto zaplanować z rowerem. Choć w okolicy nie brak kameralnych tras i ścieżek, dwa niedługie szlaki zasługują na szczególną uwagę. Pierwszy nosi nazwę „W Wachu” i stanowi leśną pętlę, położoną kilka kilometrów na południe od autentycznej, kurpiowskiej miejscowości, słynącej z regionalnej zabudowy oraz skansenu. Pętla znakowana jest na czarno, a początek bierze przy tzw. Trasie Mazurskiej w miejscowości Podgórze. Prowadzi do rozdroża (po 1 km) i pętli, którą można pokonać od północy i południa. Trasa jest krótka, a dla chętnych istnieje możliwość wydłużenia jej o kolejną pętlę na wysokości około piątego kilometra, wiodącą na zachód do niewielkiego Rezerwatu Pogórze, z rzadką i malowniczą sosną kołnierzykową. Drugi szlak, który pozwala na bliższe poznanie Kurpiowszczyzny, to oddalona o około 22 km leśna ścieżka Jezioro Krusko. Wyraźnie znakowana kierunkowskazami trasa liczy około 15 km i prowadzi dobrą, ubitą drogą przez las. Rozpoczyna się nieopodal leśniczówki Serafin, przy charakterystycznej bramie oprawionej w drewniane bale i tabliczki, obok młodego jeszcze „Dębu Papieskiego”, jednego z wielu drzewek sadzonych przez leśników z okazji pontyfikatu Papieża Polaka. Wycieczka prowadzi przez zwarte kompleksy leśne, wrzosowiska i po huraganowe młodziaki, a wszystko

Rezerwat Torfowisko Serafin

Leśna ścieżka rowerowa

Wach

Wieś kurpiowska położona kilka kilometrów za Kadzidłem, w samym sercu Puszczy Kurpiowskiej. Stare domostwa znajdują się w pewnym oddaleniu od drogi, w krajobrazie pól i łąk. Jedną z największych atrakcji miejscowości i regionu jest prywatne muzeum, urządzone na terenie autentycznego gospodarstwa. Prowadzone jest przez państwa Bziukiewiczów, którzy zgromadzili w nim ogromną kolekcję przedmiotów, narzędzi i urządzeń do użytku codziennego oraz prac leśnych i rolniczych. Podziwiać można tu również dawne stroje, ozdoby czy gigantyczne, wielkonośne palmy.

Dąb Papieski

Przed wjazdem na Leśną ścieżkę rowerową Jezioro Krusko warto zwrócić uwagę na posadzony 20 czerwca 2006 roku „Dąb Papieski”. Choć drzewo jest jeszcze młode i miną dziesięciolecie nim zastuży na miano „ojca lasu”, jak zwykło się nazywać najpotężniejsze okazy, budzi zachwyt i rozczacza niezwykłą aurę. W 80-lecie istnienia Lasów Państwowych, ich pracownicy zawieźli do Watykanu ponad 500 żołądzi zebranych z najstarszego w Polsce dębu „Chrobry”. Pobłogosławione przez papieża daty początek wielu wspaniałym drzewom w Polsce. Jedno z tych drzewek rośnie właśnie w sercu Puszczy Kurpiowskiej.

to na rozległych, piaszczystych wydmach. Na trasie przejazdu przygotowano 17 przystanków tematycznych z tablicami edukacyjnymi, oraz stylowe, drewniane wiaty ze stołami. Punktem kulminacyjnym szlaku jest Jezioro Krusko, w rzeczywistości relikt jeziora, teren zarośnięty i wypłycony w skutek dawniej prowadzonej intensywnej gospodarki osuszającej. Współcześnie nad terenem roztoczono opiekę w ramach rezerwatu przyrody Torfowisko Serafin. Obszar jest trudno dostępny, a spokój w królestwie ptaków, które występują tu licznie i znajdują schronienie, nie powinien być zakłócany. Jeszcze niedawno widoki na torfowisko podziwiać można było wchodząc na drewnianą kładkę. Obecnie jest ona silnie zarośnięta i daje raczej pogląd na bujność lokalnej roślinności, jednak w planach jest jej odnowienie.

Rezerwat Torfowisko Serafin

Rezerwat ochrania torfowisko przejściowe o rzadkiej i chronionej faunie i florze. Występują tu cenne okazy, jak: rosiczka okrągłolistna, storczyki – krwisty i plamisty, kruszczyk błotny czy wężnianka delikatna. Podmokły teren sprzyja gniazdowaniu i żerowaniu ptaków. Serafin daje schronienie rodzinom żurawi, świergotków łąkowych przepiórek i derkaczy.

Zagroda Kurpiowska w Kadzidle

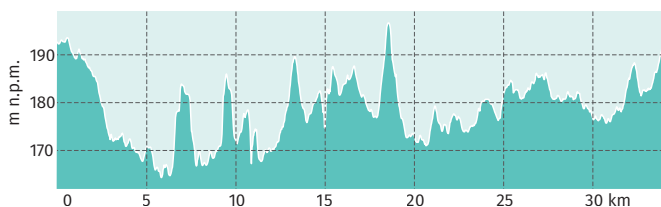
Na Skansen w Kadzidle składają się liczne kurpiowskie chaty z końca XIX i początku XX wieku położone w cieniu wysokich sosen. Przy niektórych domach stoją drewniane, ludowe rzeźby, przy innych urządzono autentyczne ogródki uprawne. Wchodząc do domów ma się wrażenie, że gospodarze lada moment wrócą – są łózka z przygotowaną pościelą, zastane obrusami stoły, garnuszki na piecu i kolorowe „pająki” pod niskimi sufitami.

04 Okolice Orońska

Trasa 34 km

Guzów – Chronów – Chałupki Łaziskie – Zaborowie – Zastronie – Wysoka – Bąków – Ciepła – Łaziska – Orońsko – Guzów

Technika jazdy:

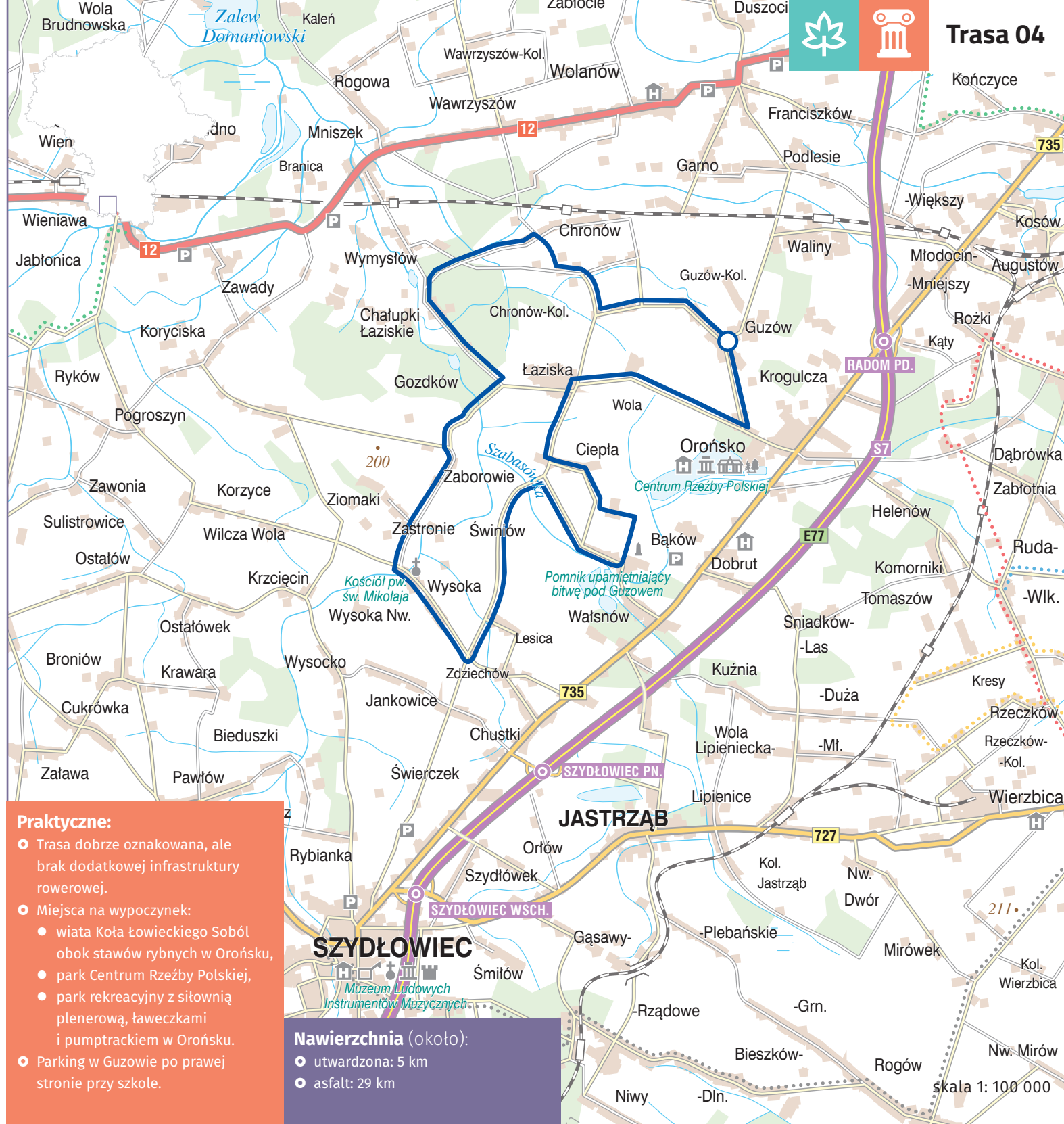
Niemal 35-kilometrowy szlak rowerowy oznaczony kolorem czarnym. Tworzy on pętlę ze startem i metą w Guzowie koło Orońska w powiecie szydłowieckim. Prowadzi głównie drogami asfaltowymi o niewielkim natężeniu ruchu samochodowego, okolonymi niską i rzadką zabudową jednorodziną. Dostępny alternatywny szlak zielony w północnej części trasy do Chronowa – malowniczy, jednak wiosną ciężko przejezdny.

GPX
PTTK

Trasa 04

Praktyczne:

- Trasa dobrze oznakowana, ale brak dodatkowej infrastruktury rowerowej.
- Miejsca na wypoczynek:
 - wiata Koła Łowieckiego Soból obok stawów rybnych w Orońsku,
 - park Centrum Rzeźby Polskiej,
 - park rekreacyjny z siłownią plenerową, łaźdeczkami i pumtrackiem w Orońsku.
- Parking w Guzowie po prawej stronie przy szkole.

Nawierzchnia (około):

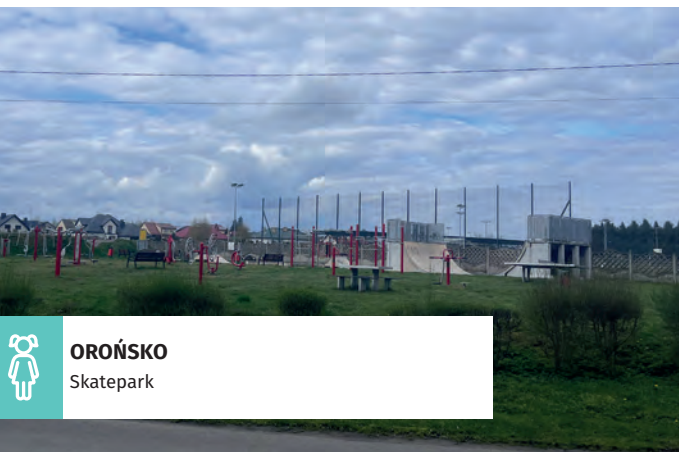
- utwardzona: 5 km
- asfalt: 29 km

skala 1: 100 000

Trasa:

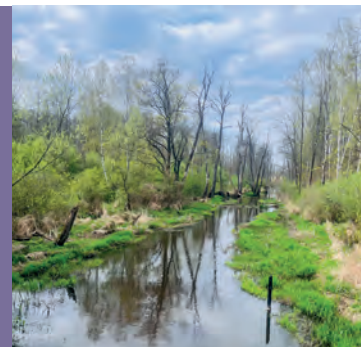
Wycieczkę zaczynamy w centrum Guzowa, na skrzyżowaniu ulic Górnej i Witosa, niedaleko szkoły podstawowej. Jedziemy prosto, jak prowadzi asfaltowa droga, wśród zabudowań mieszkalnych, przez Kolonię Górną, w której skręcamy w prawo w ul. Główną. Następnie na rozstaju dróg przy kapliczce jedziemy w lewo, a dalej pierwszą w prawo. Docieramy do Chronowa, w którym na skrzyżowaniu odbijamy w lewo. Zostawiamy zabudowania za sobą. Po kilku kilometrach na skrzyżowaniu również przy kapliczce wjeżdżamy w las. Niebawem docieramy do Chałupek Łaziskich. Jedziemy prosto ul. Lipową. Po prawej stronie mijamy Winnicę Nowy Młyn (z drogi dobrze widoczna rozległa plantacja), a kawałek dalej, po lewej siedzibę Nadleśnictwa Łaziska. W Łaziskach przy krzyżu skręcamy w prawo w ul. Wspólną. Dalej jedziemy cały czas prosto, przejeżdżamy mostem nad rzeką Szabasówką. Następnie najpierw przez las, potem już wśród zabudowań, jedziemy tak, jak prowadzi nas asfaltowa droga. Mijamy Zaborowie, Zastronie i na skrzyżowaniu skręcamy w lewo na Starą Wysoką. Przejeżdżamy przy kościele świętego Mikołaja i cmentarzu parafialnym w Wysokiej, dalej na pierwszym skrzyżowaniu skręcamy w lewo w kierunku na Świniów i Łaziska. Za Świniowem ponownie przejeżdżamy nad Szabasówką i za figurą Matki Bożej odbijamy w prawo (wieś Ciepła). Po lewej i prawej rozciągają się pola. Kolejny na naszej trasie jest Bąków, w którym skręcamy w lewo do pomnika upamiętniającego Rokosz Zebrzydowski i bitwę pod Guzowem 1607 roku. Jedziemy prosto w kierunku

OROŃSKO
Skatepark

Szabasówka

To niedługa (24 km) i bardzo malownicza rzeka południowego Mazowsza, prawy dopływ Radomki. Jej najpiękniejsze fragmenty przecinają dzikie puszczańskie uroczyska okolic Chałupek Łaziskich. Miejscami koryto rozlewa się w nieuregulowany, bagienny strumień, idealny habitat dla bogatego świata okolicznej ornitofauny.

Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku

Jedynie takie miejsce na mapie Polski. Współczesna sztuka jest tu na dotknięcie ręki, w przenośni i dosłownie. W stałej ekspozycji i w Parku Rzeźby podziwiać można prace wybitnych rzeźbiarzy, m.in. Magdaleny Abakanowicz. Przestrzenie wystawiennicze wypełniają budynek muzeum, oranżerię, kaplicę i wozownię, a także warsztaty rzeźbiarskie dla artystów, których można podglądać przy pracy. Do swoich XIX-wiecznych wnętrz zaprasza Pałac Józefa Brandta, a zabytkowy park sprzyja spacerom i odpoczynkowi na łonie przyrody. Na gości czeka również klimatyczna kawiarenka.

Guzów

Ta nieduża wieś w powiecie szymborskim była przed wiekami prywatną wsią szlachecką. W latach 1510–1515 należała do Mikołaja Dzika herbu Doliwa. W lipcu 1607 roku miała tu miejsce słynna, choć niechlubna Bitwa pod Guzowem, bratobójcza walka między wojskami króla Zygmunta III Wazy, a oddziałami szlachty i magnaterii. Dowodzona przez hetmana polnego koronnego Stanisława Żółkiewskiego i hetmana wielkiego litewskiego Jana Karola Chodkiewicza armia królewska rozbiła wówczas oddziały buntowników.

północnym i na skrzyżowaniu z drogą asfaltową skręcamy w lewo. Po prawej stronie znajdują się stawy hodowlane. Po jakimś czasie dojeżdżamy ponownie do wsi Ciepła. Skręcamy w prawo i jedziemy do Łazisk. Tu z kolei skręcamy w lewo w ul. Wjazdową. Dojeżdżamy do Orońska i na skrzyżowaniu ulic Brandta i Witos odbijamy w lewo. Kontynuujemy jazdę drogą asfaltową wśród domów, których z czasem jest coraz mniej. W krajobrazie pojawiają się łąki i pola, a my docieramy z powrotem do Guzowa.

ZABOROWIE

rustykalna zabudowa

Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu

Mówią o nim „osobliwość na południowych rubieżach Mazowsza”. Jedna z najbardziej okazałych gotyckorenesansowych posiadłości magnackich w Polsce, malowniczo położona na sztucznej wyspie otoczonej fosą, jest dziś siedzibą Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych. Dawne arystokratyczne komnaty wypełnia wystawa ludowych muzealiów, prezentująca materialne świadectwo tkwiącej w człowieku potrzeby kontaktu z muzyką. Dużą jej część zorganizowano w sposób umożliwiający nie tylko granie na rozmaitych instrumentach, ale także komponowanie czy odsłuchiwanie nagrań.

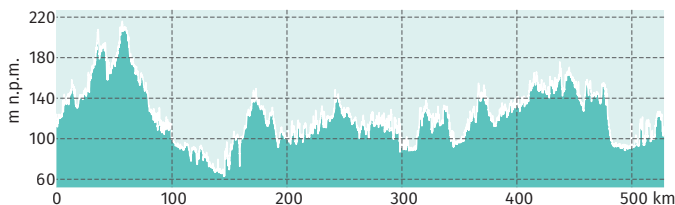

05

Pętla dookoła Warszawy

Trasa 529 km

Warka – Osiny – Lewiczyn – Belsk Duży – Osuchów – Puszcza Bolimowska – Kościelna Góra – Sochaczew – Brochów – Wyszogród – Czerwińsk nad Wisłą – Naruszewo – Smardzewo – Ciechanów – Opinogóra – Szlasy Bure – Różan – Brok – Stare Lipki – Liw – Wyszków – Stara Sucha – Jeruzal – Lubice – Góra Kalwaria – Warka

Technika jazdy:

Dla każdego trasa ma inną trudność, jednak należy pamiętać, że przejazd ponad 500 km na rowerze będzie wiązał się z pokonywaniem własnych słabości i może być nie lada wyzwaniem. Ponadto wiele odcinków prowadzi drogami szutrowymi, lokalnymi asfaltowymi czy leśnymi duktami.

GPX
MAZOWIECKI
GRAVEL

Trasa 05

Praktyczne:

- Miejsca na dłuższy wypoczynek: Brok nad Bugiem (plaża, park linowy, spływy), Różan nad Narwią (plaża), Sochaczew (plaża przy Café Przystań), Czerwińsk nad Wisłą, Ciechanów (np. nad brzegiem Łydyny).
- Dogodne stacje na szlaku: PKP Warka Miasto, PKP Skierniewice Rawka, PKP Sochaczew, PKP Ciechanów, PKP Grodziszcz Mazowieckie.

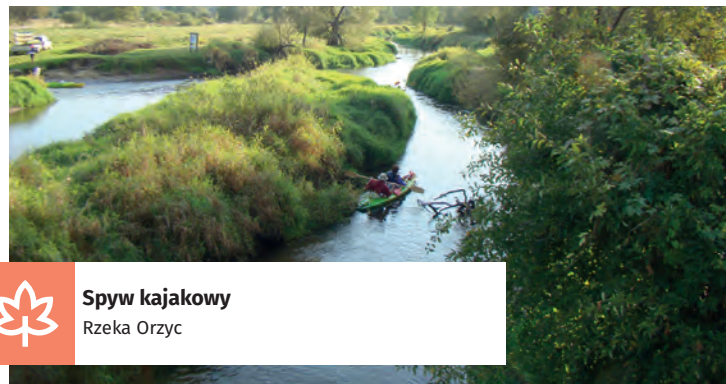
Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 58 km
- zbity żwir: 12 km
- utwardzona: 161 km
- asfalt: 165 km

Trasa:

Trasę rozpoczynamy nieopodal wareckiego Rynku otoczonego różnobarwnymi, jednokondygnacyjnymi kamienicami. Warkę opuszczamy kolejno ulicami Lotników i Wichradzką, by niebawem wyjechać na otwarte przestrzenie pól i sadów. Kierujemy się na północny zachód. Po 27 km mijamy Lewiczyn, wieś o szlacheckich korzeniach. Dalsza droga wiedzie bardziej na północ. Mijamy m.in. Belsk Duży. Okolica słynie z dawnych dworów szlacheckich, w tym pięknie odrestaurowanego Pałacu w Małej Wsi. Kolejny etap naśladuje bieg Jeziorki. Trasa wiedzie przez Osuchów, Stary Karolinów i Budy Grabskie malowniczo położone nad rzeką Rawką. Następnie osiągamy Sochaczew z ruinami Zamku Książąt Mazowieckich, skąd zaledwie po 20 minutach docieramy do Żelazowej Woli. Dalej ruszamy na północ, niebawem mijając Brochów ze wspaniałą, gotycko-renesansową bazyliką, w której ochrzczono Fryderyka Chopina. Od tego miejsca towarzyszą nam krajobrazy dolin Bzury i Wisły. Mijamy Wyszogród, Stobiecín oraz piękny Czerwińsk nad Wisłą. Za Płońskiem wjeżdżamy w Dolinę Wkry, a kolejną wielką atrakcją, którą napotkamy na trasie, będzie Zamek w Ciechanowie (230 km trasy). Łuk północny maratonu przechodzi przez Opinogórę z rozległym parkiem i Muzeum Romantyzmu, lubiany przez kajakarzy Orzyc, oraz lotniskową Mekkę – Różan położony na prawym brzegu Narwi. Trasa obiera teraz południowo-wschodni kierunek i prowadzi przez rejony zamieszkiwane do dziś przez Kurpi Białych. Szczególnie we wsi Nagoszewo widoczna

Spyw kajakowy

Rzeka Orzyc

Mazowiecki Park Krajobrazowy

Większość terenów parku zajmują lasy iglaste, liczne są również bagna i torfowiska. Przy Ośrodku Edukacyjnym „Baza Torfy” znajduje się popularna destynacja tych okolic – piesza ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza (około 40 minut) o nazwie „Łabędzim Szlakiem”. Innym wartym uwagi miejscem jest Bagno Całowanie. Obszar tego torfowiska rozciąga się na długości 15 km! To tereny niezwykle cenne jako ostoja zagrożonych gatunków ptaków, a także siedlisko rzadkiej roślinności. Na torfowisku znajduje się także ważne stanowisko archeologiczne. Odkryto tu najstarsze ślady osadnictwa na Mazowszu, pochodzące sprzed 13 tysięcy lat.

Pałac w Małej Wsi

To klasycystyczny, okazały majątek, zaprojektowany przez Hilarego Szpilowskiego, który kolejno znajdował się w rękach rodzin Walickich, Zamoyskich, Lubomirskich oraz Morawskich. Współcześnie, po gruntownej restauracji, kompleks otoczony wspaniałym parkiem, oferuje gościom wysokiej klasy hotel i doskonałą kuchnię. W bliskiej okolicy znajdują się również dworki szlacheckie w Rębowoli, Rosochowie, Odrzywotku czy Wilczogórze. Większość obiektów zwiedzić można dzięki lokalnemu szlakowi rowerowemu. Do bliskich atrakcji należą także rozległe tereny Rezerwatu Modrzewina. Jest to największe skupisko modrzewia polskiego w kraju z pomnikowymi okazami.

Ruiny Zamku Książąt Mazowieckich

Sochaczew

jest kurpiowska tradycja zdobniczo-budowlana. Na 344 km osiągamy Brok. Oprócz wypoczynku nad Bugiem miejscowość znana jest z gotycko-renesansowego kościoła świętego Andrzeja Apostoła, prawdziwej perełki architektonicznej. Dalej droga prowadzi przez samo serce Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, w tym kompleks leśny Miednik, ze ścieżką przyrodniczą Jeziora Kałęczynskie. Kolejno na trasie znajdują się Starawieś, Borzychy, a w końcu Liw ze słynną basztą – Zamkiem Obronnym Książąt Mazowieckich. Nasza trasa zaczyna teraz naśladować przebieg dwóch rzek – najpierw Liwca, a później Kostrzynia. W pobliżu Starej Suchej znajduje się prywatny skansen – Muzeum Architektury Drewnianej Regionu Siedleckiego. Droga wiedzie na południe przez liczne, małe wsie. 6 km za Rezerwatem Florianów osiągamy Jeruzal, miejscowość, która zainspirowała twórców serialu Ranczo. Kolejne rzadkie zabudowania ulicówek urozmaicają mniejsze i większe rzeki, w tym Świder. Za Zabieżkami wjeżdżamy w granice Mazowieckiego Parku Krajobrazowego z mnóstwem ścieżek edukacyjnych (np. Bagno Całowanie). Na ostatnim odcinku trasy miniemy jeszcze zabytkową Górę Kalwarię oraz majestatyczny Zamek w Czersku. Powracając do Warki, warto jeszcze przejechać nad samo wybrzeże Pilicy – wspaniałe widoki!

Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie

Zamek w Liwie, a właściwie ruiny strażnicy granicznej z XV wieku, wzniesiono na lewym brzegu Liwca, aby kontrolować przeprawy przez rzekę oraz strzec wschodniej granicy Księstwa Mazowieckiego. Budowlę posadowiono na sztucznie usypanym wzniesieniu zabezpieczonym drewnianymi palami. Potop szwedzki położył kres świetności zamku, jednak po II wojnie światowej rozpoczęto starania o odbudowę obiektu. W latach 60. XX wieku, w dworskiej kancelarii oraz w wieży bramnej zaczęło działać muzeum dawnego oręża, związane z militarną przeszłością Liwa. W chwili obecnej kolekcja zamku liczy ponad 2000 eksponatów datowanych od XV do XX wieku.

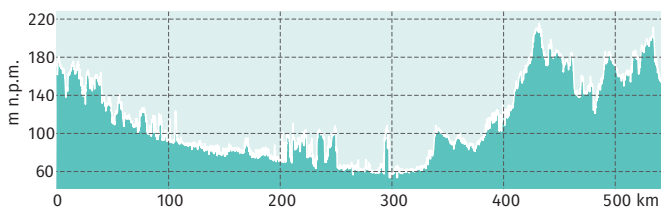

06

Pętla północ – południe (Radom – Płock)

Trasa 543 km

Radom – Studzianki Pancerne – Warka – Pilica – Podgórzycze – Czersk – Góra Kalwaria – Obórki – Warszawa – Nieporęt – Wieliszew – Sikory – Nowy Dwór Mazowiecki – Zakroczym – Smoszewo – Czerwińsk nad Wisłą – Wyszogród – Płock – Rybaki – Iłów – Bolimowski Park Krajobrazowy – Osuchów – Miechowice – Mogielnica – Tomczyce – Głogów – Sławno – Pruszków – Radom

Technika jazdy:

Niemal 550-kilometrowa pętla okrążająca województwo mazowieckie z południa na północ i z powrotem na południe. To plan na dłuższą wycieczkę z wieloma przystankami na odpoczynek i zwiedzanie. Tam, gdzie jest to możliwe, prowadzi drogami odseparowanymi lub o zmniejszonym natężeniu ruchu.

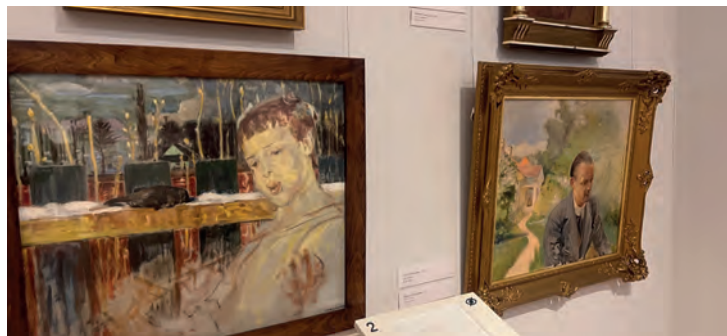
GPX
MAZOWIECKI
GRAVEL

Trasa:

Trasa podzielona została na 7 krótszych odcinków: Radom – Warka (74 km), Warka – Warszawa (71 km), Warszawa – Nowy Dwór Mazowiecki (58 km), Nowy Dwór Mazowiecki – Płock (93 km), Płock – Budy Grabskie (95 km), Budy Grabskie – Mogielnica (78 km) i Mogielnica – Radom (74 km). Na trasie znajduje się wiele atrakcyjnych miejsc, zarówno obiektów zabytkowych, muzeów (m.in.: Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu, Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce, zamek w Czersku, kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Górze Kalwarii, Twierdza Modlin, kościół i romański klasztor w Czerwińsku nad Wisłą, Muzeum Wisły Środkowej i Ziemi Wyszogrodzkiej w Wyszogrodzie, Wzgórze Tumskie i Muzeum Mazowieckie w Płocku, Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Wiączemnie Polskim, Muzeum Wsi Radomskiej), jak i terenów cennych przyrodniczo (m.in.: Kozienicki Park Krajobrazowy, Bolimowski Park Krajobrazowy, liczne rezerваты przyrody). Nie brakuje też atrakcji dla najmłodszych (Zielony Labirynt w Nieporęcie, Zoo w Płocku), czy miejsc wypoczynku i rekreacji (Zalew Zegrzyński – m.in. plaża 600-lecia w Wieliszewie). Duży odcinek pętli z południa na północ wiedzie wzdłuż Wisły (odcinek Góra Kalwaria – Warszawa oraz Nowy Dwór Mazowiecki – Płock) i Narwi (Nieporęt – Nowy Dwór Mazowiecki).

Trasa zaczyna się przy placu Antonio Carazziego w centrum Radomia, który opuszczamy jadąc najpierw w kierunku wschodnim, a potem na północ aż do Puszczy Kozienickiej, którą w dużej mierze pokonujemy jadąc Gościńcem Królewskim (trasa o znaczeniu historycznym, dawny trakt, którym podróżował król Władysław

Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu

Znany radomski kolekcjoner ks. Jan Wiśniewski, w grudniu 1913 roku postanowił przekazać część swoich zbiorów Radomskiemu Oddziałowi PTTK. To właśnie ta darowizna przyczyniła się do powstania tego unikalnego muzeum. Słynny polski malarz Jacek Malczewski, który został patronem tego miejsca, urodził się właśnie w Radomiu. Przez lata muzeum bogaciło się w zbiory i rozwijało pod opieką wybitnych specjalistów. Dzisiaj tworzy go 5 działów: Sztuki Dawnej, Archeologii, Przyrody, Historii i Sztuki Nieprofesjonalnej.

Zalew w Pionkach

W latach 2019–2021 w Pionkach zrewitalizowano sztuczny zbiornik na rzece Zagożdżonca. Mieszkańcy i turyści mogą korzystać z powstałego na nim kąpieliska „Staw Górny”. Akwen ma szerokość 120–250 m i długość 800 m. W wodzie wyznaczono kąpielisko strzeżone przez ratownika. Przy plaży są miejsca do cumowania rowerów wodnych i kajaków. Na wodach akwenu zapewnione są zabawy z kulami wodnymi. Można też skorzystać z wyciągu nart wodnych i uprawiania sportu, urządzono boiska do bubble footballu, piłki siatkowej i beach soccera oraz siłownię zewnętrzną. Jest też plac zabaw dla dzieci. Ustawiono elementy małej architektury jak ławki i leżaki, a nowoczesna infrastruktura z przebieralniami zapewni plażującym wygodę.

Zamek Książąt Mazowieckich w Czersku

Jagiełło). Dalej na trasie jest Warka, a na wysokości Góry Kalwarii nasz szlak zaczyna podążać zgodnie z nurtem Wisły. Na jej prawy brzeg przejeżdżamy w Warszawie Mostem Siekierkowskim i dalej, na wysokości Portu Żerańskiego odbijamy w prawo i wzdłuż Kanału Żerańskiego jedziemy do Nieporętu nad Zalewem Zegrzyńskim. Za nim nasza trasa biegnie wzdłuż Narwi aż do Nowego Dworu Mazowieckiego, w którym Narew uchodzi do Wisły. Ponownie jedziemy wzdłuż Wisły, mijamy Czerwińsk nad Wisłą, Wyszogród i jadąc dalej na północ docieramy do Płocka. Z powrotem z Płocka na południe początkowo jedziemy zgodnie z nurtem Wisły, od której zaczynamy się oddalać na wysokości Pieczysk Łódzkich. Jedziemy na południe, przekraczamy granicę województwa łódzkiego, by po chwili na wysokości Bolimowskiego Parku Krajobrazowego z powrotem wrócić na Mazowsze. Dalej po drodze, aż do samego Radomia, mijamy kilkadziesiąt miejscowości i wsi, jadąc głównie przez tereny zabudowane, w dużo mniejszym stopniu zalesione, aż docieramy do miejsca, w którym rozpoczęliśmy naszą wycieczkę.

Kościół romański i klasztor, Czerwińsk nad Wisłą

Kościół powstał wraz z klasztorem kanoników w pierwszej połowie XII wieku. W 1410 roku Władysław Jagiełło modlił się tu o powodzenie swojej wyprawy przeciwko Krzyżakom, a po Bitwie pod Grunwaldem ponoć w podziękowanie podarował klasztorowi swój bitewny hełm. Zbudowana z kamienia świątynia była wielokrotnie rozbudowywana, w pierwszej połowie XVI w. w stylu gotyckim, a w XVII wieku nadano jej cechy barokowe. W jej wnętrzu na szczególną uwagę zasługują XIII-wieczne freski, a także bogato zdobiony romański portal z lat 1140–1160, oraz barokowy ołtarz z cudownym obrazem Matki Boskiej Czerwińskiej. Do świątyni przylegają wybudowane równolegle z kościołem zabudowania klasztorne, w których funkcjonuje muzeum misyjne, a od 2015 roku biograficzne muzeum poświęcone prymasowi kardynałowi Augustowi Hlondowi.

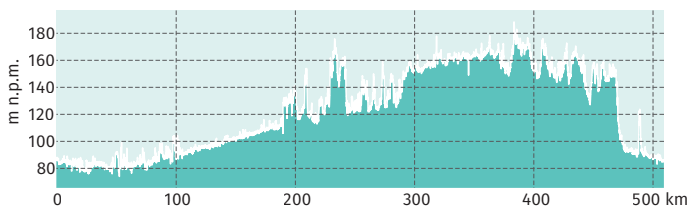
07

Pętla wschód (Warszawa – Siedlce – Góra Kalwaria)

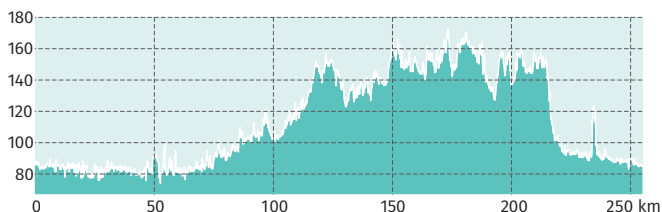
Trasa 509 km/255 km

Warszawa (Wilanów, Kanał Żerański) – Nieporęt – Białobrzegi – Kuligów – Marianów – Młynarze – Skuszew – Kamieńczyk – Szumin – Białobrzegi – Krzemień-Wieś – Gródek – Mogielnica – Szczeglecin – Korczew – Drohiczyn – Kisielów – Serpelice – Janów Podlaski – Komarno – Makarówka – Huszlew – Łuby – Choja – Mościbrody – Skórzec – Kamieniec – Wodynie – Jeruzal – Starogród – Augustówka – Kosumce – Ostrówek – Góra Kalwaria – Obórki – Wawa Wake

duża pętla

mała pętla

Praktyczne:

- Plaże, miejsca odpoczynku i punkty widokowe: przystań promowa na Bugu koło Drohiczyń, plaża Gocław, plaże nad Świdrem, wieże widokowe Bagno Całowanie.
- Liczne stacje kolejowe w kilku punktach trasy: kilka stacji w Warszawie, PKP Prostyń, PKP Małkinia, PKP Platerów, PKP Białki Siedleckie, PKP Augustówka, PKP Góra Kalwaria.

Nawierzchnia (około):

- pętla duża
- nieutwardzona: 172 km
- kostka brukowa: 9 km
- utwardzona: 28 km
- asfalt: 255 km
- pętla mała
- nieutwardzona: 63 km
- kostka brukowa: 8 km
- utwardzona: 13 km
- asfalt: 147 km

Trasa:

Wyprawę rozpoczynamy na placu przed Urzędem Dzielnicy Wilanów w Warszawie. Po drugiej stronie ulicy widać część zabytkowych obiektów poprzedzających kompleks Pałacu i Parku w Wilanowie. Ul. Przyczółkową i krótkim odcinkiem S2 docieramy do Wątu Zawadowskiego. Przedostajemy się nim do Mostu Siekierkowskiego i pokonujemy długi fragment praskiego wybrzeża Wisły. Za Kanałem Żerańskim odbijamy na popularną trasę do Nieporętu. Jezioro Zegrzyńskie pokonujemy południowo-wschodnimi brzegiem (ul. Wczasowa). Łuk maratonu przybiera kierunek wschodni. Na 60. km trasy mijamy Kuligów, popularny z uwagi na malownicze położenie, oraz Skansen Kultury Ludowej i Ziemiańskiej. Kolejno mijamy Czarnów, Marianów, Młynarze i Skuszew. Przejeżdżając przez położony nad Bugiem Kamieńczyk nie sposób nie zachwycić się kameralną, spokojną atmosferą. Niebawem pokonujemy granicę Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Przed nami Szumin, a potem Brok z pięknym kościołem projektu Jana Baptysty Wenecjanina. Dalej kierujemy się na Mogilnicę i słynący z zabytkowego pałacu Korczew. Na wysokości Drohiczyzna można rozważyć kurs promem przez Bug – to przyjemne doświadczenie. Po 10. km docieramy do Ruskowa z neogotyckim kościołem i zbytkowym dworem. Dalej mijamy lotniskowe Serpelice, Dwór Zaścianek oraz punkt widokowy na Bug za Borsukami. Następnie wjeżdżamy w zasięg Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom

GPX

MAZOWIECKI GRAVEL

Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny
Drohiczyzn

Wyszków

Miasto malowniczo góruje nad skarpą Bugu. To idealny przystanek na trasie wycieczek po Mazowszu. Do najbardziej rozpoznawalnych zabytków miejscowości należy kościół świętego Idziego, z pięknie zaprojektowaną zielenią i elementami małej architektury. Wyszków może się poszczycić zrewitalizowanym, zabytkowym parkiem im. K. Ferdynanda Wazy. „Zielone płuca” miasta urozmaicają pagórki i zagłębienia terenu. Do parkowych atrakcji należą m.in.: niewielkie, urokliwe rzeźby wiewiórek z brązu, barokowy Obelisk Wazów czy tężnia solankowa. Wielu odwiedzających chętnie robi sobie zdjęcie na ławeczce Jerzego Różyckiego, wybitnego absolwenta wyszkowskiego gimnazjum, współautora sukcesu rozszyfrowania niemieckiej maszyny Enigma.

Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu

Park rozciąga się wzdłuż Dolin Bugu, administracyjnie znajdując się w zasięgu województw mazowieckiego oraz lubelskiego. Symbolem i najbardziej wyróżniającym się elementem krajobrazu obszaru jest przełomowa rzeka, mijająca morenowe wzgórza. Naturalnie meandrujący Bug płynie doliną raz szeroką, raz wąską. W miejscach szerokich rozlewa się na tereny podmokłe, a nawet bagienne. Licznie występują tu starorzecza o typowym, sierpowym kształcie. Przez park prowadzi Nadbużański Szlak Pieszy (kolor czerwony) oraz kilka ścieżek dydaktyczno-przyrodniczych.

Bugu, zaś najbardziej wysunięty na wschód punkt maratonu osiągamy w Janowie Podlaskim. Stąd rozpoczynamy powrotną część pętli. Mijamy nieduże miejscowości, jak: Solinki, Bukowice, Huszlew czy Ługi. Na 380. km mijamy Dwór Mościbrody, jeden z bardziej urokliwych i stylowych zakątków na mapie Mazowsza. Przed nami Rezerwat Florianów, obejmujący rozległy teren o niezwykle urozmaiconej rzeźbie polodowcowej, a dalej Jeruzal znany miłośnikom serialu Rancho. Po kolejnych 60 km wjeżdżamy do Góry Kalwarii. Malowniczo położona nad Wisłą, Góra Kalwaria słynie z zabytków sakralnych, w tym pobernardyńskiego, barokowego zespołu klasztornego. Ostatni odcinek trasy pokonujemy na północ do Warszawy, zgodnie z przebiegiem Wisły. Jeśli zdecydowaliśmy się na wariant pętli mniejszej, czekają nas niemniej ciekawe miejsca. Na 95. km trasy minimy Rezerwat Śliże, który ochrania dwa dystroficzne jeziora oraz rzadką faunę: rosiczkę okrągłolistną, grążel żółty i konwalię majową. Po 35 km dojedziemy do Węgrowa. To tu, w barokowej bazylice przechowywane jest Lustro Twardowskiego. Paletę atrakcji domyka Skansen w Nowej Suchej (około 147 km, nieco obok trasy przejazdu). To urokliwe miejsce położone nad rzeką Kostrzyń, którego głównym obiektem jest bogaty w detale, parterowy dwór Cieszkowskich.

Pałac w Ślężanach

Do zabytkowego pałacu w stylu eklektycznym prowadzi piękna, zadrzewiona aleja. Starannie odrestaurowany obiekt przed blisko 150 laty wybudował Jan von Egert, łącząc odważnie i umiejętnie elementy neoklasycyzmu z neobarokiem. Współcześnie pałac pełni funkcje centrum konferencyjnego z restauracją działającą w weekendy. Do wielkich atutów należy położenie budynku. Usytuowany na obszarze „Natura 2000”, na wysokiej skarpie Bugu, daje możliwość podziwiania panoramy rzeki. Goście pałacu chętnie oddają się spacerom po pobliskim parku, w którym króluje starodrzew. Pośród drzew szczególnie wyróżnia się ponad 100-letni, majestatyczny dąb, obecnie symbol graficzny obiektu.

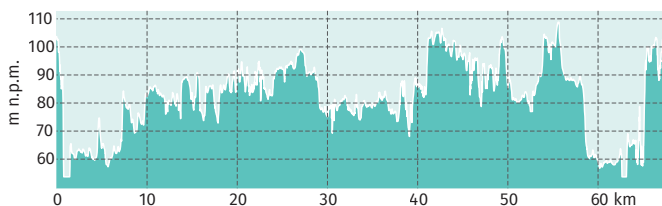

08

Przez Pojezierze Gostyńskie

Trasa 67,3 km

Płock: ul. Mostowa – Most Legionów – Dzierżązna – Rezerwat Kresy – Duninów Duży – Jezioro Lucieńskie – Lucień – Jezioro Białe – Sendeń Duży – Jezioro Sędeńskie – PKP Łąck – Jezioro Łąckie – Nowe Rumunki – Jeziora Górskie i Ciechomicckie – Grabina – Most Solidarności – Płock: ul. Grabówka

Technika jazdy:

Trudna trasa rowerowa. Wymagany bardzo dobry poziom sprawności. Niektóre odcinki wyprawy mogą wymagać prowadzenia roweru. Utrudnienia w okresie wiosennym i po ulewnych opadach.

GPX

Praktyczne:

- Z PKP Płock wygodne połączenia z całym krajem i regionem (Koleje Mazowieckie).
- Opcjonalne skrócenie wycieczki: PKP Łąck – PKP Płock.
- Na trasie wiele leśnych punktów wypoczynku nad wodą i kąpielisk: jeziora Górskie, Lucieńskie i Łąckie.

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 36 km
- utwardzona: 11 km
- asfalt: 19 km

Trasa:

Jest to malownicza trasa prowadząca przez pojezierze Gostynińskie i tereny Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Wyprawę rozpoczynamy przy Odwachu (dawna wartownia rosyjska, obecnie siedziba PTTK) w Płocku. Kierujemy się przez Most Legionów na drugą stronę Wisły. Poruszamy się szlakiem czerwonym. W dzielnicy Radziwie skręcamy w prawo i po przekroczeniu przejazdu kolejowego wjeżdżamy na drogi leśne i polne. Mijamy miejscowość Dzierżana i rozstajemy się ze szlakiem czerwonym. Dalej jedziemy utwardzoną drogą przeciwpożarową. Przecinamy drogę asfaltową Soczewka – Sendeń (ostrożnie) i wjeżdżamy na krótki odcinek szlaku żółtego, prowadzącego do miejsca, w którym rzeka Skrwa Lewa wpada do jeziora Soczewka. W tym miejscu możemy objechać jezioro dookoła i zwiedzić wieś Soczewka (pętla około 6 km) lub kontynuować wyprawę szlakami żółtym i niebieskim. Jedziemy wzdłuż meandrującej rzeki Skrwa leśnym singletrackiem. Po drodze mijamy bobrze żerowiska i żeremia, i dojeżdżamy do przeprawy mostowej o nazwie Krzywy Kótek. W tym miejscu możemy skrócić wyprawę i udać się szlakiem niebieskim prowadzącym do Jeziora Białe. Przez wielu ten odcinek uważany jest za najładniejszy w Parku, jednak bardzo trudny (poważone drzewa). Po przekroczeniu rzeki trzymamy się szlaku żółtego. Przy punkcie uzdatniania wody opuszczamy szlak i skręcamy w lewo w kierunku południowo-zachodnim. Przecinamy drogę Nowy Duninów – Lucień (ostrożnie) i jedziemy w kierunku Jeziora Lucieńskiego. Dojeżdżając do Gajówki Lipianki skręcamy w lewo i wjeżdżamy na szlak czarny. Trzymamy się

Jezioro Lucieńskie
Plaża

Skrwa Lewa

Skrwa jest lewym dopływem Wisły, który zachował wyjątkowo dziki i naturalny charakter. Nad doliną meandrującej Skrwy rozciąga się oz gostyniński, którego wysokość dochodzi nawet do ponad 30 m. Rzeka powiela granicę pomiędzy historycznymi krainami – Kujawami a Mazowszem. Skrwa przecina także Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy i szereg rezerwatów przyrody.

Państwowe Stado Ogierów w Łątku

Państwowe Stado Ogierów w Łątku powstało w 1923 roku na mocy decyzji Prezydenta Rzeczypospolitej. Jego zadaniem było i jest przede wszystkim służyć polskiemu rolnictwu, przez podnoszenie jakości hodowanych koni. Działalność instytucji skupia się na pozyskiwaniu ogierów różnych ras o najwyższej wartości hodowlanej. Organizowane są tu również imprezy jeździeckie i hodowlane. Przy Stadzie powołany został klub jeździecki, w którego barwach zawodnicy zdobyli wiele nagród w kraju i za granicą.

Krzywy Kótek

Dawna osada leśna. W latach 80. XX wieku była to baza studencka należąca do Akademickiego Klubu Jeździeckiego z Łodzi, zlokalizowana około 100 m od brzegów Skrwy Lewej – trudnego i zarazem unikatowego szlaku kajakowego. W późniejszych latach Krzywy Kótek był przede wszystkim świetnym przystankiem dla turystów przemierzających szlaki: żółty „Północny”, nazywany również „Szlakiem głównym Kotliny Płockiej”, i niebieski „Nadwiślański”.

szlaku czarnego aż do jeziora, gdzie znajduje się kąpielisko i duży parking. Na parkingu, patrząc w kierunku wody, skręcamy w lewo i jedziemy nad Jezioro Białe. W lesie znajduje się stara asfaltowa droga. Ponownie przecinamy trasę Nowy Duninów – Lucień i objeżdżamy Jezioro Białe (objazd możliwy z dwóch stron). Mijając urokliwy zbiornik wracamy na szlak czerwony, który prowadzi przez miejscowość Sendeń. Po krótkim czasie szlak czerwony łączy się ze szlakiem żółtym i razem prowadzą wzdłuż jeziora po singletracku przez Rezerwat Jastrzębek. W tym miejscu można wrócić szlakiem czerwonym do Płocka lub dojechać szlakiem żółtym do stacji PKP w Łącku (trasa kolejowa Płock – Kutno). Jeżeli kontynuujemy wyprawę, dojeżdżamy starą ścieżką do miejscowości Łąck, stycznej ze stadniny konnej ogierów. Przy stadninie skręcamy na szlak zielony. Jedziemy singletrackiem wzdłuż jezior Łąckie Duże i Łąckie Małe. Jadąc przez las dojeżdżamy do Wincentowa, mijamy miejsce, w którym łączą się jeziora Górskie i Ciechomickie, jedziemy przez Grabinę i powoli kierujemy się na Płock.

Jeziora Górskie i Ciechomickie

Jezioro Górskie stanowiło niegdyś jedną całość z Jeziorem Ciechomickim. Dziś łączy je ze sobą okresowa struga. Jezioro Górskie ma dobrą dostępność brzegów. To oraz niewielka odległość od Płocka sprawiają, że jest to ulubiona, weekendowa destynacja letników.

Rezerwat Jastrzębek

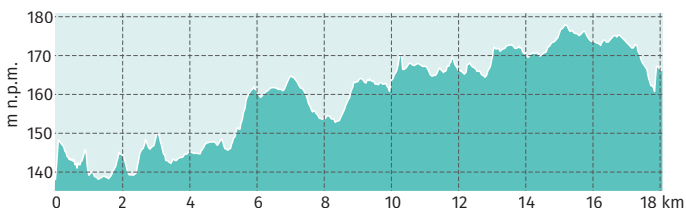
Rezerwat ochrania ekosystemy leśne, bagienne oraz Jezioro Sędeńskie. Zróżnicowana geomorfologia znajduje odzwierciedlenie w tutejszej rzeźbie terenu. Na powierzchni zaznaczają się utwory polodowcowe – ozy, kemy i zbiorniki wytopiskowe. Na podmokłych, bagiennych terenach dominują rzadkie i chronione gatunki rodzin (listera jajowata, rosiczki).

09

Puszcza Mariańska – Nadleśnictwo Mszczonów

Trasa 18 km

Puszcza Mariańska – Olszanka – Zator – Huta
Partacka – Korabiewice – Zdieszyn – Szeligi – Mszczonów

Technika jazdy:

Krótki szlak rowerowy w powiecie żyrardowskim, wiodący śladami rzeki Korabiewki przez dwie gminy: Puszcza Mariańska i Mszczonów, przy granicy z województwem łódzkim. Praktycznie na całej swojej długości prowadzi asfaltowymi drogami z niewielkim ruchem samochodowym, poza samym Mszczonowem, gdzie ruch jest już znacznie większy.

GPX
PTTK

Praktyczne:

- Pobliskie stacje kolei: PKP Puszcza Mariąńska i PKP Mszczonów.
- W Termach Mszczonów wypożyczalnia rowerów (zimą również nart biegowych).

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 3 km
- utwardzona: 9 km
- asfalt: 6 km

Trasa:

Trasa zaczyna się na terenie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, w pobliżu słynnej Senatorówki – siedziby Nadleśnictwa Radziwiłłów. Wybudowano ją po krótkim pobycie cara Mikołaja II (zauroczonego ponoć tymi stronami), a znana jest m.in. z wielokrotnych pobytów Jarosława Iwaszkiewicza, który bywał na początku XX wieku u emerytowanego carskiego senatora Gotowcewa. Trasa prowadzi w kierunku południowo-wschodnim i kończy się w centrum Mszczonowa przy Nowym Rynku.

Startujemy w pięknych okolicznościach przyrody, otacza nas bowiem bór sosnowy Puszczy Mariańskiej. Początkowo jedziemy leśnym duktem, ale dość szybko wyjeżdżamy na drogę asfaltową, która prowadzi do centrum Puszczy Mariańskiej. Za cmentarzem parafialnym skręcamy w prawo w drogę wojewódzką DW 719 i przed pomnikiem Tadeusza Kościuszki odbijamy w lewo w ul. Jana Sobieskiego. Zostawiamy za sobą zabudowania Puszczy Mariańskiej i wjeżdżamy ponownie na krótki odcinek w las. Przecinamy tu tory kolejowe, cały czas jedziemy drogą asfaltową. Na rozwidleniu odbijamy mocno w prawo i jedziemy chwilę wzdłuż torów kolejowych. Przejeżdżamy przez most nad Korabiewką i wjeżdżamy do wsi Olszanka, którą objeżdżamy niemalże jak obwodnicą, kierując się ponownie na południowy wschód ul. Wróblewskiego. Jedziemy cały czas tak, jak prowadzi nas droga i dojeżdżamy do Zatoru, za którym odbijamy w prawo, na południe. Ponownie towarzyszy nam las. W Hucie Partackiej skręcamy

Puszcza Mariańska

Termy Mszczonów

Kompleks basenów termalnych obejmuje dwa całoroczne baseny, basen rekreacyjny, sportowy oraz basen-brodzik dla dzieci. Z myślą o zabawie i rekreacji przygotowano zjeżdżalnie wodne, sztuczną rzekę, urządzenia do hydromasażu, gejzery, wodne ławeczki i leżanki oraz jacuzzi. Walory zdrowotne mszczonowskich basenów związane są z zasilającymi je wodami o temperaturze od 26 do 34°C, wydobywanymi z głębokości ponad 1600 m.

Zespół kościelno-klasztorny ojców marianów w Puszczy Mariańskiej

Miejsce niezwykle, którego historia sięga XVII wieku. To kolebka i najstarszy klasztor pierwszego polskiego zakonu męskiego księży marianów, powołanego przez ojca Papczyńskiego w 1673 roku. Wzniesiony w połowie XVIII wieku drewniany kościół strawił pożar w 1993 roku. Dzięki ofiarnej pomocy marianów z całego świata oraz parafian, w ciągu zaledwie kilku lat zdołano postawić nowy klasztor i kościół, poświęcony uroczyscie w 2000 roku. Przy klasztorze działa izba pamięci. Księża marianie zapraszają pielgrzymów i turystów o każdej porze dnia i nocy.

Wieś Olszanka

Malownicza osada o willowej zabudowie, w sosnowym lesie, powstała na początku XX wieku. Zastynęta z mikroklimatu korzystnego dla osób cierpiących na schorzenia płuc, który w połączeniu z malowniczymi krajobrazami, spowodował napływ przedstawicieli warszawskich elit artystycznych i naukowych. Powstało wiele dworców i willi, które po dziś dzień zachwycają swoim nieodpartym urokiem. Z Olszanką związał się szereg znanych i wpływowych osób, m.in. rodzina Rapackich (w tym nazywany „malarzem brzoź i liliowych wrzosów” Józef Rapacki, pochowany na cmentarzu w Puszczy Mariańskiej).

w prawo, obierając kierunek na Korabiewice – królewską wieś powstałą na przełomie XII i XIII wieku. Przejeżdżamy przez nią mijając po drodze m.in. kościół świętej Matki Bożej Anielskiej. Za Korabiewicami nasz szlak ponownie wiedzie zgodnie z nurtem Korabiewki, choć samej rzeki z roweru nie widzimy, jej brzegi porastają bowiem drzewa. Jedziemy teraz w kierunku północno-wschodnim do Zdieszyna, w którym skręcamy w prawo w kierunku południowym na Szeligi. Jedziemy ul. Główną, pod wiaduktem kolejowym i dalej na skrzyżowaniu skręcamy w lewo w ul. Powiatową, która doprowadzi nas aż do drogi ekspresowej S7. Przy ekranach skręcamy w lewo i jedziemy wzdłuż S7 do skrzyżowania, na którym skręcamy w prawo. Ul. Objazdowa prowadzi nas do ul. Rawskiej, ta z kolei do centrum Mszczonowa. Na rondzie skręcamy w lewo w ul. Nowy Rynek. Wycieczkę możemy zakończyć na parkingu przy Urzędzie Miejskim. W Mszczonowie i jego okolicy czekają jedne z największych atrakcji wodnych Mazowsza – Termy Mszczonów, Suntago oraz Deepspot.

Suntago

Gigantyczna atrakcja wodna nie tylko w skali Mazowsza, ale całej Europy. Ten unikalny aquapark, w którym stała temperatura wynosi 32°C, zapewnia niezapomniane przeżycia w ramach 35 zjeżdżalni oraz 18 basenów. Co ważne, w parku, którego scenerię urozmaica ponad 700 naturalnych palm, przygotowano różne strefy, dedykowane różnym grupom wiekowym i zróżnicowanym formom rozrywki. Część parku jest przeznaczona do wypoczynku wyłącznie osób dorosłych. Na każdym kroku można korzystać z barów, restauracji oraz małych punktów gastronomicznych. Są też sklepy, luksusowa strefa SPA i strefa noclegowa – Suntago Village.

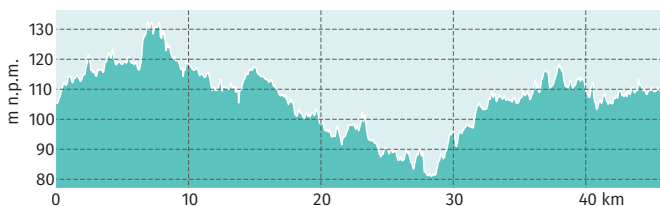

10

Szlak 100-lecia Bitwy Warszawskiej 1920 roku

Trasa 45,8 km

Żabiczyn – Chrcynno – Krzyczki-Pieniędzyki – Głodowo Wielkie – Nasielsk – Kosewo – Malczyn – Cieksyn – Lelewo – Zaborze – Miękoszyn – Studzianki – Krogule – Nuna – Żabiczyn

Technika jazdy:

Trasa jest zróżnicowana pod względem ukształtowania terenu i nawierzchni. W jej zachodniej, pagórkowej części przeważa nawierzchnia asfaltowa, część wschodnia jest natomiast płaska z udziałem nawierzchni szutrowej.

GPX

Praktyczne:

- Ze stacji PKP Nasielesk dogodne połączenia Kolejami Mazowieckimi z całym regionem.
- Plaże i wypożyczalnie kajaków: Ośrodek Wiosełko, Kajaki Borkowo oraz Niebieskie Kajaki w Borkowie.

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 4 km
- utwardzona: 12 km
- asfalt: 29 km

Trasa:

Znakowany na czerwono szlak ma formę pętli, która wiedzie wokół gminy przez piękne krajobrazowo tereny, na których rozegrały się wydarzenia ważne dla niepodległości Polski. Pod względem skomunikowania z innymi częściami Mazowsza, ważne są stacje PKP Studzianki, Ciekryn i Nasielski, które leżą na trasie czarnego szlaku rowerowego, tworząc świetne połączenie. Choć czerwony szlak prowadzi przez różnorodne ekosystemy i obszary przyrodniczo cenne, jego przewodnim tematem jest Bitwa Warszawska 1920 roku, w tym Bitwa nad Wkrą oraz Bitwa o Nasielsk. Na trasie oraz w jej pobliżu znajdują się liczne miejsca historyczne, nekropolie, pomniki, a także murale. Przebieg szlaku jest dobrze widoczny w terenie. Dla ułatwienia orientacji przebieg znakowany jest metalowymi tabliczkami, znakami malowanymi oraz drogowskazami. Są również tablice ze szczegółowymi mapami i opisami.

Rozpoczynając trasę za Żabiczynem kierujemy się na północ. Ostrożnie wjeżdżamy na łuk drogi w Chrcynnie i ponownie odbijamy na północ, pokonując dłuższy odcinek wśród pól i rzadkich zadrzewień. Na 5. km trasy wjeżdżamy na wąski odcinek drogi między miejscowościami Krzyczki-Żabiczki oraz Krzyczki-Pieniążki, po czym odbijamy w lewo na wąską drogę między gospodarstwami. Zmieniając kierunek na zachodni, mijamy Głodowo Małe i Głodowo Wielkie oraz rozproszoną zabudowę Pniewskiej Góry, by niebawem wjechać na ul. Kwiatową

Szlak kajakowy
Rzeka Wkra

Baszta w Nasielsku

To charakterystyczny punkt miasta i zabytkowa budowla w formie baszty. Jednokondygnacyjny obiekt wzniesiono w 1920 roku jako stację transformatorową. Zbudowana z cegły, otynkowana, w formie sześcianu z przyporami. Okrągłe okna tworzą wrażenie poddasza kamienicy. Wieża nie ma podpiwniczenia, a elewację wieńczą profilowane gzymsy. W latach 80. XX wieku znajdował się tu sklep. Obecnie, po gruntownej renowacji baszta ozdabia przestrzeń miasta.

Aplikacja „Szlak 100-lecia Bitwy Warszawskiej”

Warto przed ruszeniem w trasę pobrać aplikację, która szczegółowo pokazuje nie tylko przebieg czerwonego (a także czarnego) szlaku, ale ukazuje wiele cennych, ciekawych i ważnych miejsc. Są w niej opisane miejscowości i przebieg „Cudu nad Wisłą”, a także m.in.: ciekawe miejsca przyrodnicze, obiekty kulturalne i rekreacyjne, obszary Natura 2000, parki, pomniki i skwery. Aplikacja powstała we współpracy z mazowieckim oddziałem PTTK i jest opracowana tak, aby stworzyć użytkownikom możliwość zdobycia odznaki.

Dolina Wkry

Zachodnia część gminy Nasielsk znajduje się w zasięgu Doliny Wkry (m.in.: Ciekryn, Borkowo, Lelewo, Zaborze). To wspaniałe okolice dla turystyki weekendowej, letniskowego wypoczynku i aktywnego spędzania wolnego czasu, w tym na kajakach. Sama Wkra to rzeka malownicza i urokliwa, meandrująca wśród pól, łąk i lasów, niekiedy wysoko podmywająca brzegi. Wypożyczalnie sprzętu wodnego znajdują się m.in. w Borkowie. Na turystów czekają również obiekty agroturystyczne, glampingowe i stadniny koni.

w Nasielsku. Jedziemy pośród zwartej, choć niewysokiej zabudowy ul. Warszawskiej (warto zwrócić uwagę na tematyczne, wojenne murale!). Miasto opuszczamy ul. Żwirki i Wigury, która przechodzi w ul. Cmentarną. Na nekropolii parafialnej, za bramą po prawej stronie, znajduje się mogiła żołnierzy poległych w walkach 1920 roku. Nieco dalej przy ul. Lipowej widać cmentarz wojenny, jednak znacznie starszy, bowiem z epoki wojen napoleońskich. Zwyczajowa nazwa Ruszczak wskazuje na chowanie na nim ciał żołnierzy carskich. Z Nasielska kierujemy się na zachód do Konar, ważnej pozycji dla polskiego Frontu Północnego w 1920 roku. Przed nami długi i spokojny odcinek asfaltowej drogi przez Ruszkówkę, Malczyn i Wiktorowo. W Ciekosynie na cmentarzu znajduje się zbiorowa mogiła 85 żołnierzy poległych w walkach 1920 roku, oraz kamień z tablicą pamiątkową. Z Ciekosyna jedziemy drogą asfaltową do Lelewa, a w Zaborzu odbijamy w lewo – na wschód. Mijamy Miękoszyn i dwie ważne dla przebiegu Bitwy Warszawskiej miejscowości – Studzianki i Krogule. We wsi Nuna odbijamy na północ, by po około 2 km dotrzeć do mety i zarazem punktu startowego.

Lądowisko Chrcynno

Lądowisko znajduje się około 5 km na południowy wschód od Nasielska i należy do Aeroklubu Warszawskiego. Choć obecne powstało w 2012 roku to historia lokalnego lotnictwa sięga dwudziestolecia międzywojennego. Przed II wojną światową ówczesny właściciel majątku, przy współpracy Ligi Obrony Powietrznej Polski (LOPP), podjął decyzję o przygotowaniu lądowiska dla samolotów. Posiadał przy tym dogodny pas łąki o dobrych parametrach lotniczych i awiacyjnych. W 1935 roku ruszyły prace, zaś w marcu 1939 roku na wypadek wojny wyznaczono w Chrcynnie zapasowe lotnisko dla samolotów myśliwskich.

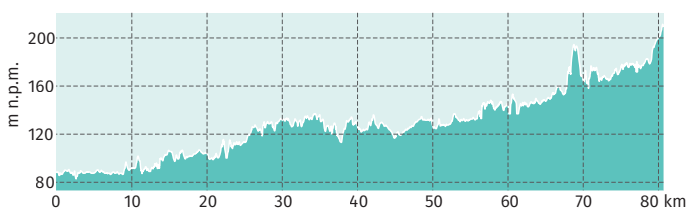

11

Szlak Główny Krainy Jezioroki

Trasa 80 km

Osuchów: ul. Szkolna – Wygnanka – Cychry – Przykory – Jeziora – Tomaszówka – Przęstawice – Kolonia Jurki – Wysoczyn – Głuchów – Kośmin – Mirowice – Wilcza Wólka – Nowe Racibory – Prace Duże – Łoś – Zalesie Górne – Żabieniec – Siedliska – Jastrzębie – Konstancin-Jeziorna – Obory – Gassy – Obórki

Technika jazdy:

Małowniczy, ale jednocześnie wymagający szlak, głównie ze względu na duże odległości. Charakteryzuje go urozmaicona nawierzchnia, odpowiednia na rower trekkingowy lub górski, choć jest sporo odcinków asfaltowych, nadających się na rower szosowy.

GPX
PTTK

skala 1: 250 000

Praktyczne:

- Liczne „dzikie” miejsca odpoczynku.
- Połączenia autobusowe
- Warszawa – Konstancin-Jeziorna.
- Niedaleko szlaku stacja PKP Piaseczno.

Nawierzchnia (około):

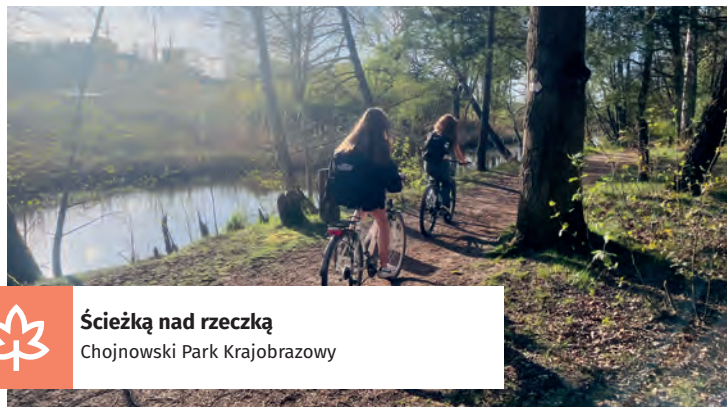
- nieutwardzona: 16 km
- zbity żwir: 6 km
- kostka brukowa: 2 km
- utwardzona: 6 km
- asfalt: 50 km

Trasa:

Startujemy w Osuchowie na skrzyżowaniu, na drodze na Wygnankę. Praktycznie na całej trasie, co 3–4 kilometry, przejeżdżamy przez jakąś wieś lub miejscowość. Są to po kolei: Wygnanka, Cychry, Wilczodura-Parcela, Przykory, Osieczek, Jeziorka, Przęsławice, Kocerany, Wysoczyn, Głuchów, Kośmin, Mirowice, Nowe Racibory, Prace Duże, Łoś, Grochowa, Zalesie Górne, Jesówka, Żabieniec, Siedliska, Jastrzębie, Konstancin-Jeziorna, Obory i Gassy. Przez większość czasu w krajobrazie dominują lasy, pola i sady, sporo jest też rozlewisk, oczek wodnych i stawów. Przejeżdżamy przez obszary cenne przyrodniczo, również chronione (leśny rezerwat Jeziora-Olszyny, Chojnowski Park Krajobrazowy – jeden z pięciu parków Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych). Zabudowania na trasie towarzyszą nam raczej rzadko, a z mijanych po drodze zabytków najważniejsze to zabudowa Konstancina-Jeziorny (okazałe wille, centrum handlowe Stara Papiernia mieszczące się w zabytkowych budynkach pofabrycznych z XVIII wieku) i wzniesiony w drugiej połowie XVII wieku barokowy dwór w Oborach wraz z otaczającym go zabytkowym parkiem dworskim z przełomu XVIII i XIX wieku (można go zobaczyć jedynie z zewnątrz).

Szlak Główny Krainy Jeziorki to jeden z 18 szlaków leżących w dolinie rzeki Jeziorki, na obszarze powiatu piaseczyńskiego, grójeckiego i gminy Mszczonów. Pozostałe 17 tras to szlaki

Ścieżką nad rzeczką

Chojnowski Park Krajobrazowy

Park Zdrojowy

w Konstancinie-Jeziornie

To serce jedyne w województwie mazowieckim uzdrowiska, którego historia sięga końca XIX wieku. W jego centrum stoi tężnia solankowa, rozpylająca w powietrzu solankę wydobywaną z głębokości ponad 1,5 km. Malownicze alejki spacerowe wijące się pośród drzew, krzewów i ozdobnych roślin, mostki i tarasy widokowe nad Jeziorką, place zabaw i plenerowa siłownia, zachęcają do aktywnego spędzania czasu. Na odwiedzających czekają liczne kawiarnie i restauracje, a w sezonie wydarzenia artystyczno-kulturalne odbywające się na scenie amfiteatru.

Gassy

Rejon podkonstancińskich Gass słynie z cyklicznych imprez o charakterze ludowym i obrzędowym. Są to m.in. Flis Festiwal oraz Zielone Świątki na Urzeczcu. Pierwsza impreza związana jest z tradycją przepraw przez Wisłę. Współcześnie oba brzegi łączy prom, który symbolicznie łączy Urzecze w całość. Podczas Festiwalu promowane są elementy autentycznej kultury ludowej regionu, tradycyjny flis rzeczny, zanikające zawody wiślane, muzyka, tańce, przyśpiewki i „wilanowskie” stroje. Z kolei podczas Zielonych Świątek odbywa się wielka procesja rzeczna, wiodąca przez tereny kilku gmin nadwiślańskich.

Tężnia solankowa
Konstancin-Jeziorna

poprowadzone wzdłuż rzek będących dopływami Jeziorki. Kilka z nich przecina naszą trasę, m.in.: Szlak Zielonej (okolice Grochowa), Szlak Czarny Łącznikowy (Zalesie Górne) czy najpopularniejsze trasy – Chojnowski Szlak Rowerowy (Żabieniec) i Nadwiślański Szlak Rowerowy (Konstancin-Jeziorna).

Żabieniec i stawy

Letniskowa miejscowość sąsiadująca z Piasecznem, w pobliżu rzek Jeziorki i Czarnej. Od południa i południowego wschodu miejscowość sąsiaduje z chronionymi obszarami Chojnowskiego Parku Krajobrazowego. W okolicy znajduje się również kilkanaście rezerwatów przyrody oraz liczne, rozległe stawy hodowlane. Do lokalnych zabytków należy park dworski z przełomu XVIII i XIX wieku, odznaczający się pięknym starodrzewem.

Jeziorka

Ten malowniczy, lewy dopływ Wisły, bierze początek we wsi Osuchów, a kończy bieg w nurcie Wisły niedaleko wsi Obórki w gminie Konstancin-Jeziorna. Jeziorka to popularna destynacja kajakarska. Spływy startują nawet wczesną wiosną. Głównym urozmaiceniem trasy są wijące się meandry, ptactwo wodne, zabudowania przyglądające się swemu odbiciu w wodzie (wille Konstancina-Jeziorny). Popularne trasy to np. Głosków – Piaseczno czy Łoś – Piaseczno.

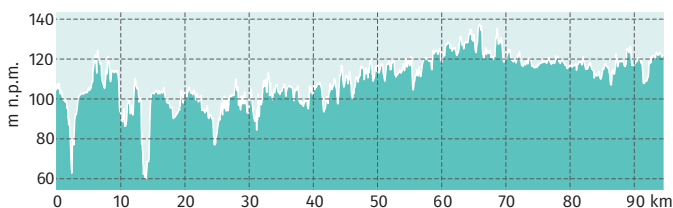

12

Szlak Skrwy

Trasa 94 km

Płock – Maszewo – Las Brwileński – Cierszewo – Siecień – Robertowo – Brudzeń Duży – Bądkowice – Cieślin – Tłuchówek – Jakubowo – Żurawin – Zglenice-Budy – Kwaśno – Sierpc – Sułocin-Towarzystwo – Jaroszewo – Szczutowo – Karlewo – Stara Wola – Gugoty – Łukomie – Borowo – Babiec-Więczanki – Sierpc

Technika jazdy:

Trudna trasa rowerowa. Wymagany bardzo dobry poziom sprawności. Niektóre odcinki wyprawy mogą być ciężko przejezdne ze względu na nieutwardzone drogi.

GPX

- Praktyczne:**
- Start trasy nieopodal kilku wygodnych parkingów przy ul. Tumskiej.
 - PKP Płock (dworzec przy ul. Chopina) dobrze skomunikowany z regionem dzięki Kolejom Mazowieckim. Połączenie Płock – Sierpc kilka razy dziennie.
 - Piękny punkt wypoczynkowy na moło w Płocku oraz na plaży w Szczutowie.

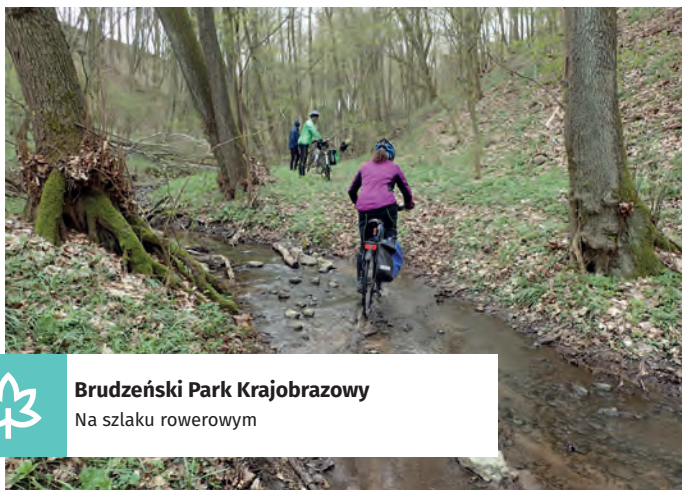
- Nawierzchnia (około):**
- nietwardzona: 46 km
 - kostka brukowa: 2 km
 - utwardzona: 29 km
 - asfalt: 17 km

skala 1: 210 000

Trasa:

Trasę rozpoczynamy przy siedzibie Oddziału Miejskiego PTTK w Płocku (ul. Tumska 4). Niewielki, klasycystyczny, budynek, stanowiący dawną wartownię carską, to charakterystyczny punkt w centrum miasta. Kierujemy się do płockiej dzielnicy Winiairy, której nazwa sięga czasów, kiedy na tych terenach znajdowały się liczne winnice władców piastowskich. Poruszamy się po ścieżce rowerowej aż do granic miasta. Następnie kierujemy się niebieskim szlakiem rowerowym, który często pokrywa się ze szlakiem pieszym czerwonym. Po około 14 km, przejeżdżając przez tereny Rezerwatu Brwilno, dojeżdżamy do znanej miejscowości turystycznej Cierszewo, z popularnym ośrodkiem rekreacyjno-szkoleniowym i terenami letniskowymi. To tu przekraczamy Skrwę Prawą. Dalej jedziemy na północ, przecinamy drogę (uwaga!) i w miejscowości Siecień widzimy oznaczenia Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego. W miejscowości Brudzeń Duży skręcamy z drogi przy kościele na singletrack i kolejny raz przekraczamy rzekę Skrwę malowniczym mostkiem. Od tego miejsca często będziemy obserwować meandrującą rzekę. Przez najbliższe kilometry nawierzchnia często się zmienia. Na 41. km należy zachować ostrożność, bo wjeżdżamy na drogę Mochowo – Ligowo o umiarkowanie natężonym ruchu. Warto zwrócić uwagę na znajdujący się nieopodal zabytkowy młyn ze spiętrzeniem wody w Żurawinie. Miłośnicy industrialnych artefaktów będą zachwyceni licznie zachowanymi, starymi elementami młyńskiej

Brudzeński Park Krajobrazowy
Na szlaku rowerowym

Nowy most w Cierszewie

Popularna miejscowość letniskowa od kilku lat borykała się z problemem nieczynnego mostu. Od niedawna mieszkańcy i goście gminy Brudzeń Duży mogą cieszyć się nowym mostem, który powstał w zaledwie dwa miesiące dzięki współpracy Lasów Państwowych i żołnierzy, którzy go zbudowali.

Muzeum Wsi Mazowieckiej

Wizytę w muzeum warto rozpocząć od klasycystycznego ratusza z 1841 roku, w którym urządzone są wystawy czasowe. W samym skansenie od 1977 roku zgromadzono ponad 80 obiektów małej i dużej architektury w układzie przestrzennym wsi (zagrody włościańskie z przełomu XIX i XX wieku, dwór szlachecki, drewniany kościół z XVIII wieku, wiatrak-koźlak, zespół z karczmą i zespół dworski), urządzono wystawy w galerii rzeźby ludowej i powozowni. W zabudowaniach wiejskich znajduje się dawne wyposażenie. Otoczone ogródkami chaty i mieszkające tu zwierzęta sprawiają, że skansen żyje.

Skrwa Prawa w Rezerwacie Sikórz i Brudzeńskim Parku Krajobrazowym

Silnie meandrująca Skrwa płynie w głębokim wąwozie, a jej dolina ma urozmaiconą rzeźbę terenu z pagórkami rozdzielonymi rynnowymi obniżeniami. Koryto rzeki ograniczają potężne, strome skarpy o wysokości do 50 metrów, których zbocza rozcinają liczne suche parowy oraz jary, którymi okresowo lub stale płyną strumienie. Występują też obrywy, osuwiska i nawisy, odstawiające profile glebowe i korzenie drzew. Pozostałością ostatniego zlodowacenia są kamienie i głazy narzutowe zaścielające zbocza i dno jarów oraz cztery terasy rzeczne. Brzegi rzeki porastają naturalne nadbrzeżne zarośla i wykształcone lasy łęgowe.

konstrukcji. Kontynuując podróż docieramy do Choczenia, w którym w porze deszczowej możemy zaobserwować występowanie Skrwy ze swych brzegów. W miejscowości znajduje się także kolejna zabytkowa zagroda młynarska z XIX wieku. Następnie trasa prowadzi przez malownicze tereny leśne, aż do Sierpca. We wsi Mieszczyk, na około 55. km, możemy skrócić trasę i skręcić w prawo do stacji PKP w Sierpcu. Jeśli zdecydujemy się kontynuować podróż, to kierujemy się dalej niebieskim szlakiem rowerowym do Szczutowa, znanej miejscowości letniskowej z jeziorami Szczutowskim i Urszulewskim. W ciepłych miesiącach można tu wynająć domek i korzystać ze strzeżonej plaży z pomostem i wypożyczalnią sprzętu wodnego. Na 60. km należy zachować ostrożność ze względu na skrzyżowanie z drogą krajową nr 10. W tym miejscu opuszczamy szlak niebieski i wjeżdżamy na szlak zielony pieszy. Ten fragment wyprawy jest pętlą dookoła Sierpca o długości około 25 km. Prowadzi przez mazowieckie wsie i pola. Na jej końcu wyjeżdżamy do miasta tuż obok Skansenu w Sierpcu i stacji PKP. Zwieńczeniem wycieczki może być zwiedzanie samego Sierpca, w tym gotyckiego kościoła z XIV–XV wieku, jatek miejskich, drewnianego domu „Kasztelanka” czy Muzeum Wsi Mazowieckiej.

Rezerwat Sikórz

Ten leśny rezerwat roztacza ochronę nad krajobrazowymi walorami Skrwy i biologicznie cennymi terenami nadbrzeżnych zbiorowisk łągowych i grądowych o charakterze naturalnym. Walory te, liczne pomnikowe drzewa oraz stanowiska roślin chronionych podziwiać można dzięki ścieżkom przyrodniczo-leśnym w Sikórz i Kobiernikach.

Młyn w Żurawinie

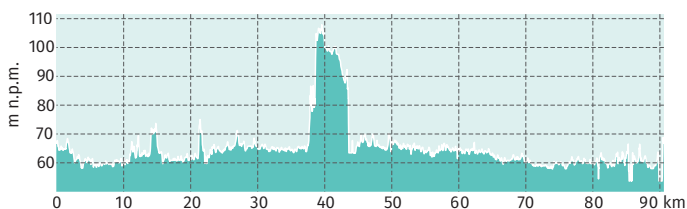
Założony w 1921 roku na Skrwie Prawej młyn z osadą (Jakubowo) zachował się w dobrym stanie. Uwagę zwracają istniejące urządzenia hydrotechniczne – jazy i śluzy. To częsty przystanek na drodze rowerzystów i kajakarzy.

13 Szlak Środkowej Wisły

Trasa 97 km

Płock, Most Solidarności – Rezerwat Kępa Liszyno – Wykowo – Rezerwat Kępa Wykowska – Kępa Polska – Rezerwat Kępa Rakowska – Wyszogród – Bieniew – Pieczyska Iłowskie – Rybaki – Wiączęmin Polski – Dobrzyków – Płock, Most Solidarności

Technika jazdy:

Szlak wiedzie przez kameralne, historyczne miejscowości, położone po obu stronach Wisły, na odcinku między Wyszogrodem i Płockiem. Dla wprawionych rowerzystów istnieje oczywiście opcja przejechania pętli – najpierw po jednej stronie Wisły i powrót drugą. Drogi są w większości dobrej jakości. Wyjątkowym atutem trasy są walory przyrodnicze, związane z nadwiślańską roślinnością, malowniczym ukształtowaniem terenu i bogatym światem wodnego ptactwa.

GPX
PTTK

Trasa 13

Praktyczne:

- Dogodne połączenia PKP z dworca w Płocku (IC, KM).
- Punkty widokowe i wypoczynkowe w Wyszogrodzie.
- Przystań wodna w Suchodole nad Wisłą – miejsce wypoczynku, wypożyczalnia kajaków.
- Postój z parkingiem przy Skansenie Osadnictwa Olenderskiego w Władzemiźnie.

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 34 km
- zbity żwir: 6 km
- kostka brukowa: 3 km
- utwardzona: 9 km
- asfalt: 45 km

skala 1: 200 000

Trasa:

Okoliczne łągi, piaszczyste skarpy, łachy i wyspy to unikalne miejsca łągu i żerowania mazowieckiej ornitofauny. Cała wycieczka to także rzadka okazja do poznania miejsc związanych z życiem i dziedzictwem Olędrów na Mazowszu. W XVII wieku na tych terenach osiedlali się Holendrzy, sprowadzani przez okolicznych ziemian. Gospodarka olęderska związana była z rolą i przystosowaniem pól na terenach zalewowych do wymogów uprawy. Olędrzy trudnili się hodowlą, sadownictwem, wyrobem serów oraz uprawą wikliny. Dziś pozostał po nich typowy krajobraz z drogami obsadzonymi wierzbami i fragmentami drewnianej zabudowy, usytuowanej na charakterystycznych wzgórkach. Początek trasy znajduje się przy Moście Solidarności, z którego kierujemy się na północ, a dalej na wschód ul. Grabówka. Po około 3 km trasa zaczyna naśladować bieg rzeki Stupianki (ul. Zarzeczna). Dalej ulicami Pocztową i Flisacką osiągamy wybrzeże Wisły, którym będziemy kierować się cały czas na wschód aż do Wyszogrodu. Po 12 km mijamy okolice Rezerwatu Ławice Troszyńskie. Za Wykowem odbijamy od Wisły, wjeżdżając w rozległe kompleksy leśne okolic Białobrzegów. Przed nami dłuższy odcinek krajobrazu pól uprawnych i śródpolnych zbiorowisk drzew i krzewów. Mijamy m.in. odcięte starorzecze Wisły i wjeżdżamy do Kępy Polskiej. Kolejne wsie do Zakrzewo Kościelne, Holendry i Podgórze, po minięciu których na powrót zbliżamy się do Wisły. Po około 37 km ponownie wjeżdżamy w las, a po 5

Muzeum Mazowieckie w Płocku z oddziałami

Muzeum posiada kilka oddziałów. Dokładne zwiedzenie wszystkich to plan na kilka dni. Jeśli czas jest ograniczony – trzeba niestety dokonać wyboru. Na kilku piętrach odnowionej Kamienicy secesyjnej (ul. Tumska 8) zgromadzono wyjątkową kolekcję art nouveau, podzieloną tematycznie na stroje, meble, wyroby ze szkła czy biżuterię. W gmachu przy ul. Kolegialnej 6 zachwycają wnętrza w klimacie art déco, z pięknym czerwonym automobilem w części centralnej, kinem Odeon oraz wyjątkowo bogatą aranżacją zdjęć. Przy ul. Kwiatka 7, w gmachu dawnej boźnicy, na wystawę zaprasza Muzeum Żydów Mazowieckich. W ramach wystawy prezentowana jest historia Żydów na Mazowszu, elementy kultury judeochrześcijańskiej w potrawach, muzyce, obyczajach i architekturze, a także dzieje holokaustu. Obok Kamienicy secesyjnej mieści się nowoczesnie zaaranżowana wystawa „X Wieków Płocka. Płock w przestrzeni kulturowej Mazowsza, Polski, Europy”. Na trzech piętrach przeszklonego budynku ukazano, także przy pomocy multimedii, 1000 lat bogatej historii miasta Płocka. Z kolei w zabytkowym Spichlerzu znajduje się Oddział Etnograficzny. Odświeżona w barwny i ludyczny sposób kulturę Mazowsza, a także daje możliwość zapoznania się z kolekcją sztuki Dalekiego Wschodu. W buddyjskiej części zbiorów sztuki orientalnej znajduje się ponad 130 muzealiów.

Punkt widokowy

Widok z promenady w Wyszogrodzie, nieopodal rynku

km wjeżdżamy do Wyszogrodu.

Trasa powrotna z Wyszogrodu biegnie miejscami znacznie bliżej brzegów Wisły. Na wysokości Rezerwatu Kępa Rakowska w oddaleniu widoczne są łąki i wyspy z bujną roślinnością łągową. Na południe, po lewej stronie trasy rozpościerają się tereny uprawne, łąki, gdzieś tam w oddali pojedyncze zabudowania. Kolejny malowniczy odcinek wycieczki przebiega na wysokości Rezerwatu Kępa Antonińska, unikatowej ostoi mew, rybitw i siewczek. Po około 20 km mijamy zabudowania miejscowości Rybaki, wsi rządowej, założonej jeszcze przez osadników holenderskich. Dalej kolejno mijamy gospodarstwa wsi Nowosiadło, Michowice i Wiączęmin Polski. W Wiączęminie warto zejść z roweru i zwiedzić pięknie zachowane chaty w Skansenie Osadnictwa Nadwiślańskiego. Następnie ruszamy w kierunku Kozikowa i Troszyna Polskiego, za którymi na powrót zbliżamy się do Wisły. Nasza trasa omija ruchliwe drogi większych miejscowości, jak Dobrzyków. Na wysokości Jordanowa widoki na Wisłę są wyjątkowo spektakularne. To znakomity odcinek trasy na udane zdjęcia przyrodnicze. Ostatni fragment wycieczki to wjazd na Trasę Jerzego Popiełuszki, która przechodzi w Most Solidarności.

Muzeum Wisły w Wyszogrodzie

Muzeum mieści się w niedużym, stylowym budynku, nieopodal rynku, który domyka od strony Wisły piękny deptak z widokiem na panoramę rzeki. Wyszogród leżał niegdyś na skrzyżowaniu ważnych szlaków handlowych. Od czasów starożytnych przemierzali je kupcy z północy na południe i z zachodu na wschód. Na terenie ziemi wyszogrodzkiej odnaleziono liczne artefakty przeszłości handlowej, w tym obce monety i plomby towarowe, które spoczęły w muzealnych gablotach. Część wystawy obejmuje również szklany pawilon na skarpie Wisły ze szczątkami radzieckiego samolotu Pe-2 z okresu II wojny światowej.

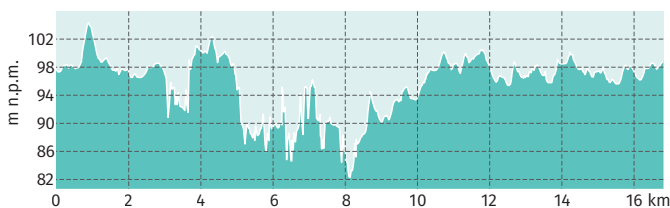

14

Szlak Velo Otwock „Kolejowy”

Trasa 17 km

Otwock: ul. Orla – ul. Górna – ul. Kołłątaja – ul. Mickiewicza – ul. Wierzbowa – ul. Warsztatowa – ul. Kraszewskiego – ul. Turystyczna – ul. Wiejska – ul. Batorego – ul. Karczewska – ul. Staszica

Technika jazdy:

Szlak Kolejowy to jeden z pięciu szlaków sieci Velo Otwock poprowadzonych pośród sosnowych lasów, meandrów malowniczego Świdra, w mieście, które niegdyś było słynnym uzdrowiskiem i w którym niemal na każdym kroku widać ślady jego dawnej historii. Jego nazwa nawiązuje do dawnej otwockiej kolei i prowadzi śladami kolejowych tradycji Otwocka, wzdłuż Drogi Żelaznej Nadwiślańskiej i przez miejsca związane z Kolejką Jabłonowską.

GPX
PTTK

Trasa:

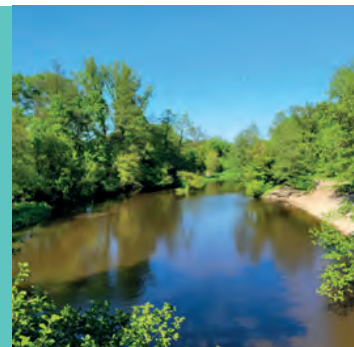
Szlak rozpoczyna się przy budynku Dworca PKP Otwock, który stanowi przykład modernistycznej architektury początku XX wieku. Tory kolejowe przecinamy jadąc niedawno wybudowanym tunelem, za którym skręcamy w prawo. To ścisłe centrum miasta, nie ma tu wyznaczonych ścieżek rowerowych, a natężenie ruchu jest duże, trzeba więc zachować szczególną ostrożność. Jedziemy ul. Orlą, która przechodzi w ul. Świderską i po lewej stronie mijamy Skwer Pamięci Żydów Otwockich. Za nim odbijamy w prawo w ul. Górną, jedziemy kawałek prosto aż do skrzyżowania z ul. Rzemieślniczą i przy sklepie Lidl skręcamy w lewo i dalej w prawo w ul. Kołtątaja – jedną z głównych dróg wyjazdowych z Otwocka. Po obu stronach drogi towarzyszy nam zabudowa miasta, czasami ustępująca miejsca terenom leśnym. Z ul. Kołtątaja skręcamy w prawo w ul. Majową, która doprowadzi nas z powrotem do ul. Górnej, a dalej ul. Jasną do ul. Mickiewicza i stacji PKP Świder. Dalej jedziemy prosto wzdłuż torów, mijamy most kolejowy. Krajobraz zmienia się na pełen zieleni, drzew i śpiewu ptaków. Jesteśmy w Rezerwacie przyrody Świder. Tu zaczyna się najtrudniejszy fragment szlaku, jedziemy dość wąskimi i krętymi ścieżkami przy stromych nadrzecznych skarpach. Trud wynagradzają nam jednak widoki, rzeka jest tu bowiem

VeloOtwock
Szlak Kolejowy

Plaża Miejska w Otwocku

Miejsce plażowania i spacerów, a zimową porą morsowania. Wody rzeczki Świder i otoczenie iglastych drzew tworzy tu niezwykley klimat, którym cieszą się całe rodziny. Przy plaży znajduje się boisko do gry w siatkówkę i piłkę plażową, a maluszki mogą spędzić na „pirackim” placu zabaw.

Otwock

Miasto pod Warszawą, położone między Wisłą a Świdrem, pełne zieleni i ducha dawnych czasów. Niegdyś znane uzdrowisko przy tzw. linii otwockiej, chętnie odwiedzane przez śmietankę towarzyską stolicy. Dziś ponownie budzi się do życia. Zabytki zachwycają po przeprowadzonej renowacji, zrewitalizowany park miejski zaprasza na długie spacery i do tężni solankowej, a odbudowane Sanatorium A. Gurewicza przypomina nie tylko o uzdrowskich tradycjach, ale również o majstersztyku świdermajerowskiej architektury. Na aktywnych czekają trasy rowerowe, na wypoczynek poleca się Miejska Plaża nad Świdrem. Wszystko jest tutaj w zasięgu ręki, a i dojazd łatwy, bo kolejowy...

Świdermajer

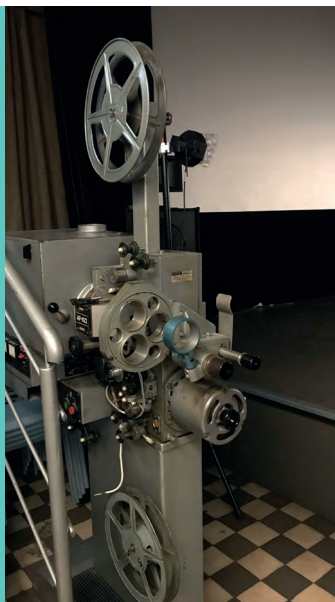
Nazywany też stylem nadświdrzańskim wyraża ducha drewnianej architektury letniskowej, powstającej na przelocie XIX i XX wieku wzdłuż Drogi Żelaznej Nadwiślańskiej (tzw. linii otwockiej) w letniskach takich, jak: Anin, Międzyziesie, Radość, Faleńca, Józefów, Świder, a następnie Otwock. Twórcą stylu był Michał Elwiro Andriolli. Świdermajer nosi znamiona tradycyjnego budownictwa mazowieckiego o lekkiej konstrukcji i bogato zdobionych pawilonach, a także, jak niektórzy wskazują elementy budownictwa alpejskiego.

wyjątkowo malownicza. Po drodze mijamy most kolejki wąskotorowej i historyczne Brzegi – dawną osadę, w której osiedlił się Michał Elwiro Andriolli, uważany za jednego z ojców Otwocka, twórca stylu „świdermajer”. Cały czas towarzyszy nam niezwykła nadświdrzańska flora. Warto zatrzymać się na krótki odpoczynek przy ul. Turystycznej, przy Plaży Miejskiej, gdzie tuż nad Świdrem znajduje się miejsce rekreacji i wypoczynku (Park nad Świdrem). Jedziemy dalej wzdłuż rzeki, mijając dawną granicę Urzecza. Z rzeką rozstajemy się na wysokości Józefowa, niedaleko jej ujścia do Wisły – jedziemy ul. Warsztatową w lewo, i na pierwszym rondzie odbijamy w lewo. To tereny dawnego Urzecza (Świdry Wielkie na Urzeczcu). Krajobraz się zupełnie zmienia, ponownie wjeżdżamy do miasta i towarzyszą nam jego zabudowania. Jedziemy cały czas prosto ul. Kraszewskiego aż do skrzyżowania z ul. Brzozową (tu czeka nas krótki fragment leśny – Trasa Kolejki Wąskotorowej), dalej wyjeżdżamy na ul. Turystyczną i jedziemy aż do Kresów Nadbrzeskich i Śródmieścia. Następnie szlak prowadzi nas przez tereny mocno zurbanizowane, częściowo ścieżkami rowerowymi, częściowo drogami. Ostatnim punktem na trasie jest Dworzec Kolejki Wąskotorowej przy ul. Wawerskiej, za którym odbijamy w lewo w ul. Staszica, dalej w prawo w ul. Kupiecką i w prawo w ul. Orłą, która doprowadzi nas z powrotem do ul. Świderskiej i Skweru Pamięci Żydów Otwockich.

Kinokawiarnia Stacja Falenica

W byłym budynku stacji falenicznej na trasie Kolei Nadwiślańskiej. W 2010 roku powstała Kinokawiarnia „Stacja Falenica”, która jest miejscem niepospolitymi i zapewniającym niecodzienne przeżycie. To kino, w którym podczas seansu kelner przyniesie nam do stolika deser, napój albo coś z procentami. Budynek stacyjny powstał w latach 30. XX wieku, gdy podczas elektryfikacji linii otwockiej wszystkie przystanki kolejowe na trasie zyskały modernistyczny sznyt. Obok zobaczyć można także opuszczony drewniany budynek starszej stacji z 1900 roku.

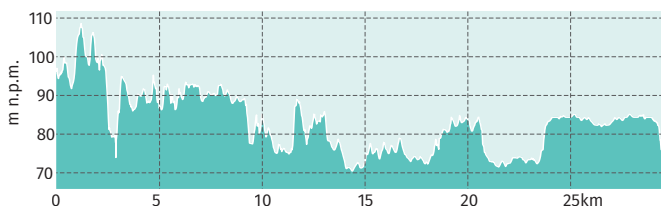

15 Trasa do Żelazowej Woli

Trasa 26 km

Julinek Park – Posada Łubiec – OOŚ Zamczysko – Narty – Granica – Grabnik – Pindal – Mokas – Dzięglewo – Żelazowa Wola – Julinek Park

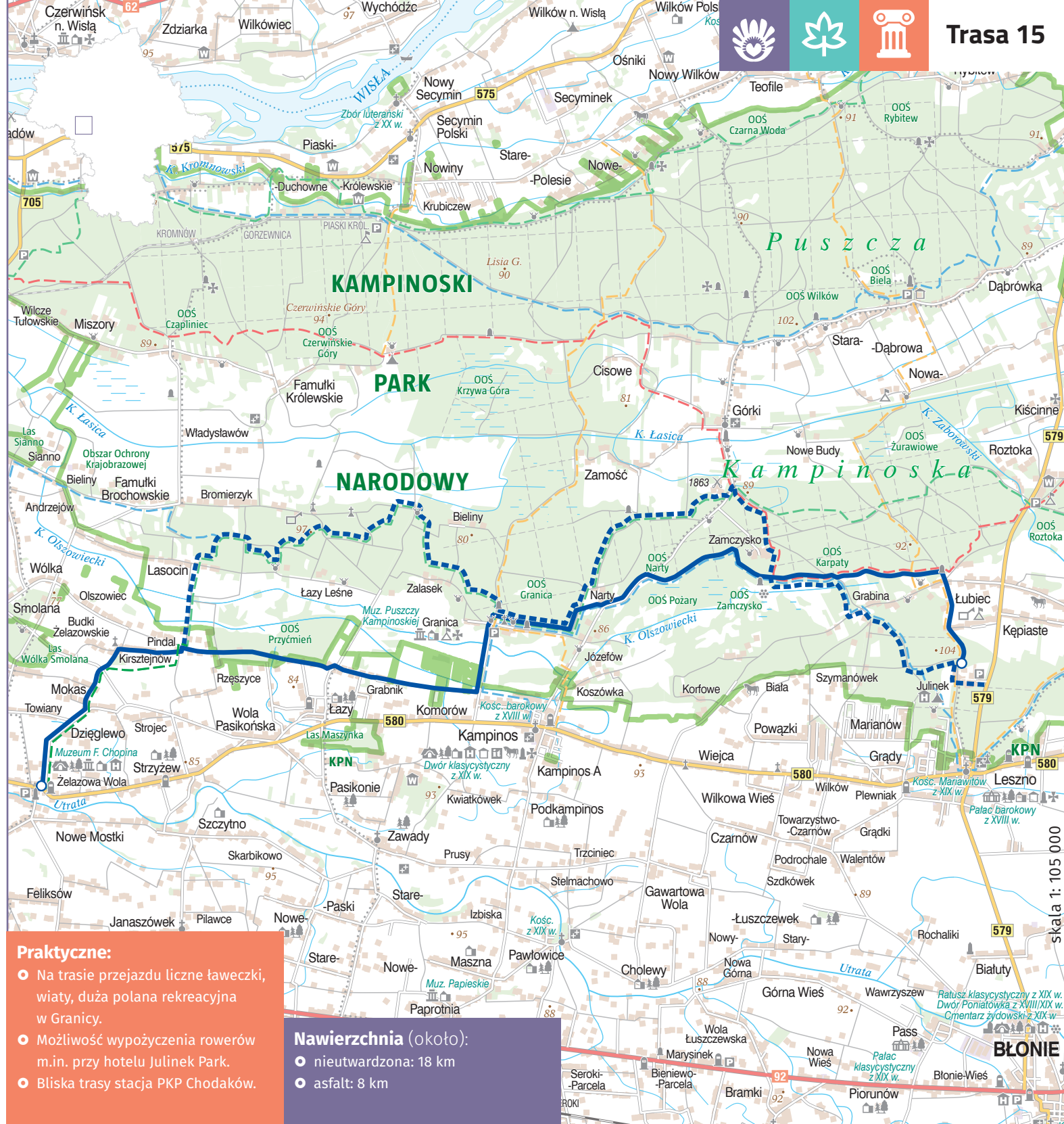

Technika jazdy:

Ponieważ początek trasy prowadzi przez wymagające tereny leśne o zmiennym nachyleniu, należy przygotować się na duży wysiłek w pierwszej fazie wycieczki. Ponadto alternatywna trasa leśna w okresie wiosennym i jesiennym może być podmokła.

GPX

Praktyczne:

- Na trasie przejazdu liczne łąweczki, wiaty, duża polana rekreacyjna w Granicy.
- Możliwość wypożyczenia rowerów m.in. przy hotelu Julinek Park.
- Bliska trasy stacja PKP Chodaków.

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 18 km
- asfalt: 8 km

skala 1: 105 000

Trasa:

Punkt startowy trasy znajduje się nieopodal wypożyczalni rowerów Julinek Park. Teren dawnej bazy cyrkowej opuszczamy niedużą, drewnianą furtką, od której prowadzi wyraźna ścieżka wzdłuż parkowego ogrodzenia. Kierujemy się na zachód, niedługo dostrzegając znaki zielonego szlaku rowerowego. Zgodnie ze szlakiem odbijamy na północ. Miejscami trasa staje się bardziej uciążliwa z uwagi na piaszczysty grunt. Na wysokości Posady Łubiec, na skrzyżowaniu mijamy małą kapliczkę. Zielony szlak rowerowy łączy się ze szlakiem czerwonym (Główny Szlak Puszczy Kampinoskiej). Rzeźba terenu staje coraz bardziej zróżnicowana. Dalej osiągamy OOŚ „Karpaty”, duży kompleks wydmy z grzbietem na pograniczu bagien. Droga jest bardzo nierówna, trzeba uważać na wystające korzenie drzew oraz stromizny po bokach. Docieramy do rozwidlenia ścieżek z dużą tablicą informacyjną OOŚ „Zamczysko”. Tu warto zjechać z głównej trasy na południe (ścieżka w lewo, obok wiaty) i odpocząć chwilę, podziwiając pozostałości wczesnośredniowiecznego grodziska. Powróciwszy na skrzyżowanie można kontynuować trasę na zachód lub ruszyć jej trudniejszym, alternatywnym wariantem (prowadzi łukiem na zachód, przez Występną Górę, Sosnę Powstańców 1863 oraz kamień upamiętniający ofiary). Jadący trasą główną muszą zachować czujność na ostrym i niespodziewanym zjeździe.

Obszar Ochrony Ścistej „Zamczysko”

Julinek Park

To wyjątkowe miejsce położone w otulinie Kampinoskiego Parku Narodowego. Zapewnia całe mnóstwo atrakcji w rodzinnej atmosferze i naturalnym klimacie. Prawdziwy relaks i zabawę gwarantuje rozległa strefa o nazwie Park Wodny. Liczy 20 tys. m², oferując m.in. 5 zjeżdżalni o łącznej długości 167m, część basenową z różnymi poziomami głębokości (max 2 m), a także Spray Park – kolorową przestrzeń z niewielką ilością wody oraz interaktywnymi zabawkami. Goście mogą wypoczywać na wygodnych leżakach, korzystać z najrozmaitszych kawiarenek, barów i restauracji lub zażyć trochę ruchu na jednej z wielopoziomowych tras w parku linowym.

Dom Urodzenia Fryderyka Chopina

Choć Fryderyk Chopin mieszkał w Żelazowej Woli zaledwie kilka miesięcy, wizyta w muzeum to cudowna podróż do czasów, w których dane było żyć wielkiemu kompozytorowi. Zarówno dworek, jak i otaczający go park tworzą nastrojową całość, która tchnie nostalgią za sielankowym obrazem mazowieckiej, szlacheckiej wsi. Sama wystawa opowiada m.in. o wzajemnych relacjach dwóch zaprzyjaźnionych rodzin Chopinów oraz Skarbków (ojciec Chopina był nauczycielem języka francuskiego i gubernierem). Wraz z Rokiem Chopinowskim Żelazowa Wola zyskała dwa nowoczesne pawilony, które z uwagi na wielkoformatowe przeszklenia, wspaniale wtapiają się w scenerię parku.

Podążamy za zielonym szlakiem rowerowym, mijając OOS „Nart”. Niebawem wyjeżdżamy na asfaltową drogę obok witaacza Gminy Leoncin. W miarę jazdy na południe mijamy coraz więcej miejsc charakterystycznych, związanych zarówno z obszarami przyrodniczo cennymi, jak i miejscami historycznymi. Wjeżdżamy w zasięg OOS „Granica”, a po skręceniu na zachód, kolejne zabytki i atrakcje Granicy, m.in.: Muzeum Puszczy Kampinoskiej, Skansen Budownictwa Puszczańskiego, Leśnictwo Kampinos oraz Kapliczkę Leśników. Bardzo popularnym obiektem tego odcinka trasy jest Kampinowska Chata. Na najbliższym dużym skrzyżowaniu skręcamy w lewo (alternatywna trasa prowadzi w prawo, łukiem na zachód koło Dębu Powstańców, i łączy z główną na wysokości Pindala). Jadąc na południe mijamy dobrze przygotowaną infrastrukturę turystyczną. Dalszy odcinek trasy pokonujemy szybko, przemieszczając się wciąż wygodną drogą asfaltową. Po minięciu niedużego mostka odbijamy na zachód. Mijając OOS „Przycmienie” docieramy do łąz, potem Pindala, a za Kirsztajnowem odbijamy na południe, prosto do Żelazowej Woli. Rowery można zostawić przy stojakach u wejścia do muzeum. Powrót do Julinek Park można urozmaicić wyborem tras alternatywnych, mając w pamięci, że po ulewnych deszczach mogą być one trudno przejezdne.

Granica

Granica to charakterystyczny punkt na mapie Puszczy Kampinoskiej, nie tylko z uwagi na zbytkowe budownictwo. To popularny punkt, w którym przecinają się szlaki piesze i rowerowe, a także ścieżki dydaktyczne. Znajduje się tu Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny KPN, Skansen Budownictwa Puszczańskiego oraz cmentarz wojenny z II wojny światowej. Poszczególne budynki utrzymane w stylu architektury drewniano-puszczańskiej poddano niedawno gruntownej renowacji. Nieopodal znajduje się również duża polana rekreacyjna, parking, sanitariaty i seria tablic edukacyjnych.

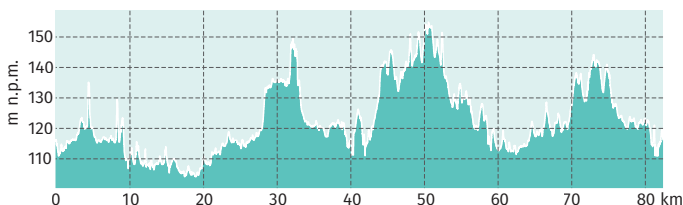
16

Trasa przez Ciechanów

Trasa 82 km

I część: Ciechanów: PKP Ciechanów Przemysłowy – Mieszki-Różki – Bieńki-Karkuty – Gołotczyna – Burkaty – Ciemnowko – Nasierowo-Dziurawieniec – Wróblewko – Wróblewo – Bogucin – Opinogóra – Kąty – Ciechanów

II część: Ciechanów: PKP Ciechanów Przemysłowy – Torus – Ujazdówek – Rutki Borki – Rydzewo – Wola Kanigowska – Czarnocinek – Modła – Chotum – Gorysze – Ciechanów, ul. Kwiatowa – PKP Ciechanów Przemysłowy

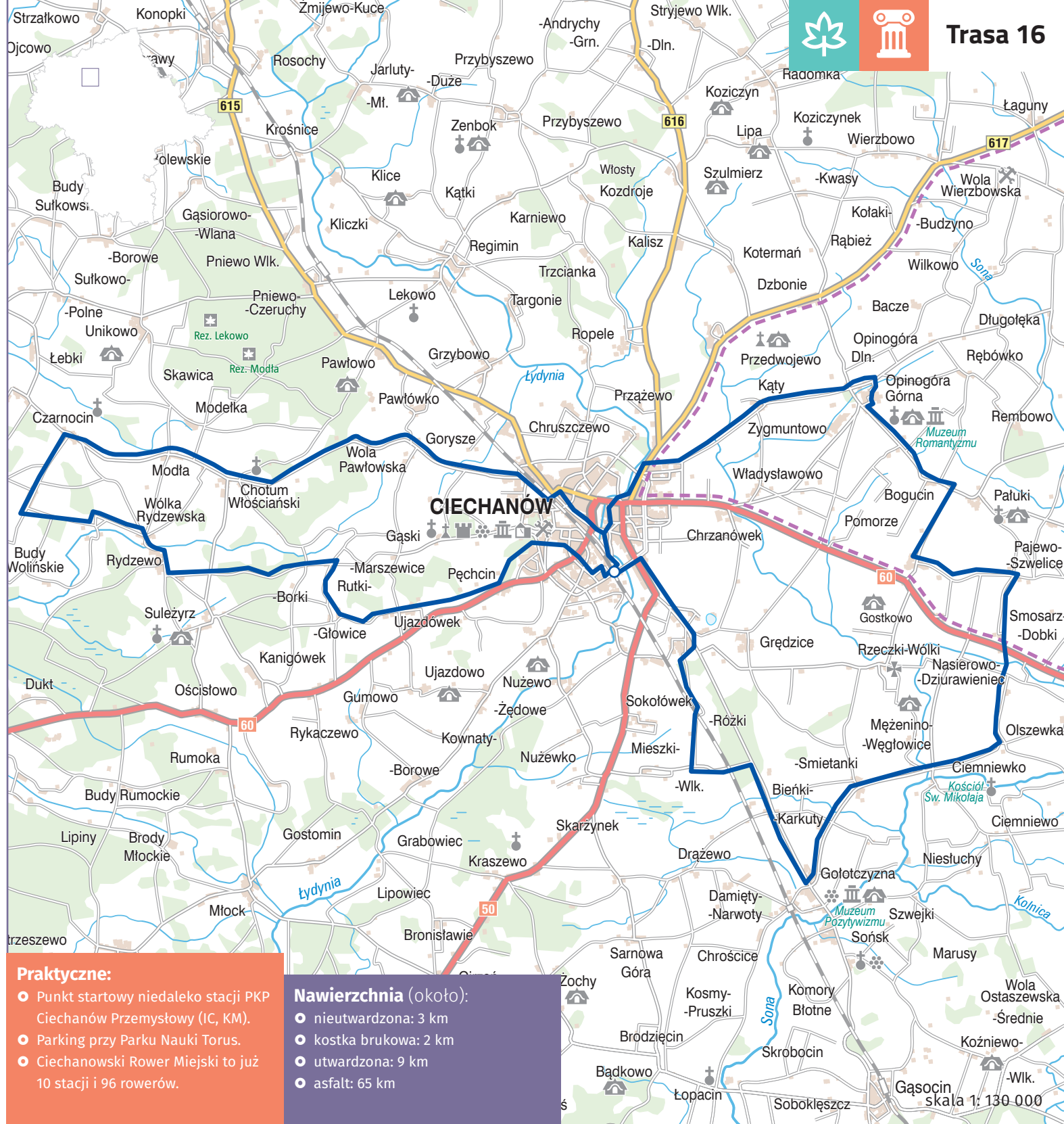

Technika jazdy:

Wycieczka obejmuje dwie pętle. Jako całość jest umiarkowanie trudna, zaś pojedyncze pętle dosyć łatwe i przyjemne. Pętla zachodnia prowadzi w dużej części przez tereny lesiste. We wschodniej pętli przeważają tereny rolnicze.

GPX

Praktyczne:

- Punkt startowy niedaleko stacji PKP Ciechanów Przemysłowy (IC, KM).
- Parking przy Parku Nauki Torus.
- Ciechanowski Rower Miejski to już 10 stacji i 96 rowerów.

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 3 km
- kostka brukowa: 2 km
- utwardzona: 9 km
- asfalt: 65 km

Trasa:

Zwiedzanie Ciechanowa i okolic zostało podzielone na dwie trasy – pętle, które można pokonać jednego dnia lub podzielić na dwie wycieczki. Obydwie trasy prowadzą głównie po utwardzonych drogach, ścieżkach rowerowych i bocznych, mało uczęszczanych drogach asfaltowych. Obydwie pętle rozpoczynają się i kończą w tym samym miejscu – na stacji PKP Ciechanów Przemysłowy. Czas przejazdu to około 3 godziny na pojedynczą pętlę, a suma podjazdów wynosi 130 m.

Wyruszamy spod wiaduktu i kierujemy się ścieżką rowerową do granicy miasta. Na wysokości 4. km przejeżdżamy obok kąpielska Krubin. Opuszczamy miasto i jedziemy przez mało ruchliwe tereny wiejskie. W miejscowości Bieńki, na około 9. km trasy, wjeżdżamy na ścieżkę rowerową i podążamy nią w linii prostej do Muzeum Pozytywizmu w Gołotczyźnie. To pierwszy przystanek na trasie, który sprawia, że piękna trasa widokowa posiada również ciekawe wątki kulturowe. Uwaga – rowery należy pozostawić w specjalnie przygotowanych stojakach. Następnie kierujemy się do często odwiedzanego przez rowerzystów, zabytkowego kościoła świętego Mikołaja w Ciemnowku nad rzeką Sona (około 18. km). Drewniana, trzynawowa świątynia zachwyca zrębową konstrukcją i elementami zaczerpniętymi zarówno z budowli ludowej, jak i barokowej. Kontynuujemy podróż mało uczęszczanymi drogami wiejskimi i po 32 km dojeżdżamy do Opinogóry, w której znajduje się z kolei wspaniały kompleks

Zabytkowa lokomotywa pochodzi z serii Ptx48
Ciechanów

Rowerzyści obok kościoła świętego Mikołaja
Ciemnowko

Muzeum Pozytywizmu w Gołotczyźnie

Muzeum mieści się we wnętrzach posiadłości Aleksandra Świętochowskiego, polskiego pisarza, filozofa i społecznika, który sformułował i podzielał idee pozytywizmu. Zespół budynków muzealnych podzielono na kilka części. Pierwszą jest Dworek Aleksandry Bąkowskiej, dom zbudowany przez słynną emancypantkę i tłumaczkę. Obok zlokalizowane są budynki gospodarskie, w których zgromadzono zabytkowe maszyny rolnicze. Kolejny obiekt to budynek Krzewni – domu Świętochowskiego. Znajdują się w nim pamiątki po pisarzu. Ostatnim budynkiem jest niedawno udostępniony dworek drobnoszlachecki wraz ze spichlerzem.

TORUS – wieża i Park Nauki w Ciechanowie

Ta niezwykła budowla trafiła w 2013 roku na 5. miejsce listy najbardziej niezwykłych wież na świecie według portalu The World Geography. Ciechanowska wieża ciśnień z uwagi na błędy projektowe nigdy nie spełniła pokładanych w niej nadziei. Mimo to wybudowany w latach 70. XX wieku zbiornik zachwycał, i czyni to do dziś futurystyczną kubaturą. Ażurową konstrukcję stanowią 64 rury nachylone pod kątem 60° do podstawy, tworzące hiperboloidę obrotową jednopłaszczyznową. Współcześnie, po gruntownej renowacji i rozbudowie o dwukondygnacyjny budynek, całość pełni rolę inspirującego i edukującego Parku Nauki „Torus”.

Muzeum Romantyzmu, otoczonego stylowym parkiem i stawami. Dużym udogodnieniem jest możliwość wjazdu na teren zespołu pałacowo-parkowego na rowerze. Opuszczając park po stronie północnej wjeżdżamy na ścieżkę rowerową prowadząca do zamku w Ciechanowie. To kolejny, niezwykle ciekawy i „fotogeniczny” przystanek na trasie wycieczki, któremu warto poświęcić więcej czasu. Warto z wyprzedzeniem zapoznać się z kalendarium, ponieważ letnią porą na zamku odbywają się liczne warsztaty, turnieje i jarmarki. Następnie, jadąc deptakiem (bulwar) i przez tereny przemysłowe, wracamy do punktu startowego. Pętla zachodnia jest krótsza, liczy 40 km i jest bardziej urozmaicona krajobrazowo. Prowadzi przez tereny leśne i wiejskie, z czego około 37 km po dobrych drogach asfaltowych. Aby ją rozpocząć przechodzimy z rowerem schodami na drugą stronę wiaduktu. Ścieżka rowerowa prowadzi nas do słynnej zabytkowej wieży ciśnień. Kontynuując podróż należy na 4. km zachować ostrożność, bo około 500m pokonujemy ruchliwym odcinkiem drogi nr 60. Następnie jedziemy przez malownicze wsie i pola, docierając do miejscowości Chotum (około 30 km), w którym znajduje się drewniany, urokliwy kościółek Matki Boskiej Częstochowskiej. Pożegnalnym punktem wycieczki, już w samym Ciechanowie jest masywny, zabytkowy parowóz Px48.

Muzeum Romantyzmu w Opinogórze

W samym sercu zabytkowego parku, na niewielkim wzniesieniu, do którego prowadzą okolone pomnikowymi drzewami i krzewami alejki, położony jest niewielki neogotycki pałac. Dawniej budynek pełnił funkcję pawilonu ogrodowego i letniej atrakcji. Gospodarze przyjmowali w nim gości i wydawali przyjęcia. Obecnie, w ramach Muzeum Romantyzmu, w obiekcie gromadzone są pamiątki związane z historią rodziny Krasieńskich, ze szczególnym uwzględnieniem Zygmunta Krasieńskiego, jednego z największych poetów polskiego romantyzmu.

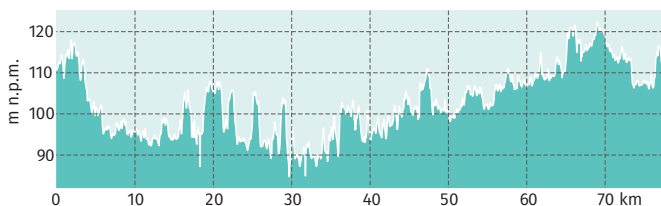

17

Trasa wzdłuż Liwca i Bugu

Trasa 77 km

PKP Sadowne Węgrowskie – Sadowne – Ocięte – Szykarzyzna – Zakurze – Brzuza – Wywłoka – Łazy – Kamieńczyk – Świniotop – Loretto – Puste łąki – Strachów – Urle – Borzymy – Zawiszyn – Łochów – Łopianka – Majdan – Wieliczna – Stoczek – Mrozowna Wola – PKP Sadowne Węgrowskie

Technika jazdy:

Trasa jest umiarkowanie trudna, główne wyzwanie stanowi dystans. Prowadzi głównie drogami przez kameralne, wiejskie miejscowości z kilkoma dłuższymi odcinkami przez lasy Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego.

GPX

Praktyczne:

- Kilka dogodnych miejsc dojazdu, m.in.: z PKP Wyszków, PKP Barchów, PKP Łochów i PKP Sadowne Węgrowskie.
- Miejsca odpoczynku m.in.: na plażach w Kamieńczyku i Wywłocie.

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 4 km
- kostka brukowa: 0,5 km
- utwardzona: 2 km
- asfalt: 67 km

Trasa:

Przyrodnicza trasa Liwiec – Bug prowadzi przez tereny zielone części Mazowsza dobrze znanej letnikom. W miejscowościach, przez które prowadzi wycieczka, nie brak działek rekreacyjnych i zespołów domków wypoczynkowych. Nic dziwnego, jest to bowiem rejon bardzo malowniczy, o łagodnym klimacie u zbiegu dwóch, uczęszczanych przez kajakarzy rzek. Trasa jest dobrze dostępna z Wyszkowa, Kamieńczyka (na szlaku) lub z jednej z wielu stacji kolejowych linii, która przecina pętlę na podobieństwo średnicy. Jeden z proponowanych punktów startowych znajduje się przy stacji PKP Sadowe Węgrowskie, skąd szybko przemieszczamy się na właściwą pętlę. Nim ruszymy w dłuższą drogę mamy możliwość zjechania na tzw. Wydmę Zielenieckie, oraz popularną ścieżkę przyrodniczą Torfowisko Kules. Kierujemy się drogą w otoczeniu lasu na Sadowne, a kiedy osiągamy pierwsze zabudowania (ul. Łochowska) skręcamy w lewo w ul. Partyzantów. Kontynuujemy trasę przez Ociętę, Szykoryżną i Zakurze. Za wsią Brzuza rozpoczyna się dłuższy odcinek leśny. Niebawem odbijamy pętlę do letniskowej miejscowości Wywłoka, położonej nad zakolem Bugu. Na plaży przy znaku „morsowanie” można odpocząć. Ul. Brzozową, a potem ul. Jałowcową wracamy na trasę. Drogami przez las kierujemy się na zachód, następnie na południe przez łązy i w prawo do Starych Łaz. Teraz odbijamy na północ przez Nadkole, most nad Liwcem i ul. Jadowską wjeżdżamy do Kamieńczyka, pięknej miejscowości wypoczynkowej. Zaglądamy na Rynek i plażę, po czym

Plaża miejska

Wywłoka

Park przy Pałacu Łochów

Bug
Czwarta najdłuższa rzeka Polski, na wysokości Kamieńczyka i Wywłoki przybiera bardzo meandrujący charakter. Często tworzy wyspy, starorzecza, zakola, podmywa brzegi i zostawia skarpy. To wspaniałe siedlisko bytowania i żerowania dla bogatej ornitofauny tych okolic. Także widokowo Bug sprzyja kajakowym eskapadom. W pobliżu liczne są wypożyczalnie, nie brak też instruktorów i organizatorów spływów.

Zieleniec

Tradycje związane z przyjmowaniem letników sięgają w Zieleniecu jeszcze międzywojnia. Wieś została założona na obszarze Puszczy Kamienieckiej, w obrębie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Do atrakcji okolicy należą Bug, Liwiec oraz Torfowisko Kules, a także krajobraz odstępnionych i porośniętych roślinnością iglastą wydm.

wracamy trasą na południe. Niebawem minimy Świniotop, a potem schowane w lesie miejsce kontemplacji i pielgrzymek, Polskie Loretto. Przecinamy drogę krajową w Pustych Łąkach i osiągamy Strachów. Trasa naśladowuje przebieg Liwca, nad który warto zjechać w miejscowości Urle. Po minięciu miejscowości Borzymy i Zawiszyn ponownie pokonujemy Liwiec mostem i niebawem osiągamy Łochów z pięknym zespołem pałacowym. Obieramy kierunek północny, przez chwilę jedziemy wzdłuż torów. Przed nami kolejno Łopianka, Majdan, Wieliczna i Stoczek, za którym ostatni odcinek przez Grabiny i Mrozową Wolę do stacji PKP Sadowne Węgrowskie.

Kamieńczyk

Dziś nieduża, urokliwa miejscowość, niegdyś prężne miasto królewskie. Kamieńczyk (Kamieniec), położony u zbiegu Liwca z Bugiem, miał znaczenie handlowe. Dziś to przede wszystkim miejscowość turystyczna i destynacja kajakarska. W środowisku naukowym okolica jest znana z uwagi na odkryte w latach 70. XX wieku cmentarzysko kultury przeworskiej. Na kamienieckim rynku stoi charakterystyczna rzeźba flisaka, która upamiętnia niegdyś bardzo ważne zajęcie mieszkańców – spławianie towarów. Co ciekawe, w Kamieńczyku kwitnie rękodzieło ludowe, które można nabyć m.in. w niektórych agroturystykach.

Drewniany kościół w Łochowie

Kościół znajduje się w kompleksie pałacowym. Jego historia związana jest z Wólką Dobryńską, w której służył parafianom przez wiele dekad, do czasu aż powstała nowa murowana świątynia. Kościół został przeniesiony na teren Pałacu i Folwarku Łochów w 2009 roku. Po gruntownych pracach konserwatorskich udostępniono go do zwiedzania. Położony jest nieopodal drugiej pałacowej atrakcji, wyspy pisarzy i poetów. Zespół rzeźb tworzą postaci twórców związanych z Podlasiem. Są tu m.in.: rzeźby Józefa Ignacego Kraszewskiego, Stefana Żeromskiego, Teofila Aleksandra Lenartowicza czy Marii Dąbrowskiej.

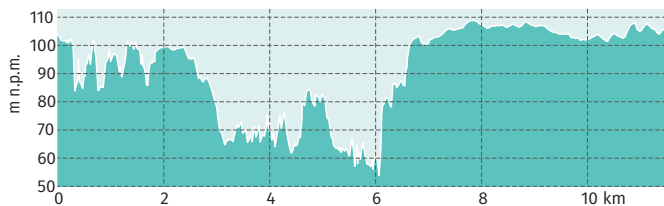

18 Trasa zabytków Płocka

Trasa 11,5 km

Płock: ul. Tumska – Wzgórze Tumskie – aleja widokowa – ul. Kazimierza Wielkiego – ul. Parowa – ścieżka – ul. Rybaki – Amfiteatr – bulwary – ul. Mostowa – al. Kilińskiego – al. Jachowicza – al. F. Kobylińskiego – ul. Łukasiewicza – ul. Nowowiejskiego – ul. Kazimierza Wielkiego – ul. S. Małachowskiego – ul. Grodzka – ul. Tumska

Technika jazdy:

Ta niedługa trasa rowerowa o charakterze miejsko-widokowym, to dobry plan na zwiedzenie słynnych zabytków i popularnych atrakcji Płocka. Na odcinkach ruchliwych i większych ulic prowadzi po ścieżkach rowerowych. Poza tym wiedzie obok: muzeów, świątyń, obiektów rekreacyjnych, ZOO czy punktów widokowych.

GPX

Praktyczne:

- Dostępny Płocki Rower Miejski (29 stacji, www.plock.bike).
- Z Dworca PKP dogodne połączenia (TLK, IC, KM).
- Miejsca odpoczynku: plaża miejska nad Wisłą i Zalewem Sobótka.

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 630 m
- kostka brukowa: 2 km
- utwardzona: 2 km
- asfalt: 5 km

Trasa:

Start wycieczki znajduje się nieopodal budynku Odwachu, obecnie siedziby płockiego oddziału PTTK. Nim ruszymy w drogę warto się rozejrzeć lub wybrać pierwsze miejsce zwiedzania. Wokół nas znajdują się perełki Wzgórza Tumskiego – relikty zamku książąt mazowieckich, dawne opactwo benedyktynów, Muzeum Diecezjalne oraz Bazylika Katedralna Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Trasę wycieczki kontynuujemy ścieżką przez Park na Wzgórzu Tumskim, kilkakrotnie mijając piękne punkty widokowe, ławeczkę Jakuba Chojnickiego z małym pieskiem u stóp, oraz ławeczkę z postacią stojącego Tadeusza Mazowieckiego. Następnie zjeżdżamy w alejkę widokową poniżej Hotelu Starzyński ze wspinałym widokiem na piaszczyste tereny rekreacyjne nad Wisłą. Ostatni odcinek alejki mija Spichlerz czyli oddział Muzeum Mazowieckiego ze zbiorami etnograficznymi. Dłuższy odcinek pokonujemy drogą biegnącą przez skarpe, którą opuszczamy łącznikiem prowadzącym do chodnika i ścieżki rowerowej przy ul. Kazimierza Wielkiego. Kierujemy się na zachód, a po minięciu niedużego placu zabaw, ostro zawracamy, aby wjechać w ścieżkę prowadzącą wzdłuż północnego brzegu Zalewu Sobótka (uwaga, jeśli planujemy pobyt na plaży miejskiej można objechać zalew ścieżką wzdłuż ul. Rybaki). Ponownie przecinamy zieloną skarpe Płocka z widokiem na piaszczyste tereny rekreacyjne. Po wjechaniu w ul. Rybaki miniemy Amfiteatr i nabrzeże z przystanią (PTTK Morka), a potem piękne, płockie bulwary. Z nabrzeża wyprowadzi nas ul. Mostowa. Nim wjedziemy w al. Kilińskiego możemy zrobić dłuższy postój na odwiedzinach płockiego ZOO. Kolejny etap wycieczki to duży łuk al. Jachowicza i al. Kobylińskiego, który kończymy skręcając

Wzgórze Tumskie

Widok od strony Wisły

Wzgórze Tumskie

Charakterystyczny punkt Płocka, na którym ulokowane są główne zabytki miasta. Na wzgórzu znajduje się wiele punktów widokowych oraz alejki i ścieżki z ławeczkami. Znakomity widok na wzgórze roztacza się z drugiego brzegu Wisły, podobnie na Most im. Legionów Piłsudskiego, będący jedną z najdłuższych konstrukcji podświetlanych nocą wielobarwną iluminacją. Do pobliskich atrakcji należą m.in.: bulwary, nowoczesny amfiteatr, rozległa plaża (miejsce letnich koncertów) i Zalew Sobótka.

Budynek Odwachu
Siedziba PTTK

Miejski Ogród Zoologiczny

To jedna z najprzyjemniejszych, międzypokoleniowych atrakcji Płocka. Położony na nadwiślańskiej skarpe, kameralny ogród zoologiczny to miejsce rodzinnych spacerów, edukacyjnych przeżyć i zabawy z podopiecznymi parku. ZOO zajmuje powierzchnię 10 ha, na której żyje 8000 zwierząt, reprezentujących 580 gatunków. Popularnością wśród maluchów cieszy się część z mini-zoo, w którym dzieci mogą pogłaskać kózki czy zobaczyć z bliska owieczki i kucyki.

w ul. Łukasiewicza. Niebawem ponownie osiągamy ul. Kazimierza Wielkiego i tym razem kierujemy się na wschód, wprost na Stare Miasto. Po niedługim czasie docieramy do ul. Tumskiej, którą warto udać się jeszcze na północ od Wzgórza Tumskiego, w kierunku Kamienicy secesyjnej, kolejnego oddziału Muzeum Mazowieckiego, ze wspianą kolekcją art nouveau.

Opactwo pobenedyktynskie i relikty zamku książąt mazowieckich

Znajdujące się naprzeciwko katedry opactwo powstało jeszcze w XII wieku. Pozostałościami płockiego zamku są wieże Szlachcka i Zegarowa oraz zachodnia ściana opactwa. Współcześnie mieści się tu Muzeum Diecezjalne ze skarbcem, który strzeże m.in.: hermy świętego Zygmunta z XIV wieku, kielich Konrada Mazowieckiego czy kolekcję gotyckich monstrancji.

Bazylika Katedralna

To wizytówka, a zarazem klejnot w koronie zabytków Płocka. W Kaplicy Królewskiej znajdują się sarkofagi Władysława I Hermana oraz Bolesława III Krzywoustego. Bazylika słynie także z Drzwi Płockich (oglądać można replikę), wykonanych z brązu na zamówienie w 1154 roku w Magdeburgu. Współczesny wygląd świątyni nie zmienił się od czasów ostatniej przebudowy w latach 1901–1903. Trójnawowa bazylika z dwiema wieżami, kopułką, czterema kaplicami bocznymi, dwiema zakrystiami, skarbcem i kapitułarzem zachwyca wiernych i turystów niepowtarzalnym bogactwem zdobień wnętrza – ścian, kolumn i sklepień.

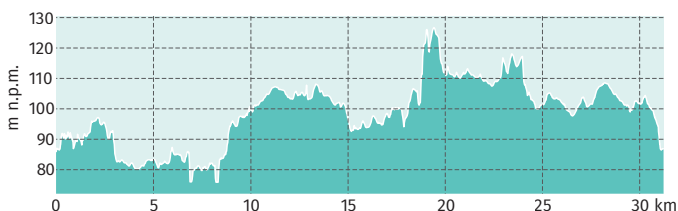

19

Trasa Zabytków Pułtуска

Trasa 31 km

Pułtusk: Rynek – ul. Benedyktyńska – ul. Baltazara – ul. Kościuszki – Bulwar 1 Pułtuskiego Batalionu Saperów – ul. Podzamcze – Rynek – al. Polonii – ul. Staszica – ul. Gajkowicza – ścieżka – Most im. Obrońców Pułtуска – ul. Wyszowska – ul. Daszyńskiego – ul. Jana Pawła II – ul. Mickiewicza – Lipniki Nowe – Moszyn – Gromin – Lipniki Stare – ul. Słoneczna – ul. Mickiewicza.

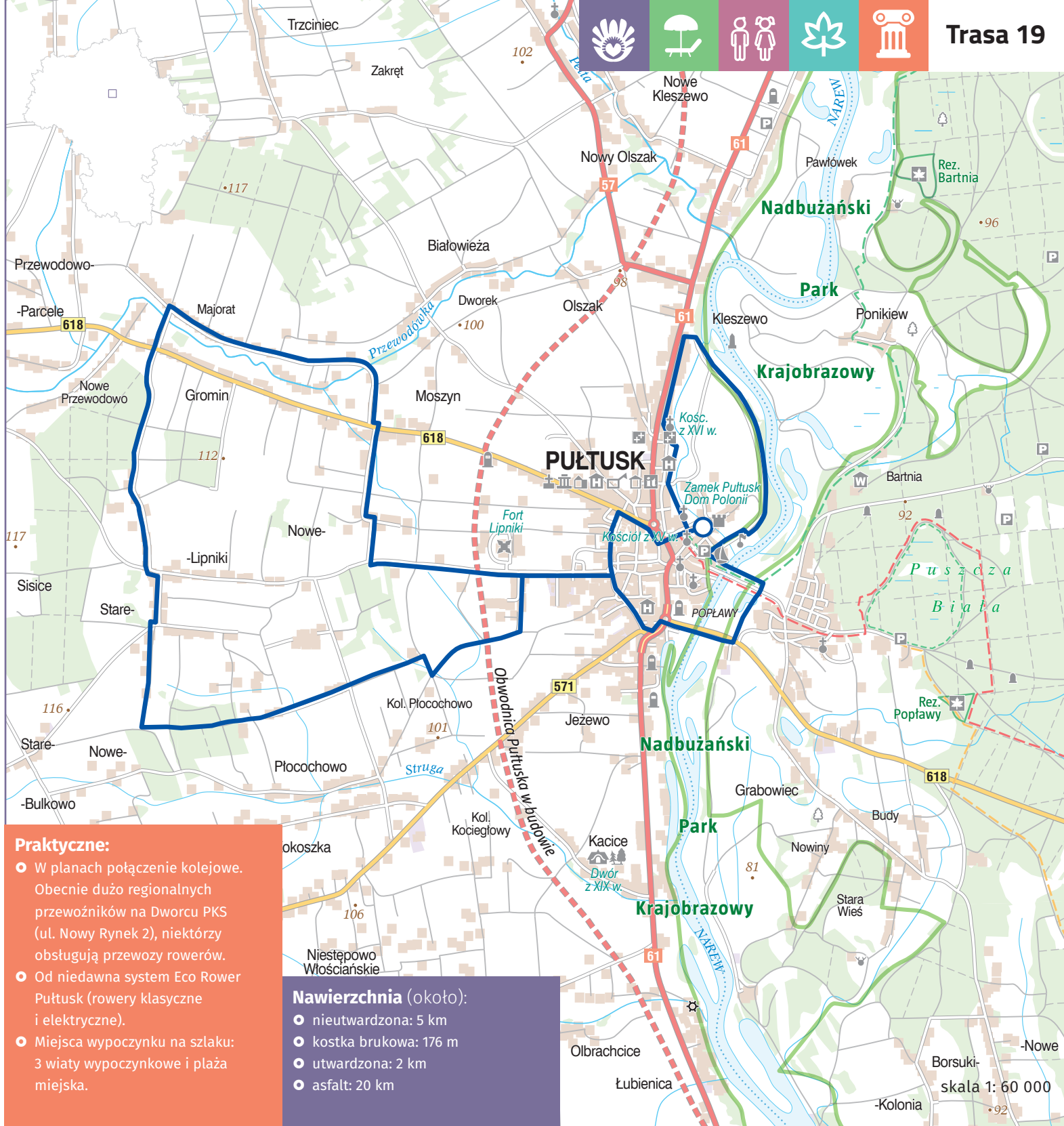

Technika jazdy:

Trasa składa się z dwóch pętli o bardzo różnym charakterze. Część wschodnia dedykowana jest poznaniu atrakcji i urokliwego klimatu Pułtуска, z krótkim odcinkiem przyrodniczo-krajobrazowym nad Narwią. Część zachodnia to pętla przechodząca przez tereny rolnicze i leśne, z udziałem dróg gruntowych.

GPX

Praktyczne:

- W planach połączenie kolejowe. Obecnie dużo regionalnych przewoźników na Dworcu PKS (ul. Nowy Rynek 2), niektórzy obsługują przewozy rowerów.
- Od niedawna system Eco Rower Pultusk (rowery klasyczne i elektryczne).
- Miejsca wypoczynku na szlaku: 3 wiaty wypoczynkowe i plaża miejska.

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 5 km
- kostka brukowa: 176 m
- utwardzona: 2 km
- asfalt: 20 km

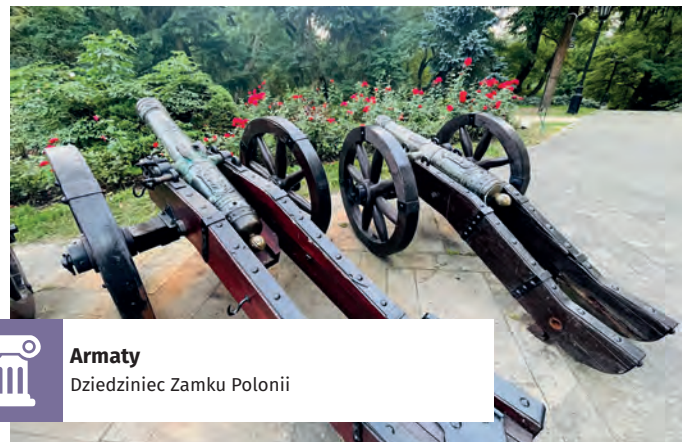

Trasa:

Startujemy na słynnym, długim Rynku w Pułtusku, przy jego północnej pierzei, którą domykają mury kolegiaty Zwiastowania Najświętszej Marii Panny. Jedziemy ul. Benedyktyńską, a przed wjazdem na most mijamy rzeźbę w skali 1:1 uczniów wybiegających ze szkoły i woźnego, bijącego w dzwon (na tle bramy przed gmachem LO im. Piotra Skargi). Skręcamy w prawo, przejeżdżamy obok nasypu w Parku 3 Maja, odrestaurowanego wejścia do tras podziemnych pod Wzgórzem Abrahama oraz nowiutkiego amfiteatru. Pokonujemy dłuższy odcinek ul. Baltazara, by na wysokości kościoła Podwyższenia Krzyża Świętego przejechać w ul. Kościuszki. Niebawem skręcamy w prawo i wjeżdżamy w Bulwar 1 Pułtuskiego Batalionu Saperów – to spokojny i zielony odcinek pętli miejskiej. Po około 3 km pokonujemy jeden z kanałów Narwi i docieramy do podzamcza (wariantowo zjeżdżamy z Bulwaru na plażę miejską na odpoczynek). Warto zatrzymać się na dłużej i zwiedzić zamkowe atrakcje (zamek ze stylową restauracją, park z historycznymi artefaktami, jak armaty czy stacja wodna). Wjeżdżając ponownie na Rynek widzimy pomnik-rzeźbę Krzysztofa Klenczona i niezwykłą fontannę z „ciekawostkami”. Koło Muzeum Regionalnego skręcamy w al. Polonii i ul. Staszica, a potem ul. Gajkowicza opuszczamy starą część miasta. Pokonujemy Narew by po niedługim łuku, Mostem Obrońców Pułtuska, ponownie ją przeciąć. Ul. Daszyńskiego i ul. Jana Pawła II docieramy do ul. Mickiewicza, która wyprowadza nas na dużą pętlę plenerową. Po zjeździe na Lipniki Nowe czekają nas spokojne

Pomnik Krzysztofa Klenczona
Rynek w Pułtusku

Armaty
Dziedziniec Zamku Polonii

Rynek

Ma prawie 400 m długości i jest najdłuższym, brukowanym rynkiem w Europie. Okalają go niewysokie, zabytkowe kamienice z XVIII i XIX wieku, o kolorowych elewacjach. Na murach domów i Ratusza znajduje się kilka pamiątkowych tablic. Wspominają one m.in. zamieszkanie przez Wiktora Gomułickiego, pobyt Napoleona Bonaparte czy wielką powódź. Przy Rynku skupiają się również najcenniejsze zabytki miasta, w tym gotycka bazylika kolegiacka Zwiastowania Najświętszej Marii Panny ze słynnym „sklepieniem pułtuskim”, Muzeum Regionalne ze wspaniałym okazem meteorytu czy Zamek Polonii.

Zamek Polonii

Wizytówka miasta, która góruje nad Rynkiem i spogląda na port nad brzegiem Narwi. Dawny zamek biskupów, pochodzący z XIV–XVI wieku, współcześnie odrestaurowany i zaadoptowany, pełni funkcję Domu Polonii, eleganckiego hotelu ze stylową restauracją oraz centrum konferencyjnym. Warto dodać, że w przeszłości obiekt doznał największych zniszczeń w czasie wojen napoleońskich. 26 grudnia 1806 roku pod Pułtuskiem wojska francuskie stoczyły krwawą bitwę z Rosjanami, a nazwa miasta została wyryta na łuku Triumfalnym w Paryżu.

drogi o małym natężeniu ruchu. Za Moszynem i niewielką rzeczką Przewodówką trasa obiera kierunek zachodni. Na 17,5. km trasy skręcamy w lewo i kierujemy się drogą gruntowo-szutrową na południe. Do Lipnik Starych droga jest bardzo kameralna, klimatyczna i w dużej części otoczona lasem. Niebawem docieramy do skrzyżowania i skręcamy w lewo – na wschód. I tak pokonujemy ostatni odcinek drogi z powrotem do Pułtuska (ul. Słoneczną do ul. Mickiewicza).

Rzeźby bohaterów książki

Jednym z najbardziej zasłużonych mieszkańców Pułtuska był poeta i powieściopisarz Wiktor Gomulicki. Autor ten w książce „Wspomnienia niebieskiego mundurka” upamiętnił spędzone w Pułtusku dzieciństwo. W 2020 roku, w 580. rocznicę utworzenia w Pułtusku Filii Akademii Krakowskiej (1440 rok), postanowiono uświetnić edukacyjne tradycje miasta rzeźbą grupową nawiązującą do scenki rodzajowej z powieści Gomulickiego. I tak, przed dwuskrzydłową bramą liceum stanęły figurki chłopców i starego woźnego, oznajmiającego dzwonkiem „koniec lekcji”.

Pojezuickie piwnice

Piwnice magazynowe we Wzgórzu Abrahama od niedawna stanowią podziemną atrakcję Pułtuska. W XVI wieku zakon jezuitów rozpoczął tu budowę podziemnych korytarzy z przeznaczeniem na pomieszczenia do przechowywania żywności. Obecnie, wpisane do rejestru zabytków piwnice oraz wystawę „Jezuici w Pułtusku i ich dziedzictwo”, można zwiedzać, wchodząc do podziemi od strony ul. Baltazara.

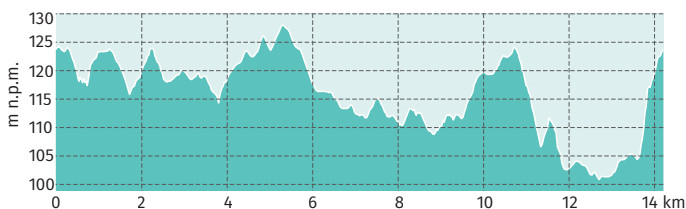

20

Warka – Warka

Trasa 14,2 km

Warka: ul. Warszawska – ul. Wysockiego – Pasaż Pileckiego – ul. Polna – ul. Nowakowskiego – ul. Grójecka – ul. Kolejowa – ul. Gośniewska – ul. Kopelewskiej – ul. Parkowa – ul. Ogrodowa – ul. Nadpiliczna – ul. Mostowa – ul. Senatorska – pl. Czarneckiego

Technika jazdy:

Zaletą znakowanego na zielono szlaku rowerowego Warka – Warka jest jego różnorodność, w tym łączenie walorów przyrodniczych i kulturowych. Choć większość trasy przebiega zielonymi terenami na północ od Warki, wycieczka daje możliwość poznania największych zabytków miasta, niegdyś o randze królewskiej. Uzupełnieniem trasy może być, po jej ukończeniu, udanie się ul. Farną do słynnego kościoła. Świętego Mikołaja Biskupa z XVII wieku.

GPX
PTTK

Praktyczne:

- Z dworca w Warce połączenia PKP (m.in. KM, IC).
- Przyjazny rowerzystom brzeg Pilicy z plażą miejską, parasolami i ścieżką rowerową.
- Wycieczkę warto połączyć z cyklicznymi świętami (np. „Owocobranie” lub „Święto Warki”).

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 4 km
- kostka brukowa: 352 m
- utwardzona: 5 km
- asfalt: 4 km

Trasa:

Rowerową eskapadę rozpoczynamy w samym centrum, u zbiegu ul. Senatorskiej i ul. Warszawskiej, za plecami pozostawiając klasycystyczny ratusz na pl. Czarnieckiego i konny pomnik samego hetmana Stefana Czarnieckiego. Mijając niewysoką zabudowę miejską skręcamy w prawo w ul. Wysockiego. Mijamy Park przy ul. Długiej, miejsce startu popularnego questu „Warka odkrycia warta”, i niebawem skręcamy w ścieżkę (Pasaż im. Pileckiego) wyłączoną z ruchu samochodowego, biegnącą wzdłuż długiego ogrodzenia szkoły. Po dojechaniu do ul. Polnej skręcamy w lewo i kontynuujemy drogę przez około 1 km. Przed końcem ulicy zjeżdżamy na ścieżkę pieszo-rowerową. Niebawem dołączy ona do ul. Nowakowskiego. Dalej skręcamy w ul. Grójecką, która za rondem przejdzie w ul. Kolejową. Od bardziej otwartych terenów dzielą nas jeszcze ul. Piwna, ul. Gośniewska i ul. Ropelewskiej. Ta ostatnia powoli się zwęża i wjeżdża w tereny sadownicze. Dalej jedziemy ścieżką, która kieruje się prosto na północny wschód. Tak dojeżdżamy do ul. Pruskiej, którą rozpoczynamy drogę powrotną. Przez 1,5 km jedziemy drogą szutrową, aż do ul. Puławskiej, którą dla uniknięcia większego ruchu samochodowego mijamy, przejeżdżając na ul. Parkową. Ponownie piaskowo-szutrową drogą jedziemy wśród równych rzędów drzewek owocowych. Nawierzchnia przechodzi w pewnym momencie w kostkę, a dalej w asfalt. Na 10. km trasy wjeżdżamy na powrót w bardziej zwartą zabudowę. Ul. Parkowa mija m.in. ul. Dickensa, ul. Lewandowskiej i ul. Szwedzką. Na skrzyżowaniu

Pomnik Piotra Wysockiego
Park przy Długiej w Warce

Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce

Muzeum ma za zadanie kultywowanie pamięci o Kazimierzu Pułaskim i jego działalności w Polsce i na obczyźnie. Przypomina też postaci innych polskich bohaterów i patriotów. W bogatej kolekcji zgromadziło eksponaty związane z takimi postaciami jak: Tadeusz Kościuszko, Julian Ursyn Niemcewicz, Helena Modrzejewska czy Ignacy Jan Paderewski. Wielką przyjemność sprawia również zwiedzanie umeblowanych i udekorowanych wnętrz zgodnie z wymogami epoki. Poszczególne sale-pokoje muzealne prezentują dawne zestawy mebli, malarstwo, tkaniny, zegary, broń, srebro, porcelanę, a także dokumenty, stare mapy i starodruki.

Park Krajobrazowy przy Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego

Zespół parkowo-pałacowy znajduje się w północno-wschodniej części Warki, na nadpilickiej skarpie. Sam Park w Winiarach założono w drugiej połowie XVIII wieku, a najstarsze drzewa pamiętają jeszcze czasy Kazimierza Pułaskiego. Spokojną ale i podniosłą atmosferę tworzą wysokie, rozłożyste i wiekowe drzewa, w tym dęby, klony i kasztanowce. Cały park przecinają liczne aleje spacerowe, wiodące do współczesnych i dawnych obiektów małej architektury, takich jak pozostałości romantycznej altany, nazywanej antyczną ruiną, ławeczki i rzeźby.

z ul. Turystyczną osiągamy ogrodzenie Parku Krajobrazowego na Winiarach. Na jego zwiedzenie, a także wystawy w gmachu Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego, warto zarezerwować 2–3 godziny. Jednak uwaga – zsiadamy z roweru i najlepiej zostawiamy go poza terenem parku, który jako zabytek podlega ochronie. Powróciwszy na ul. Turystyczną kierujemy się do centrum, czyli na zachód. Przy ul. Pułaskiego widoczne są budynki zakładu Warwin S.A., dawniej PZPO „Winiary”. Skręcając w lewo w ul. Ogrodową widzimy mającą w oddali wieżę barokowego kościoła Matki Bożej Szkaplerznej. Ul. Powstańców 1863 i ul. Kononowicza docieramy do ul. Nadpilicznej, skąd w kilku miejscach rozciąga się piękny widok na nurt Pilicy. Przyjemną ścieżką kierujemy się na północ, a z ul. Mostowej wjeżdżamy na ul. Senatorską, wprost na pl. Czarneckiego.

Kościół pofranciszkański Matki Bożej Szkaplerznej w Warszawie

Świątynia i klasztor zbudowano w XVII i XVIII wieku. To wówczas powstała barokowa fasada z dwoma wieżami. Do ołtarza głównego sprowadzono malowany na desce obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z przełomu XVI i XVII wieku. W krypcie świątyni umieszczono szczątki książąt mazowieckich przeniesione z ruin kościoła dominikańskiego: Trojdena I, Siemowita II oraz księżnej Anny Danuty.

Kościół świętego Mikołaja Biskupa w Warszawie

Charakterystyczna świątynia, której historia sięga XVII wieku. Choć uległa kilkakrotnie zniszczeniu, także podczas II wojny światowej, we wnętrzach zachował się m.in. ołtarz główny z 1610 roku. To fara czyli duży kościół. Przy kościele działały niegdyś liczne bractwa religijne, m.in. Bractwo Bożego Ciała założone zapewne w pierwszej połowie XVI wieku. W XVII wieku jeden z dzwonów do wareskiej fary odlano w warsztacie ludwigerskim Daniela Tyma, współtwórcy Kolumny Zygmunta III Wazy w Warszawie.

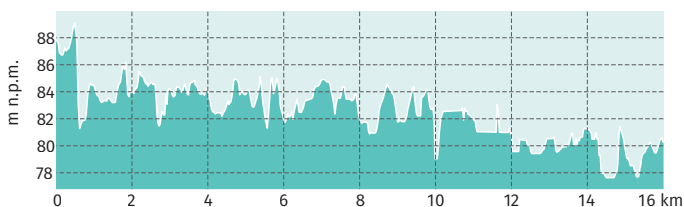

21

Warszawa, ul. Marywilska – Nieporęt

Trasa 16 km

Warszawa: ul. Marywilska – ul. Proletariaczków – ul. Białołęcka – ścieżka nad Kanątem Żerańskim – Nieporęt: ul. Dworcowa – ul. Jana Kazimierza – ul. Zegrzyńska

Technika jazdy:

Ten kilkunastokilometrowy szlak łączy Pragę Północ wzdłuż Kanątu Żerańskiego z Nieporętem. Jest idealny dla każdego miłośnika dwóch kółek, również rodzin z dziećmi, w większości bowiem prowadzi drogami gruntowymi o dobrych parametrach, wydzielonymi ścieżkami rowerowymi i w niewielkim stopniu drogami asfaltowymi o umiarkowanym natężeniu ruchu samochodowego. Jest bezpieczny, malowniczy, świetnie się sprawdzi w upalne letnie dni.

GPX
PTTK

skala 1: 100 000

- Praktyczne:**
- Pierwszy odpoczynek – taweczka i tablice edukacyjne przy ul. Proletariaczyków.
 - Niedaleko startu stacja PKP Warszawa-Zerań i Parking P+R Zerań.
 - Przewozy turystyczno-rowerowe po Zalewie Zegrzyńskim organizują Katamarany Albatros, trasa Serock – Cupel – Arciechów.
 - Popularna ścieżka edukacyjna w okolicy – ścieżka dydaktyczna w Jadwisinie do Wąwozu Szaniawskiego.

- Nawierzchnia (około):**
- nieutwardzona: 3 km
 - zbity żwir: 2 km
 - kostka brukowa: 2 km
 - utwardzona: 2 km
 - asfalt: 5 km

Trasa:

Startujemy z ul. Marywilskiej, na skrzyżowaniu z ul. Proletariacyków, zaraz przed Kanalem Żerańskim, przy Warszawskim Przedsiębiorstwie Mostowym. Jedziemy prosto ul. Proletariacyków (wyłączona z ruchu samochodowego), cały czas wzdłuż Kanalu Żerańskiego, który widzimy po lewej stronie. Ścieżka, którą się poruszamy, to wąska ubita droga pomiędzy drzewami, które w upalne letnie dni dają przyjemny cień. Po prawej stronie po jakimś czasie widzimy zabudowania przemysłowo-usługowe Annapola, potem drzew i krzewów ponownie robi się więcej. Przejeżdżamy pod mostem i dalej jedziemy wzdłuż kanału. Po prawej zaczynają się już wyłaniać zabudowania mieszkaniowe Białołęki. Przejeżdżamy pod wiaduktem na ul. Cieślewskich i za kilkaset metrów wjeżdżamy na asfaltową drogę czyli ul. Białołęcką. Jedziemy nią do najbliższego mostu przy ul. Kobiątka, po lewej mając Kanał Żerański, a po prawej zabudowania mieszkalne. Po jakimś czasie ulica się zwęża, a za skrzyżowaniem z ul. Zdziarską utwardzona nawierzchnia prowadzi bezpośrednio nad brzegiem kanału. Zostawiamy zabudowania za sobą, przy drodze rosną drzewa, krzewy, jest przyjemnie i zielono, podobnie jak na drugim brzegu. Przed wjazdem na most robi się nieco wyboiście. Po drugiej stronie kanału zjeżdżamy w prawo w ul. Długorzeczną i ponownie w prawo na ścieżkę rowerową prowadzącą nad kanałem. Od tego miejsca droga jest utwardzona, ma osobne

Nieporęt
Pilawa Port

Kanał Żerański

To unikatowa budowla hydrotechniczna – komory dwustronnej służą mogą pracować przy zmiennych poziomach wody, dlatego woda może w nim płynąć w obie strony. Powstał na przełomie lat 50. i 60. XX wieku na trasie kanału łączącego Zamek Królewski w Warszawie z posiadłością myśliwską Wazów w Nieporęcie, wybudowanego na zlecenie króla Zygmunta III. Kanał łączy Jezioro Zegrzyńskie, Bug i Narew z Wisłą. Ocieniony drzewami przypomina mazurską rzekę, ma spokojny, niewyczuwalny nurt i jest idealny dla wodniaków. Pływają po nim statki wycieczkowe i prywatne jednostki.

Jezioro Zegrzyńskie

Kolejna wodna atrakcja Mazowsza – raj nie tylko dla amatorów relaksu nad wodą, ale również dla żeglarzy, wędkarzy i miłośników windsurfingu, wakeboard'u czy flyboard'u.

Na zagospodarowanych brzegach urządzono plaże i kąpieliska (Serock, Nieporęt, Wieliszew), swoją ofertą kuszą liczne ośrodki wypoczynkowe i letniskowe, restauracje i bary. Nie brakuje szkółek żeglarskich, wypożyczalni sprzętu wodnego i przystani jachtowych. Otoczony sosnowymi lasami akwen jest domem dla wielu gatunków ptaków. Okolice można poznawać, jeżdżąc ścieżkami rowerowymi i wędrując szlakami.

Nieporęt
Ścieżka nad Kanalem

pasy dla pieszych oraz rowerzystów i perfekcyjną nawierzchnię (przez kolejne 8 km). Po lewej stronie mijamy Park Syrenki – to świetne miejsce na zrobienie krótkiego postaju, zwłaszcza jeśli towarzyszą nam dzieci. Mamy tu do dyspozycji plac zabaw, siłownię plenerową, a także tor rowerowy. Po drodze nad Zalew Zegrzyński przejeżdżamy m.in. obok słynnej niebieskiej kładki z niezwykle długim, krętym podjazdem. Dalej ścieżką rowerową dojeżdżamy do kąpieliska nad Zalewem Zegrzyńskim. Wycieczkę warto zakończyć wybierając się na krótki spacer po Dzikiej Plaży w Nieporęcie.

Kompleks Rekreacyjno-Wypoczynkowy Nieporęt – Piława

To znaczenie więcej niż port. Po rewitalizacji i nowym zagospodarowaniu rozległy teren przyportowy zaczął funkcjonować jako wielofunkcyjna przestrzeń dla turystów i stałych bywalców. Znajdują się tu różnego rodzaju restauracje i kawiarnie, wypożyczalnie sprzętu, miejsca do grillowania i rodzinnego wypoczynku oraz park linowy. Najnowsze atrakcje to piękna tężnia, plac zabaw i spory pumtrack. Co ważne, wokoło nie brak dogodnień dla rowerzystów.

Park Syrenki

Niewielki skwer rozpoczyna piękny odcinek ścieżki rowerowej (i pieszej) do Nieporętu. Znajdują się tu m.in.: place zabaw dla maluszków i większych dzieci, kameralna siłownia i tor rowerowy. W kilku miejscach ustawiono także tablice edukacyjne.

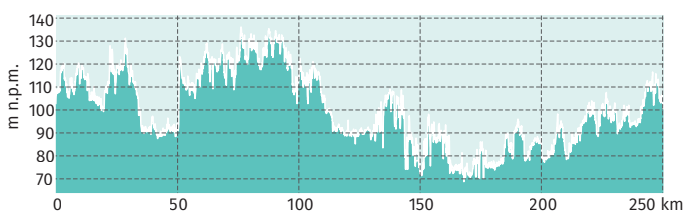
DO OBIEKTU TURYSTYCZNEGO
STARĄ SZKÓŁKA
I WALENDÓW

22

Warszawska Obwodnica Turystyczna (Krwawa Pętla)

➔ Trasa 250 km

Modlin – Nowy Dwór Mazowiecki – Lasy Chotomowskie – Nieporęt – Lasy Drewnickie – Zielonka – Rembertów – Emów – Śródborów – Otwock Wielki – Góra Kalwaria – Zalesie Górne – Antoninów – Magdalena – Las Sękociński – Las Komorowski – Podkowa Leśna – Kotowice – Zaborów – Julinek Park Rozrywki – Kazuń Nowy

Technika jazdy:

250-kilometrowa trasa biegnąca wokół Warszawy, przebiegająca przez atrakcyjne pod względem krajobrazowym tereny. Wyznaczona została już w 1979 roku, jak podawał wówczas Stołeczny Ośrodek Informacji Turystycznej – w trzydziestopięciolecie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej dla turystów stolicy i stołecznego województwa warszawskiego.

GPX
PTTK

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 118 km
- zbity żwir: 4 km
- kostka brukowa: 6 km
- utwardzona: 14 km
- asfalt: 59 km

Praktyczne:

- Dostęp do licznych stacji PKP na trasie, m.in.: Chotomów, Wieliszew, Warszawa Rembertów, Zalesie Górne, Runów.
- Przestrzeń rekreacyjna: zrewitalizowany Park Dębinki w Zielonce, plaża na Świdrem, Marina Modlin, Dzika Plaża w Nieporęcie.
- Możliwość uczestnictwa w rajdzie krwawa.kolo-ultra.pl.

Trasa:

Trasa oznakowana jest kolorem czerwonym (odcinek Modlin – Zaborów), oprócz fragmentów przebiegających przez Kampinoski Park Narodowy, które oznakowane są na niebiesko (odcinek Zaborów – Leszno), żółto (odcinek Leszno – Teofile Las) i zielono (Teofile Las – Modlin). Odcinek przez KPN liczy około 40 km, w sumie więc cały szlak ma około 250 km.

Szlak zaczyna się na stacji PKP w Modlinie. To bardzo dogodny start, możemy tu bowiem dotrzeć z rowerem Kolejami Mazowieckimi. Początkowo jedziemy w kierunku południowym. Przejeżdżamy mostem nad Narwią zostawiając po lewej Nowy Dwór Mazowiecki i docieramy do wiślanego wału przeciwpowodziowego. Dalej podążamy na wschód. Przecinamy Lasy Chotomowskie i – przez Chotomów i Wieliszew – docieramy do położonego nad Zalewem Zegrzyńskim Nieporętu. Przejeżdżamy nad Kanałem Żerańskim i za Nieporętem jedziemy początkowo ku południowemu wschodowi do Strugi, a następnie ku południowi przez Zielonkę, Rembertów, Wiązownę do Pogorzeli. Przejeżdżamy przez Lasy Drewnickie i Lasy Mareckie oraz tereny Mazowieckiego Parku Krajobrazowego (Lasy Wawerskie i Lasy Otwockie). Za Pogorzelą skręcamy na południowy zachód. Kierujemy się przez Otwock Mały i Otwock Wielki. Przejeżdżamy przez most na Wiśle do Góry Kalwarii. Dalej szlak prowadzi na zachód przez Chojnowski Park Krajobrazowy, Zalesie Górne, Magdalenkę, Lasy Nadarzyńskie

Lasy Sękocińskie
ścieżka dydaktyczna

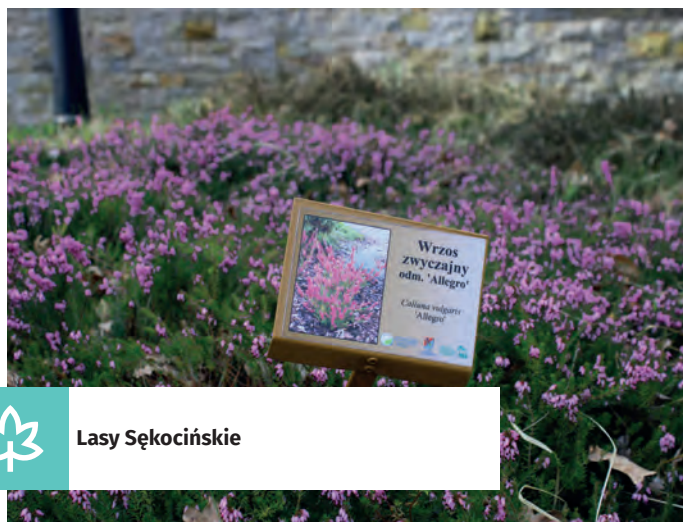

Podkowa Leśna

To podwarszawskie miasto, w którym zrealizowała się koncepcja howardowskiego miasta-ogrodu. Założona w 1925 roku jako osiedle, Podkowa Leśna miała stanowić w przeciwwagę dla duszących się od przemysłu, wielkich metropolii. Projekt planu miasta wykonał znany warszawski architekt i urbanista Antoni Jawornicki. Dwa lata później dokonano otwarcia pierwszego odcinka „Elektrycznych Kolei Dojazdowych” z Warszawy do Grodziska. Największym udziałowcem, a zarazem wizjonerem założenia Podkowy Leśnej był Stanisław Lilpop. „Nowoczesna ekadka”, piękna architektura willowa oraz pięknie zakomponowana zieleń stały się silnym magnesem dla nowych mieszkańców.

Mazowiecki Park Krajobrazowy

Znajdujący się na południowy wschód od stolicy Mazowiecki Park Krajobrazowy to wprost wymarzone miejsce na aktywny wypoczynek. W większości porośnięty przez lasy, przede wszystkim iglaste, z licznymi torfowiskami i bagnami, jest domem dla wielu gatunków flory i fauny. Na naszym szlaku, w okolicach Otwocka, znajduje się m.in. unikalny, niezwykle malowniczy rezerwat Mszar Pogorzelski, który chroni torfowisko otoczone wydhami. Atrakcją są również Bunkry Dąbrowiecka Góra (Skansen forteczny Dąbrowiecka Górką) – jedne z najlepiej zachowanych obiektów militarnych z okresu I i II wojny światowej, które tworzą wyjątkowy klimat tej części parku.

Lasy Sękocińskie

i Lasy Sękocińskie, Las Komorowski i Las Młochowski do Podkowy Leśnej. Teraz zaczynamy jechać na północ, przez Brwinów, w stronę Kampinosu, aż do Zaborowa. Tutaj wjeżdżamy na niebieski szlak biegnący przez Kampinoski Park Narodowy, który prowadzi w kierunku zachodnim do Leszna. Tu zmieniamy kierunek na północny, podążając na północ szlakiem żółtym do Teofli-Las, a stąd zielonym Północnym Szlakiem Krawędziowym docieramy z powrotem do Modlina.

Mazowiecki krajobraz, który towarzyszy nam na szlaku, wypełniony jest lasami (ponad połowa trasy przebiega terenami leśnymi), charakterystycznymi wydłami i torfowiskami. Po drodze napotykamy też wiele rzek, z Wisłą i Narwią na czele. Przecinamy obszary cenne przyrodniczo, również te podlegające prawnej ochronie (m.in.: dwa parki krajobrazowe, Kampinoski Park Narodowy, kilka rezerwatów). Przejeżdżamy również w okolicach wielu atrakcji o charakterze historycznym, kulturowym i turystycznym. Do najważniejszych niewątpliwie należą: Twierdza Modlin, Nieporęt (Zalew Zegrzyński), Otwock Wielki (pałac), Góra Kalwaria (zabytki sakralne i judaica), Podkowa Leśna (miasto-ogród) czy położone na południowym skraju Puszczy Kampinoskiej Leszno.

Twierdza Modlin

Ten międzynarodowy pomnik architektury obronnej tworzy rozległy zespół umocnień, z elementami fortyfikacji francuskiej, rosyjskiej i polskiej. Na przestrzeni półtora wieku w twierdzy stacjonowały na przemian armie czterech państw: Francji, Rosji, Niemiec i Polski. Obecnie zwiedzanie odbywa się w dobrze zorganizowany sposób, zarówno na, jak i pod powierzchnią ziemi. Do popularnych tras turystycznych należy wycieczka przez Bramę Kadetów, fragmenty Koszar Obronnych, dawne carskie więzienie oraz tarasy widokowe na Wieży Tatarskiej. Nowym hitem zwiedzania jest eskapada organizowana nocą.

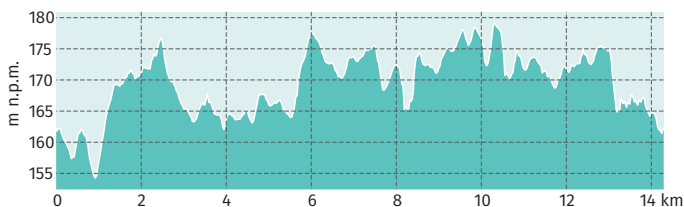
23

Z Radomia do Kozińskiego Parku Krajobrazowego

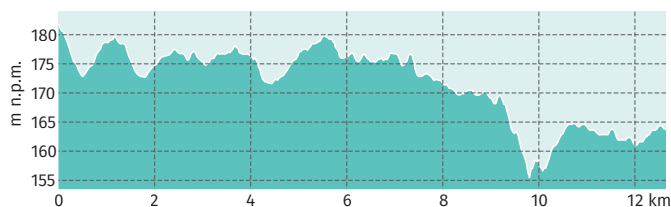
Trasa 32 km/12,6 km

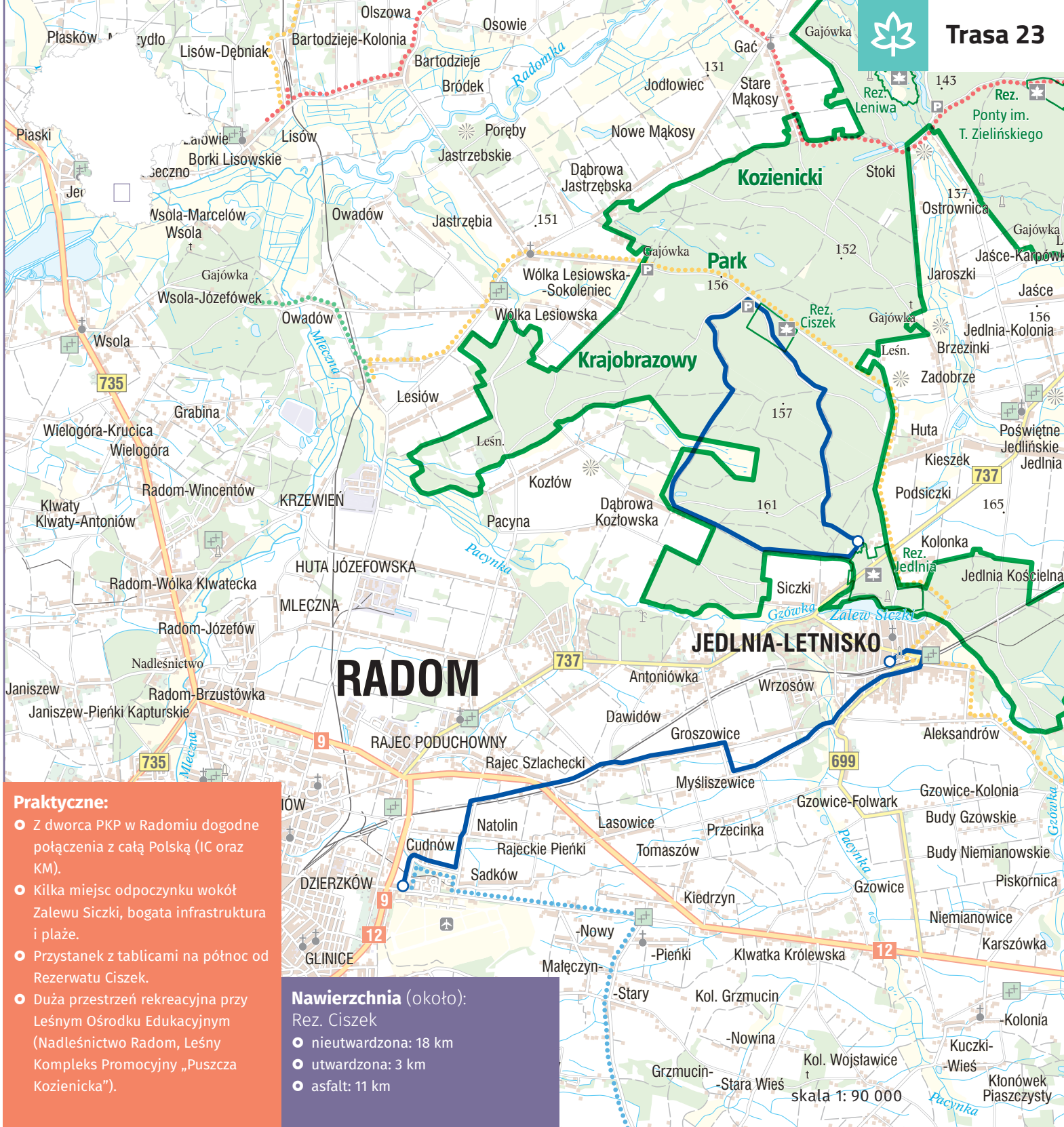
Radom: ul. Poranna – Natolin – Kozaczka – Groszowice – Myśliszewice – Piotrowice – Jedlina Letnisko – Zalew Siczki – Rezerwat Jedlina – ścieżka przyrodniczo-rowerowa – Rezerwat Ciszek – Rezerwat Jedlina

Ścieżka przyrodniczo – rowerowa Rez. Ciszek – Rez. Ciszek

Radom Sadków – Jedlnia Letnisko, PKP

Praktyczne:

- Z dworca PKP w Radomiu dogodne połączenia z całą Polską (IC oraz KM).
- Kilka miejsc odpoczynku wokół Zalewu Siczki, bogata infrastruktura i plaże.
- Przystanek z tablicami na północ od Rezerwatu Ciszek.
- Duża przestrzeń rekreacyjna przy Leśnym Ośrodku Edukacyjnym (Nadleśnictwo Radom, Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcza Kozienicka”).

Nawierzchnia (około):

- Rezerwat Ciszek
- nieutwardzona: 18 km
- utwardzona: 3 km
- asfalt: 11 km

Technika jazdy:

Pierwsza część wycieczki z Radomia do Kozienickiego Parku Krajobrazowego prowadzi drogami asfaltowymi o umiarkowanym natężeniu ruchu, wymaga jednak ostrożności. Pętla między rezerwatami biegnie po ubitej drodze leśnej, która nie powinna sprawiać trudności.

Trasa:

Choć sam Radom posiada gęstą sieć dróg rowerowych i pieszo-rowerowych, które z powodzeniem dają możliwość zwiedzenia największych atrakcji (np. szlak murali Jacka Malczewskiego czy symbole radomskiego przemysłu) na dwóch kółkach, to miłośnicy weekendowego rowerowania polecają szczególnie wycieczki za miasto. Do popularnych tras należą szlaki do Szydłowca z ulokowanym na zamku Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych, Orońska z Centrum Rzeźby Polskiej, Pionek z zabytkami architektury czy właśnie do Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Trasa do puszczy rozpoczyna się przy skrzyżowaniu ul. Lubelskiej i ul. Porannej, skąd prowadzi na północ, po czym mocno odbija w prawo, a po około kilometrze w lewo (po skrócie widoczna parafia świętego Jana Pawła II). Przez kolejny kilometr kierujemy się na północ, mijając miejscowość Natolin, a następnie na wysokości torów kolejowych odbijamy na wschód. Drogę wzdłuż linii kolejowej kontynuujemy przez 2,5 km, przejeżdżając pod wiaduktem drogi krajowej. Następnie wjeżdżamy w zwartą choć niewysoką zabudowę Groszowic, a dalej Myśliszewic i Piotrowice poprzedzone niewielkim

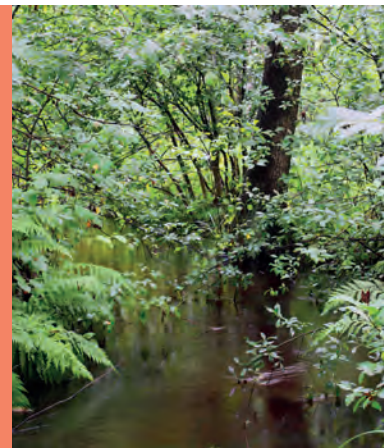

Puszcza Kozienicka

Ścieżka dydaktyczna Królewskie Źródła

Rzeka Leniwka

Jedna z malowniczych, niedużych rzek Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Po odcinku puszczańskim wpływa w zasięg doliny Radomki, tuż za Stawami Grądy. Miejscami uregulowane koryto prowadzi terenami leśnymi i podmokłymi łąkami. Na wysokości Lewaszówki rzeka pokazuje swoje naturalne oblicze. Wciąż odnaleźć można ruiny dawnych młynów, które Leniwka napędzała.

Puszcza Kozienicka

To rozległy kompleks leśny pomiędzy Radomiem i Wisłą, zajmujący około 30 tysięcy ha. Roztacza się nad nią opiekę w ramach Kozienickiego Parku Krajobrazowego oraz aż 15 rezerwatów przyrody. Najstarszym rezerwatem jest „Zagożdżon” ze słynnym pomnikiem przyrody, Dębem Zygmunta Augusta, którego wiek szacuje się na nawet 300 lat. Z kolei największy zespół bagienno Puszczy Kozienickiej (blisko 26 ha) ochrania Rezerwat torfowiskowy „Ługi Helenowskie”. Przy wielu przyrodniczych atrakcjach parku znajdują się miejsca wypoczynku, ławki i altany.

Szlak symboli Radomia na rowerze

Na trasie szlaku zlokalizowanych jest aż 19 rzeźb przedstawiających w skali 1:1 produkty, które rozstawiły miasto i jego przemysł. Do kolejnych przystanków można dotrzeć pieszo lub na rowerze. Pośród starannie sporządzonych odlewów zobaczyć można m.in. papierosy z radomskiej „Tytoniówki” (Radomskie, Klubowe czy Popularne), rower wyścigowy szosowy Łuczniak z 1929 roku, kuchnię gazową z Radomskiej Fabryki Wyrobów Metalowych „Polmetal” – model 333, płytki z Fabryki Wyrobów Ceramicznych i Cementowych „Marywil”.

ciekiem Pacynki. Stąd kierujemy się wyraźnie na północny-wschód ciągle wśród typowych zabudowań wsi ulicówek. Nim osiągniemy punkt końcowy czarnego szlaku – rondo w Jedlinie-Letnisku przy ul. 1 Maja – możemy zmienić szlak na żółty i jego fragmentem (cała trasa to Czarnolas – Lesiów) dotrzeć do pięknej pętli, która liczy niewiele ponad 14 km i spina Rezerwat Jedlina z Rezerwatem Ciszek (alternatywnie szlakiem czarnym, po zakolu Zalewu Siczki). Szlak żółty prowadzi łukiem przez leśne tereny puszczańskie, po czym od wsi Kolonka wiedzie skrajem parku krajobrazowego i rezerwatu zarazem. Po przecięciu z drogą wojewódzką nr 737, można niebawem odbić na zachód i na wysokości Leśnego Ośrodka Edukacyjnego Lasów Państwowych dołączyć do pętli znakowanej na zielono. Szlak prowadzi na północ i po przejechaniu niecałych 5 km osiąga granicę Rezerwatu Ciszek. Uwagę zwracają tu przede wszystkim majestatyczne jodły i dęby. Droga jest ocieniona, a po opuszczeniu terenu chronionego szlak odbija na południe i szerokim łukiem wraca do Rezerwatu Jedlina i Ośrodka Lasów Państwowych. Warto dodać, że wycieczkę można zaplanować z samego Ośrodka Lasów Państwowych i właśnie na miejscu wynająć rowery. Położony na skraju parku obiekt oferuje noclegi, wyżywienie i różne formy relaksu. W okolicy znajduje się wiele atrakcji przyrodniczych, do których można swobodnie dotrzeć rowerem, m.in.: Zalew Januszko, Rozlewisko Brzeźniczki czy urokliwa ścieżka Królewskie Źródła biegnąca wzdłuż rzeki Zagożdżonki po specjalnych, drewnianych pomostach.

Ścieżka Królewskie Źródła

Ścieżka prowadzi przez drzewostany leśnictwa Kociołki na terenie Rezerwatu „Źródło Królewskie”. Biegnie wzdłuż rzeki Zagożdżonki, a na trasie przejścia ustawiono specjalnie zbudowane drewniane pomosty, umożliwiające poznanie siedlisk łągowych rezerwatu bez wywierania presji na przyrodę. Długość całkowita ścieżki wynosi około 3 km (przystosowana dla osób z niepełnosprawnością), a przejście wszystkich 12 tematycznych przystanków zajmuje około 2–3 godziny.

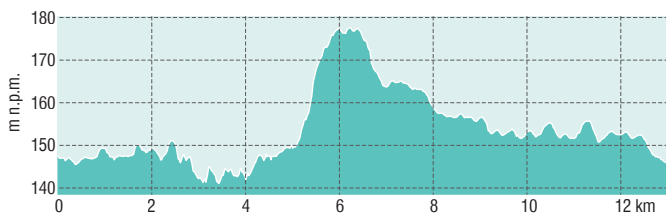

24

Zielone Siedlce

Trasa 13 km

Siedlce: ul. Piaski Zamiejskie/Żniwna – ul. Warszawska – zalew Muchawka – ul. Leśna – ul. Grabianowska – ul. Łukowska – ul. Ziuty Buczyńskiej – ul. Wyszyńskiego – ul. Prusa – ul. Poniatowskiego – Błonia – Krzyż na pl. Celebry

Technika jazdy:

Krótką, łatwą trasę biegnącą obrzeżami miasta. Jej pokonanie zajmuje 1-1,5 godziny, łatwo ją jednak wydłużyć, sporo jest bowiem po drodze ciekawych miejsc i atrakcji. Szlak łączy tereny nad zalewem (użytek ekologiczny Dolina Muchawki), Las Sekuła (ścieżka przyrodniczo-edukacyjna) i siedleckie Błonia (miejsce mszy świętej celebrowanej przez papieża Jana Pawła II). Uwaga, na odcinku w Lesie Sekulskim po deszczu przejazd bywa utrudniony.

GPX
PTTK

Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 2 km
- kostka brukowa: 2 km
- utwardzona: 2 km
- asfalt: 6 km

Praktyczne:

- Bogata sieć połączeń kolejowych z województwem.
- Na linii Siedlce – Warszawa Koleje Mazowieckie.
- Postój i odpoczynek: polana przy ul. Leśnej (wiaty i tablice edukacyjne).
- Nad Zalwem Muchawka pumtrack (Mini Pump dla dzieci, trudniejszy Easy Pump).

Trasa:

Trasa zaczyna się w zachodniej części miasta, w dzielnicy Piaski Zamiejskie. Startujemy przy niewielkim skrzyżowaniu ul. Żniwnej z ul. Piaski Zamiejskie. Kierujemy się na południe. Jedziemy prosto asfaltową ulicą z niską zabudową rodzinną, natężenie ruchu samochodowego nie jest tutaj duże, jest więc w miarę bezpiecznie. Za przejazdem kolejowym przy stacji PKP Siedlce Zachodnie jedziemy dalej kawałek prosto ul. Daszyńskiego. Ruch samochodowy jest już znacznie większy, podobnie po skręceniu w ul. Warszawską (wydzielona ścieżka pieszo-rowerowa). Przy hotelu Hetman Spa wjeżdżamy w ul. Plażową i niebawem podziwiamy popularną atrakcję Siedlec – Zalew Muchawka. Akwen wita nas charakterystyczną rzeźbą w formie stylizowanej żagłówki z kół olimpijskich, powstałą w latach 70. XX wieku. Dalsza część trasy przebiega bezpośrednio nad zalewem, po wyznaczonej ścieżce rowerowo-piesznej. Po drodze mijamy miejsca rekreacji i wypoczynku, lodziarnie, siłownie, place zabaw, plaże i pump truck. W sezonie, zwłaszcza w weekendy, przestrzeń rekreacyjną nad zalewem wypełniają ludzie, w tym rowerzyści. Za zalewem jedziemy jeszcze kawałek przez tereny zielone i wjeżdżamy w ul. Wintera, a dalej ul. Leśną. Po wjechaniu w Las Sekulski droga robi się nieco uciążliwa, wyboista, a po deszczu wymaga zjeżdżania na pobocze. Należy uważnie śledzić zjazd w lewo, ponieważ łatwo go przegapić. Początkowo ul. Grabianowska przypomina bardziej drogę leśną. Zaczynamy kierować się nią nad

SIEDLCE

Rzeźba w formie stylizowanej żagłówki z kół olimpijskich

Aleksandra Ogińska –

księżna z rodu Czartoryskich. Najstynniejsza mieszkanka Siedlec. Gdy osiadła tu na stałe w drugiej połowie XVIII wieku, miasto stało się centrum kulturalno-artystycznym. Pozostawiła po sobie piękny pałac, wzniesiony w 1730 roku przez jej dziadka, a przez nią znacznie przebudowany – obecnie siedziba Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego oraz Park Miejski Aleksandria – dziś nowoczesnie zaaranżowana przestrzeń wypoczynku, rekreacji i wydarzeń kulturalno-artystycznych.

El Greco w Siedlcach

To gratka nie tylko dla miłośników malarstwa i znawców sztuki. Prezentowany w Muzeum Diecezjalnym obraz Ekstaza świętego Franciszka pędzla El Greco, to najznamienitsze dzieło sztuki hiszpańskiej w Polsce. Dzięki dogłębnej konserwacji daje niepowtarzalną szansę poznania niezwykłego talentu Mistrza z Toledo. Muzeum na wystawach stałych i czasowych prezentuje ponadto m.in.: sztukę unicką, dawne malarstwo sakralne, zabytkowe szaty liturgiczne i rzemiosło artystyczne.

SIEDLCE

Pałac Ogińskich

północny-wschód. Zostawiamy tereny zielone za sobą i dojeżdżamy do centrum miasta. Przed torami kolejowymi odbijamy w prawo w ul. Składową, na ścieżkę rowerową. Przez tunel pod Wiaduktem Łukowskim przejedziemy pod torami kolejowymi. Jedziemy dalej ul. Buczyńskiej, ul. Brzeską, ul. Prymasa Wyszyńskiego i ul. Prusa. Po lewej stronie mijamy Park Miejski Aleksandria z Pałacem Ogińskich (wspaniałe miejsce na postój, park dostępny dla rowerzystów!). Następnie skręcamy w prawo w ul. Poniatowskiego. Jedziemy cały czas prosto, najpierw przez tereny zabudowane, dalej zielone i dojeżdżamy na Błonia. Pod sam koniec trasy skręcamy w lewo i kończymy wycieczkę pod Krzyżem na pl. Celebry.

Krzyż na placu Celebry

Krzyż Papieski został ustawiony na pamiątkę wizyty apostołskiej Jana Pawła II w 1999 roku. Monument ma 33 m wysokości i 8 m rozpiętości ramion. W nocy widoczny jest z daleka dzięki nowemu oświetleniu. Naprzeciwko Krzyża ustawiono ławki, zaś na tyłach, za młodymi drzewami znajduje się nieduże miejsce na postój.

Plaża nad zalewem Muchawka

Nabrzeże zalewu zostało bogato zagospodarowane. Obok budynku niedużej, białej kawiarni znajduje się moło w kształcie litery U. Prócz kąpielni letnich to specjalnie oznakowane miejsce morsowania. Cały teren przecinają ścieżki piesze i pieszo-rowerowe. Nie brak tu placów zabaw, boisk, siłowni plenerowych i miejsc na gilla.

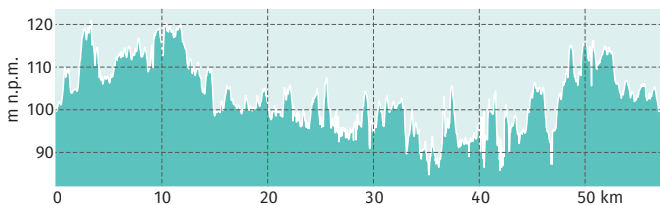

25

Zielony Szlak Łochowski

Trasa 57 km

PKP Łochów – Łopianka – bagno – Chrzeptą – Łochów (patac) – długa trasa nad Liwcem – Okopy – Barchów – Kaliska – Pogorzelec – Puste Łąki – Loretto – Świniotop – Rafa – Szumin – Rezerwat Jagiel – Wywłoka – Jerzyska – Chojna – PKP Łochów

Technika jazdy:

Łochowski szlak rowerowy, nazywany Zielonym Szlakiem Łochowskim, prowadzi po widokowych trasach gminy Łochów i Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Na poszczególnych odcinkach piaszczyste podłoże może utrudniać jazdę, ale malownicze widoki na Bug i Liwiec rekompensują trudy wycieczki. Jako pętlę można rozpocząć w dowolnym punkcie. Polecany jest często północny zasięg czyli miejscowość Wywłoka, ale równie wygodny, także z uwagi na dostępność kolejową, jest start przy stacji PKP w Łochowie.

GPX
PTTK

Praktyczne:

- Idealny postój: park przy Pałacu w Łochowie, wizyta w stylowej restauracji, plaża nad Bugiem przy ul. Jegiel, Szumin (bez kąpiel z uwagi na silny nurt), Centrum Edukacji Ekologicznej w Kaliskach.
- Początek i koniec trasy przy dworcu PKP Łochów z licznymi połączeniami, w tym Kolei Mazowieckich.

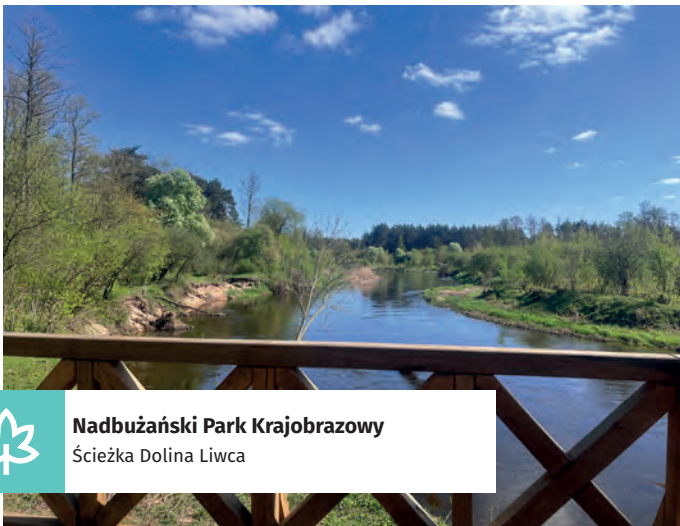
Nawierzchnia (około):

- nieutwardzona: 31 km
- kostka brukowa: 779 m
- utwardzona: 2 km
- asfalt: 12 km

Trasa:

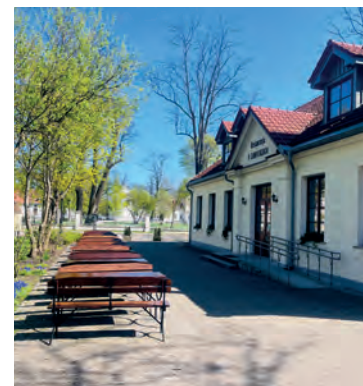
Na stacji PKP w Łochowie wita nas charakterystyczny herb – społgądający na wprost łoś na zielonym tle. Zestawianie tego symbolu oraz wielkiej litery Ł pojawia się w wielu miejscach gminy. Ze stacji kierujemy się na południe ul. 1 Maja, a następnie ul. Nowowiejską odbijamy ku terenom leśnym. Przed nami odcinek (około 14 km) z przewagą piaszczystych dróg leśnych. Asfaltowe fragmenty prowadzą przez wsie Baczki Fabryczne i Łopiankę. Finałem tego etapu szlaku jest powrót do Łochowa na wysokości XIX-wiecznego zespołu pałacowo-parkowego, który niedawno odzyskał blask w ramach inwestycji Folwark Łochów. W mieście jedziemy kolejno al. Węgrowską i ul. Myśliwską. Kiedy ulica zbliża się do zakola Liwca opuszczamy asfalt i kierujemy się dalej już wzdłuż rzeki. Od brzegu oddalamy się tylko dwukrotnie (ul. Sosnowa oraz w Barchowie) podczas długiego przejazdu w kierunku zachodnim. Po minięciu mostu kolejowego w Urlach szlak wyraźnie obiera północny kurs, wciąż zgodnie z biegiem Liwca. Mijamy kolejno miejscowości Kępa, Gromek i Gniazdowo, i docieramy w pobliże siedziby Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Tu koniecznie należy zrobić przystanek i ruszyć ścieżką edukacyjną Dolina Liwca. To niedawno powstała atrakcja wyposażona w tablice dydaktyczne i drewniane obiekty małej architektury. Ścieżka liczy około kilometra i zapewnia niezwykle widoki na lokalne zbiorowiska roślinności oraz liwiecki, ptasi habitat. Trasę

Nadbużański Park Krajobrazowy
Ścieżka Dolina Liwca

Klasztor Loreto

Nazwa samej miejscowości została zmieniona jeszcze w 1929 roku. Nawiązuje do Sanktuarium świętego Domku Matki Bożej w Loreto koło Ankony we Włoszech. Kultem otaczane są tam ściany Domu Jezusa i Marii, przywiezione z Jerozolimy w czasach Krzyżowców. Początkowo w polskim Loreto wzniesiono skromną kapliczkę w lesie. Następnie przeniesiono ją do murowanego budynku. Rosnący ruch pielgrzymkowy sprawił jednak, że rozpoczęto prace nad rozbudową kompleksu. Przez kolejne dekady powstało niezwykle centrum religijne w otoczeniu lasu i dziewiczych terenów. Obecnie w Loreto mieści się m.in.: klasztor, dom nowicjatu, dom opieki, budynki rekolekcyjne, wypoczynkowe i kolonijne.

Pałac w Łochowie

Pałac należał do wielu znamienitych polskich rodów arystokratycznych, m.in. Downarowiczów czy Zamoyskich, a jego lata świetności zbiegły się z budową linii kolejowej Paryż – Petersburg. Współcześnie Pałac Łochów został odbudowany i odrestaurowany przez Arche S.A. Obecnie goście luksusowego kompleksu hotelowego mogą podziwiać kolejne obiekty, którym przywrócono blask, m.in.: pałac, kuchnię pałacową, wozownię, oficynę i kamienną grootę. Do cennych zabytków na terenie przypałacowego parku należy zabytkowy drewniany kościół Miłosierdzia Bożego z pierwszej połowy XX wieku.

Wyłuszcarnia Nadleśnictwa w Łochowie

Przy budynku głównym nadleśnictwa w Łochowie mieści się charakterystyczny gmach wyłuszcarni nasion. Podczas zajęć edukacyjnych tutejsi leśnicy tłumaczą, co to jest wyłuszcarnia nasion i pokazują, jaką drogę musi przebyć nasiono, by móc zostać zasiane.

kontynuujemy do Pogorzelca, za którym wjeżdżamy na drogę krajową nr 62, którą opuszczamy w Pustych Łąkach. Następnie jedziemy dłuższy odcinek na północ przez Loretto (to tu znajduje się warte zatrzymania miejsce nazywane Polskim Loretto) i Świniotop, po czym odbijmy na wschód, ponownie mijają Liwiec. Mijamy miejscowość Rafa i kontynuujemy trasę leśną drogą na wschód, aż do pięknego zakola Bugu. Nasza trasa na kilku odcinkach wiernie naśladuje bieg rzeki, pozwalając nacieszyć się niezwykle pięknymi widokami. Tak dojeżdżamy do parkingu w Szuminie przy ul. Podleśnej, miejscowości uważanej przez wędkarzy za świetną bazę wypadową na rybobranie. Po minięciu zabudowań ponownie wjeżdżamy w las, a nim dojedziemy do Wywłoki, szlak poprowadzi nas granicą Rezerwatu Jegiel, którego nazwa wywodzi się prawdopodobnie od kurpiowskiego słowa oznaczającego świerk. Z Wywłoki kierujemy się cały czas na południe drogą leśną, by po 10 km trafić na metę, a poprzednio start, czyli stację PKP w Łochowie.

Liwiec

Jedną z bardziej malowniczych rzek Mazowsza, lewy dopływ Bugu, do którego uchodzi w Kamieńczyku. Rzeka płytka, czysta, bezpieczna i ciekawa krajobrazowo. Meandruje wśród sosnowych borów z charakterystycznymi wydmami i bagniskami, gdzieś tam tworząc piaszczyste plaże idealne na letni wypoczynek nad wodą. Przyciąga amatorów rajdów pieszych, rowerowych i spływów kajakowych, a także miłośników przyrody.

Siedziba Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego

Władze NPK mieszczą się w za-
bitykowanym zespole willi Julin
w Kaliskach, który niedawno,
dzięki wsparciu Samorządu
Mazowieckiego, został grun-
townie zmodernizowany i za-
adaptowany do przyjmowania
młodzieży szkolnej. Główny
budynek to pałac Paderewskich
z 1904 roku, w którym mieści się
centrum edukacji ekologicznej.
W sąsiedztwie pałacu stanęły
tablice edukacyjne, a nieco dale-
wytyczono ścieżkę edukacyjną
z kładką widokową nad Liwcem.

Objaśnienie symboli

Czas przejazdu (podane czasy przejazdu nie obejmują zwiedzania, na które należy zarezerwować czas dodatkowy). Przyjęto średnią prędkość przejazdu 10 km/godz., przy czym doświadczeni rowerzyści odcinki szlaków prowadzące po asfalcie mogą pokonać nawet z prędkością 25 km/godz.

asfalt/ nieutwardzona/ zbity żwir

Długość trasy

Wznos

Spadek

Trudność trasy

Kilometraż podany przy nawierzchni jest przybliżony (sumaryczna długość nawierzchni może być krótsza niż długość całej trasy).

Kierunek GPX – na portalu <https://mazowsze.szlaki.pttk.pl> istnieje możliwość dowolnego odwrócenia przebiegu szlaku i pobrania trasy w dogodnej konfiguracji.

MAZOWIECKI SYSTEM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

WARSZAWA

- pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa
(Centrum Warszawskiej Informacji
Turystycznej, Pałac Kultury i Nauki, wejście od
ul. Emilii Plater)
- +48 503 033 720
- info@go2warsaw.pl
- www.warsawtour.pl

- pl. Zamkowy 1/13, 00-262 Warszawa
(Warszawskie Centrum Informacji
Turystycznej)
- +48 22 635 18 81, +48 609 924 643
- wcit@wcit.waw.pl
- www.wcit.waw.pl

KOZIENICE

- ul. Warszawska 29, 26-900 Koziencice
(Kozienicki Dom Kultury)
- +48 48 611 07 50, +48 731 877 337
- pit@dkkozienice.pl
- www.dkkozienice.pl

MOŚCIBRODY

- ul. Mościbrody 52, 08-112 Mościbrody
(Dwór Mościbrody)
- +48 25 641 70 30
- informacja@itltd.pl
- dwormoscibrody.pl

NOWY DWÓR MAZOWIECKI

- ul. Bałki Murmańskiej 164,
05-160 Nowy Dwór Mazowiecki
- +48 664 775 326, +48 22 713 32 79
- it@3rzeki.pl
- www.3rzeki.pl

OSTRÓW MAZOWIECKA

- ul. 3 Maja 68,
07-300 Ostrów Mazowiecka
- +48 29 645 71 06
- pit@powiatostrowmaz.pl
- www.powiatostrowmaz.pl

PŁOCK

- ul. Stary Rynek 8, 09-400 Płock
- +48 24 367 19 44
- biuro@turystykaplock.eu
- www.turystykaplock.eu

PULTUSK

- ul. Rynek 43, 06-100 Pultusk
(Muzeum Regionalne)
- +48 23 692 51 32
- informacjaturystyczna@pultusk.pl
- www.pultusk.pl

RADOM

- ul. Rwańska 16, 26-600 Radom
- +48 48 362 05 36
- cit@umradom.pl
- www.radom.pl
- pl. Dworcowy 2, 26-600 Radom
- +48 793 456 783, +48 48 360 06 10
- cit.radom@cit.radom.pl
- www.cit.radom.pl

SANNIKI

- ul. Warszawska 142, 09-540 Sanniki
- +48 24 268 11 08
- sekretariat@ecasanniki.pl
- www.ecasanniki.pl

SIEDLCE

- ul. Pułaskiego 7, 08-110 Siedlce
- +48 535 068 593, +48 25 632 77 77
- itsiedlce@gmail.com
- www.pttkiedlce.pl

SZYDŁOWIEC

- Rynek Wielki 5, 26-500 Szydłowiec
- +48 48 326 20 54
- info.turystyczna@sckzamek.pl
- www.szydlowiec.pl

WARKA

- ul. Pułaskiego 24, 05-660 Warka
(Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego)
- +48 48 667 22 67
- sekretariat@muzeumpulaski.pl
- www.muzeumpulaski.pl

ŻYRARDÓW

- ul. 1 Maja 45, 93-300 Żyrardów (Resursa)
- +48 46 854 28 28
- cit@zyrardow.pl
- www.resursa.zyrardow.pl